

KOČEVJE – Na Jasnici bodo v nedeljo ob 15.15 predali ribniški mladinci zvezno štetno palico s pozdravi za predsednika Tita kočevskim mladincem, ti pa jo bodo že čez tri četrt ure predali pri Podgradu črnomaljskim.

PRISTAVA PRI STIČNI – Včeraj so na Pristavi razpravljali sekretarji komitejev občinske konference ZK z območja medobčinskega sveta ZK Ljubljana o poglavitnih vprašanjih druge faze ustavnih sprememb.

RIBNICA – Včeraj je občinski odbor RK podelil značke večkratnim krvodajalcem.

BREŽICE – Danes se bo pri občinski konferenci SZDL prvič sestel sekretariat na novo ustanovljene sekcije za spremljanje razvoja lokalnih sredstev obveščanja. Na dnevnem redu je informacija o razširitvi dejavnosti Dolenjskega lista ter razprava o položaju, vlogi in perspektivah lokalne radijske postaje.

KRŠKO – Komisija za sprejem „Karavane bratstva in enotnosti 72“ bo jutri določila program njenega bivanja v krški občini.

NOVO MESTO – Jutri bo tu sestanek, na katerem bodo seznanili predstavnike volilnih odborov s podrobnostmi v zvezi z nedeljskim in ponedeljkovim referendumom v občini.

CRNOMELJ – Danes ob 20. uri bo v dvorani prosvetnega doma gostovala dramska skupina obisk dolinski godbi na pihala. Tovarne zdravil „Krka“ iz Novovega mesta. Uprizorili bodo „Modni show“, v katerem sodelujejo tudi Belokranjci.

KRŠKO – Slušatelji akademije za igralsko umetnost bodo danes popoldne in zvečer uprizorili za krško občinstvo Ajshilovega „Uklenjenega Prometeja“.

DOLINA PRI FRSTU – V nedeljo bo delavska godba pobratene kočevske občine vrnila obisk dolinski godbi na pihala.

TREBELNO – Jutri ob 8.30 začne pri spomeniku Gubčeve brigade svojo pot občinska štafeta mladine, ki bo obiskala vse večje kraje v trebanjski občini.

VREME

Južna Evropa je v območju enakomernega značnega pritiska. Nad našimi kraji se zadržuje vlažen in v višinah nekoliko hladnejši zrak, ki povzroča krajevna poslabšanja vremena. Do konca tedna bo še deloma sončno, v popoldanskem času krajevne nevihte. Temperature brez večjih sprememb.

OBČINSKI PRORAČUN

ŠTROŠKO VARSTVO
ŠOLSSTVO
CESTE
ZDRAVSTVO
ŠPORT
TURIZEM
PROSVETA
KULTURA
SOCIALA

VSE „PADA“ NA OBČINO in njen proračun, zato sama prav gotovo ne bo mogla uresničiti želja in potreb občanov! V 14 krajevnih skupnostih novomeške občine bodo zato v nedeljo in ponedeljek odločali o uvedbi novega krajevnega samoprispevka za pridobitev nujno potrebnih novih šolskih prostorov, telovadnic in kabinetov. Več o tem berite v posebni prilogi na sredini današnje številke!

a. Novak

OBČANI!

Pred nami je program gradnje osnovnih šol v občini Novo mesto. Uresničili ga bomo s skupnimi močmi: občani, delovne organizacije, občina, temeljna izobraževalna skupnost, vsak s svojim deležem. Ni prvič, da s skupnimi močmi rešujemo skupne potrebe.

14. in 15. maja 1972 bomo glasovali za uvedbo samoprispevka. Vsak ZA je prispevek napredku vseh prebivalcev v občini. Glasujmo za napredek, glasujmo za boljšo prihodnost naših otrok, za otroke naših sinov in hčera! Več znanja pomeni večje duhovno in materialno bogastvo naše občine. Glasujmo za napredek!

- Občinska konferenca SZDL Novo mesto
- Občinska konferenca ZKS Novo mesto
- Občinski sindikalni svet Novo mesto
- Občinski odbor ZZB NOV Novo mesto
- Občinska konferenca ZMS Novo mesto
- Občinska skupščina in vodstva 14 krajevnih skupnosti

S SEJE MEDOBČINSKEGA SVETA ZK V KRŠKEM Kaj še razdvaja Posavje?

Dve banki in dva zavoda za socialno zavarovanje

Novoizvoljeni medobčinski svet ZK Posavje je na ustanovni seji 5. maja izbral za sekretarja Franca Bukovinskega iz Brežic, ki je opravljal to dolžnost že v minuli mandatni dobi. Iz vseh razprav je tokrat zavela odločna prizadevnost po strnitvi sil v Posavju, po odpravi tistih ovir, ki še onemogočajo ehotnejši nastop brežiške, krške in sevnške občine.

Prisotni so ugodno ocenili dosežane napore in pobude sveta za

Pomoč tudi 6 našim občinam

Namenska sredstva za družbeno pomoč

5. maja je v Uradnem listu SRS izšel odlok izvršnega sveta skupščine SRS o razdelitvi sredstev, ki so določena v republiškem proračunu za 1. 1972 namenska kot sredstva za socialne podpore. Po tem odloku bo 33 občin dobilo 8 milijonov dinarjev za družbene denarne pomoči.

Namenska dopolnilna sredstva je izvršni svet razdelil glede na odstotek kmečkega prebivalstva v občini, na narodni dohodek na prebivalca, odvisna pa so tudi od sredstev občinskih proračunov poprečno na prebivalca in odstotka proračunskih sredstev občine za socialno varstvo. Po gornjih merilih bodo dobile pomoč tudi naslednje naše občine.

Crnomelj – 231.300 din, Trebnje – 200.100 din, Sevnica – 327.000 din, Krško – 266.800 din, Metlika – 51.700 din in Brežice – 182.600 din.

učvrstitve vezi med občinami, čeprav v praksi niso bile vse zahteve dosledno uresničene. Svet je sklenil, da mora doseči v naslednjih dveh letih dosti večji napredek, za kar upa, da ob sedanjih spoznanjih ne bo več toliko ovir.

Od boljše cestne povezave si v Posavju obetajo predvsem hitrejši razvoj, zato svet podpira načrte za modernizacijo najpomembnejših cest na tem območju. Člani sveta so nadalje ugotovili, da posavske občine razdvaja sedanja razcepljenost v socialnem zavarovanju in bančništvu. Brežiška in sevnška občina sta vezani na Celje, krška na Novo mesto. Kapital je razdrobljen in razumljivo je, da Posavje ne more nastopiti enotno. Vsi udeleženci so se zavzeli za to, da se to uredi čimprej. V kratkem je napovedan sestanek z direktorji gospodarskih organizacij o učinkovitejši povezavi Posavja in tedaj je pričakovati že oprijemljivejšo predlogo.

Svet je z zadovoljstvom naštel nekaj dosedanjih najuspešnejših akcij, med katere lahko prišteje skupen nastop Posavja za reševanje kozjanskega in gorjanskega predela teh občin, kakor tudi skupno planiranje dolgoročnega razvoja pokrajine.

Matej Jevšček prvi

V Ajdovščini je bilo preteklo nedeljo tekmovalje letalskih modelarjev za pokal Primorske, na katerem je sodelovalo 100 modelarjev. Mladi Novomeščani so se dobro odrezali, saj so osvojili v kategoriji A 1 prvo mesto med posamezniki, med ekipami pa so bili drugi.

Rezultati: A 1 – 1. M. Jevšček 411 točk, 7. D. Špilar 374, 9. M. Rus 340, 14. T. Čefarin 291, 18. A. Rotter 286 itd. A 2 – 13. J. Grošelj 637 točk. Tekmovanja so se udeležili tudi brežiški modelarji, v kategoriji A 2 je bil Ivan Rozman deseti, Nebojša Radovan pa je bil na 28. mestu.

Posvet v čat. Toplicah

Za jutri je izvršni odbor skupnosti slovenskih občin sklical v Čateških Toplicah republiško posvetovanje o medobčinskih organih samoupravljanja in medobčinskem sodelovanju. Gradivo za posvet je pripravila delovna skupnost posavskih občin pod vodstvom Ivana Zvičarja.

1 DINAR

DBH

NOVO MESTO

JE VAŠA BANKA

AZALEE POTNICE – VSE VEČ: V gozdu nad Boštanjem so ti redki grmi v polnem cvetju, čeprav se poznajo sledovi pozebe. Cvetnih grmov je iz leta v leto več, žal je vedno več tudi takih „občudovalcev“, ki izkopavajo cele grme. (Foto: A. Železnik)

SANACIJSKI PROGRAM BODO URESNIČILI

Rudnik Globoko v Agrarii

Izkoristiti steklarski pesek in keramično glino

Rudnik Globoko je bil že nekaj let zapisan zivotarjenju. Zdaj je vendarle nastopil preobrat, ki vliva kolektivu novo upanje. Sanacijski program je napravljen in Ljubljanska banka je pripravljena sodelovati pri uresnitvi. V občini so dolgo razmišljali o investitorju. Bilo je sicer nekaj ponudb iz sosednje republike, končno pa je skupščina predlagala, naj to prevzame Agraria in razširi svojo dejavnost na pridobivanje peska in glin.

Delavski svet Agrarie je pristal in 6. maja je tudi delavski svet rudnika Globoko sklenil, da se podjetje z referendumom pripoji k Agrarii. Na seji sveta za gospodarstvo, ki je bila 8. maja v Brežicah, so pozdravili tak način reševanja prihodnosti rudnika. Pri tem so poudarili, da bodo predstavniki občinske skupščine še naprej sodelovali v razgovorih s svlaगतelji, z banko in bodočimi odjemalci gline in peska. Zastopniki rudnika so opozorili, da bo treba čimprej misliti na predelavo glin doma, nakar je bil izrečen tudi predlog, naj bi k rudniku in Agrarii pritegnili še tretjega partnerja – brežiško Opekarno, ki je pred rekonstrukcijo in ki bo v prihodnje postala odjemalka opekarske glin iz Globokega.

J. TEPPEY

(Nadaljevanje na 6. str.)

V ponedeljek popoldne so si slovenski letalski prevozniki in časniki na letališču Brnik ogledali in preizkusili eno izmed letal tako imenovane STOL aviacije. STOL je kratica za vrsto letal, ki lahko prepelejo do 50 potnikov ali ustrezno težo tovora, pri tem pa potrebujejo zelo kratko vzletno in pristajalno stezo. (Short Take-Off and Landing), kakršno bo imelo tudi bodoče novomeško letališče. Na sliki: letalo STOL, kanadski 20-sedežnik DHC-6 „Twin Otter“ znane tovarne De Havilland, kakršno je v ponedeljek letelo nad Slovenijo. (Foto: Tony Honeywood)

Soupravljanje

Upniki: soupravljalci dolžnikovega premoženja - "Zdravljenje" bolnikov morda ne bo veljalo za protisamoupravno potezo?!

Med novimi ukrepi proti nelikvidnosti, ki čakajo, da jih bodo poslanci sprejeli, je prav gotovo najpomembnejša novost to, da dajejo upnikom določene upravljavske pravice v kolektivih njihovih dolžnikov. Ali je to protisamoupravna poteza ali ne - to vprašanje je bilo v javnosti že večkrat slišati.

Verjetno je ta dvom eden izmed vzrokov, da smo s tem, za izboljšanje likvidnosti tako pomembnim predpisom, dolgo odlašali.

Če se vprašamo, ali bodo s tem samoupravne pravice dolžnikov okrnjene ali ne, moramo iskati odgovor predvsem s stališča, nad čigavimi sredstvi dolžnik te samoupravne pravice uresničuje. Samo nad svojimi prav gotovo ne, saj se sicer ne bi znašel na spisku nesolventnih dolžnikov. Ker pa del njegovih sredstev pripada upnikom, imajo zato ti tudi pravico soupravljanja z njimi.

Na zastavljeno vprašanje lahko torej kategorično odgovorimo, da z novimi možnostmi za zmanjšanje nelikvidnosti ne slabijo samoupravne možnosti dolžnikov.

Druge plat medalje pa je gospodarski učinek tega soupravljanja. Gotovo je, da v pod-

jetjih, kjer se bo položaj tako zaostrial, da bi morali prevzeti del samoupravnih pravic upniki, gospodarijo slabše kot v delovnih organizacijah, katerim sredstva dolgujejo. Torej lahko vpliv dobrih podjetij na slabša v tej ali oni obliki samo pomaga k splošnemu gospodarskemu napredku in še posebej k razvoju podjetja, ki je v težavah. Morda niti ni potrebno, da bi se ta vpliv odrazil na soupravljanju premoženja. Neredko bo dovolj, če bo na zahtevo upnikov prišla v slabi delovni organizaciji na krmilo nova sposobnejša vodilna ekipa strokovno boljših in poslovno okretnejših ljudi.

Drugega možnost je pomoč pri organizaciji ali preusmeritvi proizvodnje ali celo zamenjava

Medtem ko ameriška letala bombardirajo Hanoi in polagajo mine v vode okoli Haifonga, ter so iz severnovietnamske prestolnice evakuirali člane nekaterih ambasad vzhodnoevropskih socialističnih držav, med njimi tudi Sovjetske zveze, se v Južnem Vietnamu nadaljujejo boji. Na sliki: osamel predstrža južnovietnamske mornariške pehote na mostu prek reke My Chanh, nekaj kilometrov pred mestom Huejem, nekdanjo cesarsko prestolnico, katera bo, kot pričakujejo, naslednji glavni cilj napadov (Telefoto: UPI)

NA CESTI NISI SAM!

(SPIEGEL, ZRN)

tedenski zunanjepolitični pregled

Ameriške bombe so že drugič letos padle na severnovietnamsko glavno mesto in (kar je še huje) letala so položila mine okoli največjega severnovietnamskega pristanišča Haifonga. Tisto, kar so nekateri predvidevali le kot skrajno možnost, se je uresničilo! V trenutku, ko pišemo ta pregled, se svet še ni oglasil, da bi povedal svoje ob teh dogodkih - zlasti o zadnjem. Toda že v tem trenutku je moč predvideti vsaj del reakcij. Zelo verjetno bodo nekateri krogi (čeprav zelo skromni) Nixonovih privržencev na zahodu našli za to akcijo kakšno opravičilo, toda več kot zanesljivo je, da večji del drugih opozovalcev takega opravičila ne bo našel, niti se ne bo potrudil, da bi ga. Toda to je naposled manj pomembno od tistega, kar lahko pove in stori Moskva in kaj lahko ukrene Peking. Treba je vedeti, da so Američani uvedli pomorsko blokado Haifonga samo nekaj dni pred napovedanim prihodom predsednika Richarda Nixona v Moskvo. Kaj bodo rekli sovjetski gostitelji na to? Odgovor vam žal v tem trenutku ne moremo dati, ker ga preprosto ne vemo - ne ve ga nihče na svetu. Vsekakor je mogoče, da bo obisk odpovedan in to bo zopet nekaj, kar utegne zavreti ne samo zблиževanje med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike, marveč tudi vnesti v svetovne odnose nasploh precejšno mero nezaupanja, ohladitve. Prav tako je v trenutkih, ko to pišemo, popolnoma nejasno, kako bo reagiral Peking, ki mu vsekakor ni vseeno, kaj se dogaja na jugu. Predsednik Nixon je opravičil pomorsko blokado Severnega Vietnama s trditvijo, da je moral tako odgovoriti na sedanjo agresijo in napad na Južni Vietnam, kot Američani uradno imenujejo sedanjo ofenzivo južno od demilitarizirane cone. Vsakomur je jasno, da pomorska blokada Haifonga ne bo imela pravnobenihih posledic na posledice teh dni na južnovietnamskih bojiščih. Ta blokada, če bo učinkovita, bo imela posledice šele mnogo kasneje, mesec in več dni kasneje. Približno toliko časa namreč potrebujejo zaloge, ki jih z ladjami pripeljejo iz Sovjetske zveze in Ljudske republike Kitajske v Haifong, da prispejo po skritih stezah Ho Ši Minhove poti na svoj cilj na fronto. Nixon se torej ni odločil za pomorsko blokado v upanju, da bi tako spremenil potek dogodkov in razmerje sil na bojiščih v naslednjih nekaj dneh, marveč v želji, da bi kaznoval svojega nasprotnika in mu povedal, da je pripravljen na vse - tudi na to, da da mu Sovjeti odrečejo gostoljubje ob že na-

Miniranje Haifonga

povedanem obisku v Moskvi. Cilj pomorske blokade je torej manj vojaški kot politični, toda ali bo res obrodil sadove, ki si jih nadejajo njegovi avtorji? Pozitiven odgovor je skrajno verjeten in sicer iz povsem praktičnega razloga. Če namreč sledj ameriške čete niso mo- skupaj s saigonskimi premagali enot osvobodilne fronte in njihovih zaveznikov z orožjem, kako naj bi jih zgolj s političnimi pritiski, blokadam? Minimo celo, da se je Nixon odločil za nekaj, kar bo naposled verjetno bolj škodovalo njemu kot drugim. Če je namreč mogoče, da bo lahko kasneje v pogovorih uporabil umik blokade kot neko sredstvo popuščenja in izsilil s tem kompromisno protiuslugo Hanoia, se zelo verjetno moti, kajti Hanoi ne bo pripravljen na kaj takega. Ne bo pripravljen iz preprostega razloga, ker si lahko privoščijo čakati, medtem ko se Nixonov obisk izteka. Predsednika Združenih držav Amerike čakajo namreč jeseni nove volitve za naslednj štiritletni mandat in težko je verjeti, da jih bo dobil, če bo zavezal zapletel ameriško stran v novo vojno angažiranje. Ukrajina pati mora hitro in odločno spraviti svoje vojake iz vietnamskega pekla še pred začetkom volitev. Prav tako ne sme dopustiti, da bi bil umik podobnega porazu, kajti to bi utegnolo pomeerilih, ki jih je zadal samemur sebi, videti kot katastrofa ameriškega nacionalnega ponosa na prestiža. Hanoi nasprotno ne deluje pod pritiski take vrste, zato si lahko privoščijo čakati do trenutka, ki bo po njegovi oceni najbolj primeren za končanje vojne. Pariški pogovori se se znova sesuli kljub tajnim razgovorom dr. Henryja Kissingerja, osebnega svetovalca ameriškega predsednika za vprašanja nacionalne varnosti. Sedaj je možnost za njihovo nadaljevanje, kaj šele za uspešen konec, še toliko manj, ko ležijo v vodah okoli Severnega Vietnama ameriške mine in čakajo na svoje žrtve - med katerimi so lahko tudi sovjetske ladje. Kaj bi se zgodilo v tem primeru, lahko samo ugibamo. Položaj je v vsakem primeru skrajno zaostren in zamotan in ta trenutek ni odločil za pomorsko blokado v novejši krizi. Ob vsem tem je jasno samo eno: da se je Richard Nixon odločil za politiko vojaškega pritiska, kombinirane s političnim. Moral bi se zgoditi čudež, da bi uspel v tem - in veliko bolj verjetno je, da

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Posebno pozornost moramo tokrat na tem mestu posvetiti zasedanju CK ZKS, ki je ta ponedeljek na plenarni seji zelo podrobno - in kritično - obravnaval nekatera ključna vprašanja sedanjega političnega in gospodarskega trenutka pri nas; na dnevnem redu je bila predvsem ocena dejavnosti ZKS po 21. seji predsedstva ZKJ, še posebno poudarjena pa je bila tudi ocena sedanjega DRUŽBENO-EKONOMSKEGA in POLITIČNEGA STANJA v naši republiki. V stališčih, ki so jih - po zelo odprti in kritični razpravi - ob tem zavzeli člani CK ZKS, je predvsem izražena zavzetost za konkretno usmeritev akcije ZK h ključnim vprašanjem, katerih rešitev bo največ pomagala pri uresničenju sprejete politike in stališč 2. konference ZKJ.

Predsednik CK ZKS France Popit je na tokratnem zasedanju centralnega komiteja v uvodnih besedah zelo izčrpno nanizal najbolj pereče družbeno-ekonomske in politične probleme našega sedanjega stanja. Ni mogoče prenašati krivde za vse težave na višje foruma - je ob tem poudaril - saj so republike pri reševanju teh vprašanj soodgovorne za zvezno politiko, ki nikakor ni samo stvar zveznega izvršnega sveta oziroma drugih pristojnih zveznih organov. Tudi France Popit se je v svojih ocenah ostro zavzel za primerno zmanjšanje PORABE VSEH VRST - ki je nasploh prevelika - poudaril je, da moramo do bolj organiziranega družbeno akcijske doseči, da bomo iz inflatornega konjunktornega poslovanja prešli v gospodarstvo, ki bo temeljilo na stabilnejših temeljih. Tega pa ne bomo mogli doseči s tehnokratskim izgraviranjem sprotnih rešitev (ki resda niso vedno najustrežnejše, so pa nujne, tako kot je v tem trenutku še nujna administrativna INTERVENCIJSKA POLITIKA državnih organov), temveč edino z zavestnim vključevanjem neposrednih proizvajalcev v izvajanje začrtane stabilizacijske politike.

Stanje v proizvodnih odnosih je pri nas še nezadovoljivo, je poudaril France Popit, saj delavec še vse premalo odloča o sredstvih in poslovnih odločitvah. Nosilci podjetniško-lastniških težnjav v gospodarstvu pa nasprotujejo urejanju problemov (češ da so proti administrativnim rešitvam), ker jim še najbolj ustreza, da je, kot je. Ob tem se je Fran-

Integracija edina pot

ce Popit dotaknil tudi mnenja, ki se širi, češ da smo Slovenci edini v državi za dejansko izvajanje stabilizacijske politike, drugi pa da nam z inflacijskim poslovanjem delajo škodo. Takšna mnenja ne ustrezajo resnici, je poudaril, saj vemo, da je slovensko gospodarstvo - v sedanji obliki - dosti manj stabilizacijsko usmerjeno, kot pa to nekateri za trjujejo; preveč je navezano na uvoz, ki ga ne more povsem kriti z lastnim izvozom. Še posebej pa se nevarna takšna mnenja, ker razpahujejo NACIONALISTIČNA STALIŠČA - vemo pa, kam je takšno razpihanje pripeljalo na Hrvaškem.

CK ZKS se zato zavzema za večjo INTEGRACIJO slovenskega gospodarstva, saj je to edina pot, da povečamo produktivnost, znižamo stroške poslovanja in se uspešno

vključimo tako na domači kot na zunanji trg. To je tudi pot k RESNIČNI STABILIZACIJI, ki je temelj za naš nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj.

Ta ponedeljek je zasedal tudi CK ZK Hrvatske, ki je sedaj izrazil polno očno vseh znanih dogodkov v minulih dveh letih v tej republiki. Izražena je bila ostra obsodba boja za oblast tistih hrvaških voditeljev, ki so se v teh dogodkih kompromitirali z neposrednim sodelovanjem. Zategadel je CK ZKH soglasno sklenil izključiti iz zveze komunistov dr. Savko Dabčević-Kučar, Mika Tripala, Pera Pirkerja in Marka Koptla. To je bilo sklenjeno po dolgi razpravi o poročilu komisije, katere naloga je bila proučiti vzroke in posledice VDORA NACIONALIZMA v partijo hrvaških komunistov.

V minulih dneh - prejšnjo sredo in prejšnji petek - je zasedal zvezni izvršni svet, potem pa tudi republiški IS. V stališčih, ki so bila ob tem izražena (ZIS je objavil vrsto določenih sklepov), je posebej poudarjena potreba - če samo na kratko povzamemo - da je treba z vsemi močmi omejiti PORABO, da je treba uravnovesiti TRŽNA GIBANJA, da je treba uveljaviti OSEBNIH DOHODKIH (ker prejemki se kar naraščajo) in še in še. Ob tem tudi pomeni, da je na seji upravne odbora zvezne gospodarske zbornice (prejšnji četrtek) predstavnik ZIS že napovedal, da pripravljajo zvezni organi nove ukrepe proti porabi - ukrepe, ki naj bi spodbudili proces stabilizacije v našem celokupnem gospodarstvu.

Prejšnji teden - v četrtek - so delegati občin na zasedanju v republiški skupščini docela soglašali s predlaganimi novimi zakoni (ki jih bo skupščina v kratkem sprejela) za tako imenovano „ZEMLIŠKO“ PODROČJE; gre za novo zakonodajno ureditev kupoprodaje zemljišč (ki je sedaj, kot je znano, začasno zamrznjena) in pa še za nekatere druge zakone, ki naj pomenijo nadaljnje urjanje naše urbanizacije.

Mladinci in mladinke v Bušinj vasi v Beli Krajini so v počastitev prvega maja s pomočjo vaščanov postavili 31 metrov visok mlaj. Ker je bila smreka zelo težka, so se s postavljanjem mlaja ukvarjali več kot tri ure. (Foto: A. Krašovec)

V sevniški Kopitarni so pričeli pred dnevi izdelovati že peto vrsto lesenih natikačev. Letos menijo, da bodo naredili teh natikačev kar za 1 milijon dinarjev. V bodoče bodo naredili še več parov, zlasti v času, ko ni toliko dela s kopiti. (Foto: A. Železnik)

Mladi ambasadorji slovenstva in kulture na Koroskem, združeni ob revijah in listih, kot sta Mladje in Kladivo, so minulo soboto pospremili starejše in že uveljavljene koroške književnike na literarni večer v Kostanjevici. Obiskovalcem so delili decembrsko Kladivo. (Foto: I. Zoran)

V Vrbinu, ki se razprostira pod Brežicami tja do reke Save, je med zadnjim deževjem nastalo pravo morje. Navdušeni otroci se ob takih poplavih vedno znajdejo. Priskrbijo si stare čolne in v njih preveslajo Vrbinu po dolgem in počez. (Foto: Jožica Teppey)

Stara vas: še ena pozeba

Pozna pozeba je, kot smo poročali, tik pred prvomajskimi prazniki hudo prizadela ravninske sadne plantaže v Stari vasi pri Krškem, last krškega „Agrokombinata“. Toda kmalu zatem je sledila še ena pozeba in dokončno popalila mlade plodiče, tako da je letošnja letina z 90 hektarjev nasadov šla po zlu. Nasad je zavarovan. Mráz je močno prizadel tudi plantažni sadovnjak sevniškega kmetijskega kombinata na Čanju, čeprav je v višjih legah. Menijo, da sta tokrat imela odločilen vpliv Sava in hladen zrak, ki se je zadrževal ob njej.

Sejmišča

BREŽICE: Na sejmu, ki je bil 29. aprila, so pripeljali 609 prašičev do treh mesecev starosti in 27 starih. Prodali so jih 570, za mlajše so zahtevali 220 do 290 dinarjev, za starejše 300 do 400. Prignali so tudi 92 glav govedi, prodali so jih 41. Za vole na vago so zahtevali 9 do 11,50 din za kilogram, za krave 7,50 do 9 din in za junce ali telice 8 do 12 din za kilogram žive teže.

NOVO MESTO: Na ponedeljkovem sejmu je bilo naprodaj 751 mlajših in 71 starih prašičev. Prodali so jih 570, za mlajše so zahtevali 220 do 290 dinarjev, za starejše 300 do 400. Prignali so tudi 92 glav govedi, prodali so jih 41. Za vole na vago so zahtevali 9 do 11,50 din za kilogram, za krave 7,50 do 9 din in za junce ali telice 8 do 12 din za kilogram žive teže.

Od besed je treba k dejanjem!

Če ste toliko pogumni, da boste ugotovili, kako je v posameznih večjih podjetjih pri nas samoupravljanje še vse preveč centralizirano in odločanje oddaljeno od proizvajalca, če boste ugotovili, da se v upravnih

Ustvarjati sem sposoben, deliti pa ne?

strukturah podjetij srečujemo s prisvajanjem in odtujevanjem odločanja, boste doživeli nekaj podobnega, kot če bi stopili na sršenje gnezdo. Najmanj, kar se vam lahko zgodi, bo to, da boste od prizadetih obdolženi napada na „njihovo“ podjetje in zlonamernega obrekovanja. Tega vas bodo obdolžili tisti, ki

se jim zdi samo po sebi umevno, da so mnoge odločitve v njihovih rokah, ki so že sami sebe prepričali, da je naš delavec še premalo razvit, da bi lahko odločal, da je naš gospodarski razvoj tako hiter, da zaenkrat še zahteva centralizacijo odločanja, itd.

Pri tem pa kljub temu veliko govorimo o delavskih ustavnih dopolnilih, čeprav poti za njihovo ostvarenje v življenju še nismo začeli graditi. Pozabljamo, da je centralizacijo sredstev in odločanja v združenem podjetju mogoče zamenjati s koncentracijo moči in sredstev na podlagi sporazumov in dogovorov med temeljnimi organizacijami združenega dela. Seveda pa je za to potrebno precej več truda in dela kot pa v primeru „odločanja iz centra“, kakršnega smo vajeni zdaj. (Tega se najbrž zagovorniki starega močno zavedajo.)

Pozabljamo, da je centralne sklade mogoče popolnoma odpraviti in jih zamenjati s čisto ekonomskimi odnosi, ki pomenijo čiste račune (brez skritega prelijanja dohodka iz enote v enoto) in odkrita kredita razmerja med TOZD. TOZD je mogoče dati popolno delovno samostojnost (vse pravice iz delovnih razmerij, osebnega dohodka, oblikovanja in delitve dohodka, programiranja itd. ki so zdaj v rokah ali pod vplivom ožjih centralnih organov in služb). Le tako bomo ustvarili materialno podlago za to, da bo neposredni proizvajalec dobil tisto veljavo, ki mu jo dajejo delavska ustavna dopolnila.

Sporni odstavek o združevanju kmetov

Salomonsko

Kdo bi si mislil, da bo eno samo sporno določilo v osnutku zakona o združevanju kmetov preprečilo sprejem zakona in da bo treba republikemu in gospodarskemu zboru 16. maja še enkrat rešati to sporno določilo. Gre za to, ali naj bo obrat za kooperacijo pri kombinatu ali kmetijski združitvi pravna oseba s svojim žiro računom ali ne, o čemer govori tretji odstavek 30. člena osnutka zakona. Gospodarski zbor skupščine SRS je izglasoval, da je obrat za

kooperacijo pravna oseba, če tako določa samoupravni sporazum o združevanju. Drugače je sklenil republiški zbor, ki meni, naj bo obrat za kooperacijo pravna oseba, če sam ne odloči drugače. Republiški zbor je ugotavljal, da je tako bolj pošteno, ker je vnaprej onemogočeno vsakršno izkoriščanje kmetov in ker bodo le-ti potem imeli večjo samostojnost. Konec koncev so tako zahtevali sami kmetje v javni razpravi, očitno pod vplivom dosedanjih izkušenj, ko so zadruga in kombinati njihovih dohodek prelivali v lastne dejavnosti za plačevanje izgube.

Posebna komisija obeh zborov je prejšnji teden po težavnem delu pripravila salomonsko rešitev. V besedilo je vnesla besedico lahko, tako da zdaj pravi: obrat za kooperacijo LAHKO postane pravna oseba, če samoupravni sporazum ne določa drugače. Odločilna besedica verjetno prinaša sprejemljivo rešitev, saj omogoča, da obrat za kooperacijo postane pravna oseba, če se za to sporazumeta obe strani. Kako bodo poslanci odločili, bomo še videli. Več bomo o zakonu še objavili.

Rok je potekel, inšpekcija priganja

Zamude

Le malo obrtnikov, avtoprevoznikov in gostincev spremlja Gospodarski vestnik, zato mnogi izmed njih ne poznajo vsebine kolektivne pogodbe med delavci in zasebnimi delodajalci, ki sta jo podpisala republiški odbor sindikata stonitvenih dejavnosti in gospodarska zbornica. Obrtniki v Posavju so imeli priložnost slišati obširno razlago pogodbenih določil na sestankih konec marca. Zbornica jih je sklicala v vseh treh občinskih središčih, odzvalo pa se je zelo malo povabljenih.

Po tako slabem odzivu ni nič čudnega, če se obrtniki pri sklepanju pogodb niso znašli. Inšpekcija dela je v Krškem in v Brežicah dala pobudo za sklicevanje sestankov z delavci, ki so zaposleni pri zasebnikih. Sindikati so to planirali, vendar z zamudo, kajti rok za ureditev odnosov med delavci in obrtniki, avtoprevozniki in gostinci je potekel 30. aprila. S tem se je zmanjšala možnost, da bi tudi druga stran s svojimi spodbudami pospešila prilaganje pogodbenih določil novim zahtevam. V tem je ravno smisel sprememb, da jih podrobno spoznajo delodajalci in delavci. Delavcem jih najlaže prikažejo sindikati, zato nikjer ne bi smeli opustiti priložnosti za sklicanje sestankov samo za ta namen in delavcem na poljuden način prikazati, kakšne so njihove pravice in dolžnosti. Inšpekcija dela želi, da bi bili z vsebino kolektivne pogodbe čim bolj seznanjeni obrtniki in njihovi zaposleni. To bo preprečilo marsi-

katere nevednost pri nadzoru nad izpolnjevanjem pogodbenih določil v praksi.

Lepot res ne manjka

Mlačnost

Medtem ko vse gospodarske panoge v črnomaljski občini napredujejo kljub slabim pogojem in navzlic temu, da se srečujejo s kopico težav, pa je zadnja tri leta najmanj prizadevanj pokazal turizem. Nič kolikokrat so že govorili o tem, da je potrebno izredna prirodna bogastva mnogo bolje izkoristiti v turizmu, za katerega je Bela krajina še neodkrita dežela, rezultat dela pa je enak ničli. Izjema je le krajevna skupnost Semč.

Ce kje, potem pride v turizmu do izraza pomanjkanje volje, načrtnega dela in želje po napredku. Socialistična zveza je poskrbela za ustanovitev turističnih sekcij po manjših krajih, dala je nekaj napotkov za učinkovitejšo delo, ni pa bilo ljudi, ki bi naloge prenašali v življenje. Posamezniki, ki so vsa povojna leta predstavljali steber turističnega delovanja, so zaradi osamljenosti in splošne mlačnosti do tega vprašanja izgubili voljo in se umaknili. K temu so precej pripomogli tudi večkrat čudni odnosi odgovornih občinskih organov do turizma.

V pokrajini, kjer so na eni strani vse možnosti za nagel turistični razcvet, na drugi pa velike potrebe po zaposlovanju, je taka mlačnost do vprašanj turističnega napredka neodpustljiva. Minili so časi, ko se je turizem začel z gradnjo hotelov. To je danes stranskega pomena. Če je kraj lepo urejen, čist, okrašen s cvetjem in ima gostilnico, kjer pa res znajo gostom vse nuditi, predvsem pa ob vsakem času postreči s toplo hrano, je za začetek dovolj. Marsikje so iz take osnove izšli, čeprav brez brezovih gajev, tople Kolpe in nešteti kulturnih in zgodovinskih znamenitosti, ki jih je Bela krajina polna. Le znati je treba!

Danes: 200 povabljenih kmetov

Kolinska tovarna hranil iz Ljubljane je za danes povabila 200 kmetov-kooperantov iz trebanjske občine na ogled nove tovarne za predelavo krompirja na Mirmi. Ob tej priložnosti bodo kmetovalce, ki so bodoči dobavitelji krompirja za novo tovarno, seznanili z njenim delom. Navezava neposrednih stikov med proizvajalci krompirja in živilsko predelovalno industrijo je prav gotovo odličan korak do tesnejšega sodelovanja, ki lahko samo koristi obema stranema. O zanimivem povabilu in obisku tovarne bomo obširneje poročali prihodnjico.

Čredno je zapisati...

Nešteto primerov je, ko človek človeku ni več človek, ko v neprestanem pehanju za dobnimi pozabljammo na človečnost. O najrazličnejših primerih razčlovečenja poročajo časopisi vsak dan: od preprostih pretepoz

Človečnost

ali preprirov, od kazanja oslov na cestah - do najokrutnejših zgodb, ki jih z veseljem in z mastnimi črkami napišejo časopisi na vrhu črnih kronik.

Kakšno olajšanje je zato, kadar neuk človek z nevedčo roko napiše besede, kakršne bi nam morale biti vsakdanje in običajne, pa so zaradi naše nečlovečnosti nevsakdanje in nenavadne.

Pred nekaj tedni smo objavili, na straneh našega tednika kratek zapis o majhnem izgubljenem otroku, ki ga je mati zaklenila v stanovanje, da je neobglen in lačen jok ob oknu.

Čeprav smo zraven zapisali, da bo Center za socialno delo otroka že pred prvomajskimi prazniki oddal v rejništvo, se je prav pred prazničnimi dnevi oglasila žena iz okolice Leskova. Poslala je dopisnico, v kateri je zapisala: „Pišite mi, kdaj naj pridem po otroka. 12 sem jih že vzgojila, pa bom še tega malčka - saj imam dovolj veselja...“

Pravzaprav bi se morali vprašati, kako da ni več podobnih pisem, kako da ni več zaskrbljenih vprašanj o nadaljnji malčkovi usodi!

Rekli boste, da so danes taki časi. Saj so res!

Toda več tovarništva, več medsebojne ljubezni in manj zapiranja med štiri stene, manj pehanja za denarjem, pa več iskanja človeških vrednot tudi v današnjih časih ne bi škodilo!

Zaradi mrzlice potrošniške miselnosti. Ali pa prav njej navkljub. Zato tudi ni naključje, da so manj nepokvarjeni tam, kjer te mrzlice še ne občutijo tako hudo.

Doseči 1000 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca

Z letošnjim letom je dosegla Srbija, skupaj z avtonomnima pokrajinama Vojvodino in Kosovom, okrog 700 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca. Z dosedanjim razvojem je ta republika, ki ima skupno z obema avtonomnima pokrajinama nekaj čez 8 milijonov prebivalcev (brez Vojvodine in Kosova nekaj čez 5 milijonov), po gospodarski moči pristala na mestu srednje razvite dežele.

Različen je narodni dohodek: v Beogradu preko 1000 dolarjev na prebivalca, v občini Tutin v Sandžaku in še v nekaterih drugih na Kosovu pa znaša le 120 do 150 dolarjev. V središču pozornosti so programi in objekti – predvsem industrijska jedra velikih sistemov, v katere je vključenih več sto podjetij in nekaj deset tisoč zaposlenih. V prvi vrsti je to kragujevska avtomobilska industrija, elektronska industrija s središčem v Nišu, ki ima v svojem sklopu 15 tovarn v Beogradu in drugih krajih.

Med pomembne „startne osnove“ je treba na prvo mesto postaviti borski rudarsko topilniški bazen, ki zaključuje obsežno rekonstrukcijo druge faze in ki je z izvozom bakra največji pridobitnik deviz. Kovinsko predelovalna industrija v Beogradu, Kruševcu, Čačku, Svetozarevu, Sevojnu, Nišu, razvita tekstilna industrija v Leskovcu, močan potencial prehrambene industrije tudi v Posavju in Pomoravju – to so izhodiščne točke, da bi v prihodnjih petih letih dosegli povprečni narodni dohodek 1000 dolarjev na prebivalca.

Izvoznik električne energije

V nekaj več kot dvajsetih letih, kar je polovica delovne dobe neke generacije, je bil dosežen velik preobrat v strukturi prebivalstva. Leta 1948 je bilo v Srbiji kmečkega prebivalstva 75 odst., na začetku tega desetletja pa se je ta odstotek znižal na 46 odst.

Rezultate razvoja vidimo v tem, da se je družbeni proizvod povečal od leta 1947 za štirikrat, industrijska proizvodnja osemkrat, kmetijska proizvodnja za dvakrat, obseg ostale proizvodnje in uslug pa se je povečal za petkrat. Z reformo leta 1965 in s prehodom na intenzivno gospodarjenje so bili doseženi največji rezultati. Danes je proizvodnja električne energije dvakrat večja od leta 1965, kar pomeni, da je Srbija izvoznik električne energije, a ne samo po zaslugi gigantskega Djerdapa, marveč tudi po zaslugi elektrarn v Obrenovcu, na Moravi in na Kosovu. V zadnjih letih je bila podvojena dolžina asfaltnih cest, čeprav se zaradi povečanja cestnega prometa stanje s tem ni veliko izboljšalo.

Na 1 kvad. km živi več kot 86 prebivalcev. Zanimivi srbske države v srednjem veku so v stari Raški, na ozemlju med Limom, Taro, Pivo, Ibrom in Zahodno Moravo. Današnja republika Srbija meri 88.361 kvad. km, od tega pokrajina Kosovo 10.849 kvad. km, Vojvodina pa 21.506 kvad. km. Narodni dohodek je okrog 40.000 milijonov dinarjev, od tega v Vojvodini dobrih 10.000 milijonov, na Kosovu pa 2.000 milijonov. Republika ima 944 industrijskih podjetij – Vojvodina več kot 300, Kosovo 50. V industriji je zaposlenih 500.000 ljudi – v Vojvodini 110.000, na Kosovu 40.000. Republika ima več kot 2 milijona stanovanj in okrog 7.500 gostinskih poslovnih enot.

Vedno več kvalificiranih delavcev

Tri četrtine porasta družbenega proizvoda izhaja iz večje produktivnosti in spremenjene sestave zaposlenih, saj se je v zadnjih petih letih podvojilo število kvalificiranih delavcev. Okrog 900 podjetij sodeluje v najrazličnejših oblikah integracije. To je na svoj način vplivalo tudi na povečanje izvoza, ki se je v šestih letih povečal za nekaj čez 3 odst.

Zanimiva je težnja, da se iz leta v leto zmanjšujejo izdatki za prehrano, večajo pa se izdatki za trajnejše potrošniške dobrine, kar je znak izboljševanja življenjske ravni prebivalstva. Ta se odraža tudi v boljših stanovanjskih pogojih in v izboljšani socialni in socialnem varstvu.

Predstavljamo vam današnji trenutek bratske socialistične republike Srbije, njene dosežke in nekatere načrte razvoja – Kako živi največja republika v SFRJ?

Srbi opuščajo opanke

V republiki Srbiji je še vedno okrog 15 odst. nepismenih. Da bi v pogojih boljše življenjske ravni oplemenitili način življenja, doživlja Srbija val kulturnih pobud in manifestacij. V tem smislu je potekal lani kongres kulturne akcije, ki je imel namen širiti kulturo, od elitnih prireditelj do prireditelj za najširše sloje prebivalstva.

Srbija tako vse bolj in bolj leze iz „opankov“ in se vključuje v tokove sodobne družbe. Vendar, zaradi razmer pred leti je ostal še vedno velik del prebivalstva siromašen; veliko je ljudi, ki odhajajo delat v tujino. Zadnja leta je to predvsem mladina s podeželja. Doma ostajajo 60 in 70-letniki. Računajo, da je trenutno v

tujini okrog 150 tisoč ljudi; od tega se jih je v inozemstvu zaposlilo samo okrog 85 tisoč preko zavodov za zaposlovanje. Med temi je tudi 23 tisoč kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev.

Ker je bila omenjena trditev, da se zmanjšujejo izdatki Srbov za prehrano, naj navedemo nekaj statistike: povprečno porabi vsak prebivalec Srbije na leto 250 kg pšenice, 25 kg koruze, 55 kg krompirja, 35 kg mesa, 107 litrov mleka, 25 kg sladkorja in 107 litrov jedilnega olja. V zadnjih letih se zmanjšuje potrošnja kruha, povečuje pa potrošnja mleka, jajc, povrtnin in mesa.

Srbijo tarejo skrbi, kot nekatere druge republike – velike kapacitete predelovalne industrije, ki lahko delajo (in dolgo so delale) na osnovi uvoza surovin. To pomeni, da republiki Srbiji stalno grozi plačilni deficit. Lani je znašal izvoz 680,8 milijonov dolarjev, uvoz pa 919,3 milijonov dolarjev. V načrtu razvoja republike je predviden zato intenzivnejši razvoj proizvodnje surovin in energetike.

Beograd: manjši dotok priseljencev

Med pomembne naloge prihodnjih let spada bolj enakomeren razvoj posameznih regij. Srbski plan vsebuje šest značilnih točk: hitrejši razvoj Kosova (z večjim deležem SR Srbije), hitrejši razvoj nerazvitih območij na jugu Srbije, v Sandžaku in v zahodni Srbiji, odpravljanje relativnega zaostajanja razvoja v Vojvodini, primernejše reševanje problematike Beograda, ki naj bi v bodoče sprejemal nekoliko manj priseljencev, pri vsem tem je pomembno tudi bolj racionalno izkoriščanje prostora.

V prihodnjih letih, ko naj bi se zaposlilo novih 375 tisoč delavcev, bo dajala Srbija poseben poudarek socialni politiki. Predsednik izvršnega sveta Srbije Milenko Bojanić meni o tem: „V obdobju, ki je pred nami, smatramo socialno politiko kot važen sestavni del razvoja in to ne zaradi tega, ker imamo v republiki veliko socialne problematike, marveč zavrlo tega, ker je socialna politika sestavni del samoupravnega socializma...“

Gordijski vozeli železniškega vozlišča

Srbija ima nekoliko večjih „žarišč“ težav, ki terjajo precejšnja sredstva. To so že nekajletne in velike izgube Železniško-transportnega podjetja Beograd, ki zaposluje preko 100 tisoč ljudi. Osebnih dohodke, ki so sicer nizki, dobivajo zaposleni tudi z enomesečnimi zakasnitvami, to pa ustvarja nezadovoljstvo med železničarji največjega prometnega vozlišča. „Razvpita“ železniška proga Beograd-Bar na odseku skozi Srbijo zaostaja, vendar bolj umirjeno; kaže, da ni več aktualno geslo „voz kreče sedamdeset treće“. Prekoračitve gradbenih stroškov te proge zaradi inflacije so znane. Z nekoliko potrpljenja in s podaljšanim rokom gradnje za leto dni bo verjetno tudi dovolj sredstev za dokončanje železniške proge, ki jo gradijo številna podjetja iz več republik.

Uspele in neuspele pobude

Veliko je oblik gospodarskega povezovanja Srbije z vsemi drugimi republikami. Znanih je veliko uspešnih, pa tudi neuspešnih pobud med-republiškega sodelovanja. Med uspešne bi lahko uvrstili preciziranje pogojev sodelovanja med „Iskro – Kranj“ in Elektronsko industrijo Niš za proizvodnjo polelektronskih avtomatskih telefonskih central. Konec marca ja bil o tem podpisan poseben dogovor. Omenjeno sodelovanje bi lahko bilo znak za smotnejšo delitev dela v jugoslovanski elektronski industriji. Med neuspele pobude sodelovanja spada pred leti predvidena gradnja tovarne avtomobilov v Zagrebu. Pobuda je prišla iz Kragujevca. Veliko je bilo govoric, da bi „narodno“ vozilo „Zastava 101“ že izdelovali v Zagrebu. Konec teh dogovorov je ta, da „Zastava 101“ izdelujejo v Kragujevcu...

Srbija je pravzaprav veliko tržišče za blago vseh jugoslovanskih republik. Podjetje blagovnih hiš „Beograd“ prodaja v zadnjih letih velike količine konfekcije hrvaških in slovenskih proizvajalcev. Beograd z milijon 200 tisoč prebivalci ima močno razvito zunanjo trgovino in je uveljavljen poslovni in finančni center. Prostor v beograjskem poslovnem območju je dragocen za vsakogar, toda iz dneva v dan je dražji.

ZDRAVKO ILIĆ

Dolina propada

Hiše se podirajo — Cesta se prepočasni bliža

Porušena domačija v vasi Majlina pri Kužju v Kolpski dolini opozarja, da se bo tako zgodilo še marsikje. V tej hiši je še pred 25 leti prebivala štiričlanska Četinskijeva družina. Starejši so umrli, mlajši odšli v svet in domačija je popolnoma propadla.

Upanje v oživetje Kolpske doline nam daje posodobljenje ceste Kočevje — Brod na Kolpi. No, tudi to upanje prihaja zelo počasi. Če bo šlo tako naprej, marsikdo ceste ne bo dočakal, ker ga bo prej pobrala starost.

Brod na Kolpi je središče Kolpske doline in zelo pomembno knjižnico za smeri Kočevje, Reka, Zagreb in Cabar. Tudi cesta Brod — Cabar je v načrtu za posodobljenje. Ko bo to uresničeno, bo Kolpska dolina še lepša in privlačnejša za domačine in tuje.

Trkamo in kličemo, vendar se nam malokatera vrata odpro. Upamo, da nas bodo kmalu slišali tudi tisti, ki so daleč od nas in ki so med NOV dostikrat prehodili našo lepo Kolpsko dolino. Prebivalstvo teh krajev je dalo velik delež za NOV. Zdaj pa bi že moral tudi v našo dolino posijati žarek sreče in prignati meglo propada!

JOŽE KRIŽ
KUŽELJ

Cesto graditi skozi naselje!

Na seji občinske skupščine Novo mesto sem kot odbornik predlagal, naj se gradi cesta od Bršlina preko Bučne vasi, Karteljevega do Ornuške vasi, ne pa, da bo speljana preko Hmeljnika, kot želijo lovci, vodstvo krajevne organizacije SZDL Kamenice in Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Načrt za speljanje ceste skozi Karteljevo je bil izdelan že 1940 hrani pa ga tovariš Žužek.

Občani Dol, Karteljevega, Gor, Karteljevega, Sel, Zagorice, Globoč dola, Hmeljičica, del zaselka Senti-jurij, Malega in Velikega Kala, Orkijevca ter zaselka Dobje ostro protestirajo, ker se cesta ne gradi tam, kjer živi kmet in delavec. Delavci iz teh vasi se namreč vozijo na delo v Novo mesto, kmetje pa vozijo svoje prideleke na novomeško trg.

Prebivalci Trebelnega in Ornuške vasi bi tako dobili tudi dosti krajšoj pot do Novega mesta.

Predlagam, da se prizadeji sestaviti in poiščemo skupno rešitev!
FRANC HRASTAR,
KARTELJEVO

Je tako prav, mladinke?

Pobirati smeti, ki jih mečejo čez »planke«?

Tisti dan so imele dijakinje gostinskega šolskega centra v Novem mestu verjetno nekakšno spomladansko delovno akcijo. Poskrbele so, da je bilo okoli stavbe, v kateri imajo predavanja, kar najbolj čisto in urejeno. Lepo je bilo videti mlada dekleta, kako pridrvo pobirajo najrazličnejše odpadke. Prostor okoli šole je bil kmalu očiščen.

Za to hvalevredno akcijo so mladinke navdušili verjetno v okviru kakšnega šolskega predmeta. Pristopni so se potrudili in mladino pravilno vzgajajo in jo mizo šolskih obveznosti učijo tudi nekaterih drugih koristnih navad. Do tedaj vse lepo in prav!

Toda nekatere mladinke so svoje delo opravljale zelo slabo, in če bi jih videl tisti, ki je to akcijo predlagal, z njimi ne bi bil zadovoljen.

Katera vrata držijo do pravice?

Že spomladi 1969 sem zaprosil za lokacijsko dovoljenje za gradnjo hiše v Bršlinu, ker živim s svojo tričlansko družino pri starših in v eni sami sobi. 22. maja isto leto je bil v ta namen opravljen lokacijski ogled. Komisija je ugotovila, da dovoljenja ne bom mogel dobiti, češ da je parcela, kjer naj bi gradil, rezervirana za ŽTP. Ob tem obisku si je komisija ogledala še eno parcelo, približno 60 m od moje, in menila, da se tudi tam ne more graditi.

Ker se mi je mudilo, sem poskusil poiskati rešitev na občini, tam pa so mi samo ponovili stališče komisije in poudarili, da je edina ovira v mojem primeru železnica oziroma ŽTP. Napotil sem se v sekcijo za vzdrževanje prog v Novem mestu, da bi videl, kaj se da napraviti. Z zadovoljstvom sem 22. junija lani od te sekcije dobil pismeno soglasje, da me pri gradnji ne bodo ovirali. Edina ovira je bila s tem odstranjena. Vsaj prepričan sem bil, da je tako.

Kmalu nato sem dal Dominvestu, pooblaščenim organizaciji za take reči

Ignac Vodnik (74) in njegova žena Nežka (72) sta v krogu svojih sinov, snah, hčera, zetov, vnukov in pravnukinje za 1. maj praznovala 50-letnico skupnega življenja. Oče Ignac je v minulih desetletjih skupaj z ženo Nežko s težavo preživljal številno družino. Delal je po gozdovih na Kočevskem, v Bosni, ob gradnji železnice Trzišče — Sevnica, nazadnje pa pri gozdnemu obratu Mokronog, kjer je dočakal skromno in zaslužno pokojnino. Jubilatoma želimo še veliko srečnih in zdravih let! (Foto: Leopold Pavlin)

PRIMERJAVA Z RAZMERAMI V SOSEDNJI DEŽELI

Naše trsničarstvo je na tleh

Z obiska slovenskih trsničarjev v Italiji

Na pobudo Kmetijskega inštituta Slovenije je bil te dni organiziran enodnevni strokovni ogled trsničarstva v Italiji, ki so se ga udeležili trsničarji iz Juršincev, Ptujja, Ormoža, Vipave, Novega mesta in Malkovca pri Trzišču. Obiskali smo združene trsnice Rauscedo — Pordenone, kjer se je pred 50 leti majhna skupina kmetov začela baviti s trsničarstvom. Začeli so s 300.000 cepljenkami na leto, zdaj pa znaša njihova letna proizvodnja že 30 milijonov cepljenk. Trsnice in matičnjaki so zasebna last članov trsničarske zadrug, vendar imajo izdelana pravila poslovanja, ki jih vsi disciplinirano upoštevajo. Zadruga jim v celoti preskrbi podlago in pečice, kar kooperanti po načrtu po-

cepijo, silijo in vložijo v trsnico. Vso oskrbo v trsnici opravi kooperant sam. Po izkopu predajo cepljenke zadrugi, ki jih nato sortira in pripravi za prodajo. Na trg pride potem enoten sadilni material z enotnimi cenami. Nad poslovanjem te trsnice so bili naši trsničarji prijetno presenečeni. Nazaj grede smo si ogledali tudi vzorno urejen trsničarski obrat v Vrhpolju, kjer so letos cepili že približno milijon cepljenk. Strokovni ogled smo

končali v Vipavski kleti, kjer so nas gostoljubno sprejeli in postregli.

Skušamo si urediti vtise tega strokovnega ogleda in prišli smo do ugotovitve, da bomo tudi doma lahko z voljo in finančno pomočjo izpolnili v nekaj letih sklep z zborovanja slovenskih vinogradnikov, ki nas obvezuje, da moramo čimprej vnovič organizirati naše trsničarstvo. Za to je skrajni čas, saj so razmere že tako kritične, da je v negotovosti celotno vinogradništvo. Trsnih cepljenk hudo primanjkuje, še tiste, ki so na voljo, pa so pomešane z drugimi sortami, ki v naših razmerah slabo ali pa sploh ne uspevajo.

Inž. TONE ZAFOSNIK
Kmetijski inštitut
Slovenije

POČASTITEV Prapor Maistrovih

Sevnica: srečanje borcev za severno mejo

Pod pokroviteljstvom predsednika ObS Sevnica Marjana Gabrničarja so v Sevnici 23. aprila nekdanji borci generala Maistra, borci za našo severno mejo, razvili svoj prapor. Razen predstavnikov občinske skupščine ter družbenopolitičnih organizacij (med katerimi pa ni bilo zastopnikov občinskega odbora ZZB NOV, čeravno so bili povabljeni) so se slava s svojimi prapori udeležili tudi gostje iz več slovenskih mest.

O pomenu praznovanja je spregovoril predsednik sevnškega odbora, zaslužni veteran Franc Dobovšek iz Boštanja, nekdanje borca pa sta med drugimi pozdravila tudi predstavnik republiškega odbora ter pomočnik republiškega sekretarja za zdravstvo; le-ta je obljubil, da bodo za Maistrove borce še boljše poskrbeli kot do sedaj.

Nekdanji borci za severno mejo, ki jih je v sevnšiški občini še precej, so si zatem ogledali Lutrovsko klet, v kolodvorski restavraciji pa so imeli prijetno družabno srečanje. K. Z.

na tako pot spravilo nepravilno reševanje moje prošnje in še zlasti čudno vedenje pristojnih organov. Ko sem v zadnjem času hotel zadevo urediti tako, da bi bila usklajena z zakoni, so me toliko časa pošiljali od vrat do vrat, da mi je to zlezlo na vrh glave in sem se odločil, da si pravico odrežem sam, če mi je niso sposobni tisti, ki so za to plačani.

Za javno obravnavanje svojega primera sem se odločil zlasti zato, da bi čimveč ljudi vedelo, kako tmovja je večih človekova kalvarija, kadar se odloči za pot pravice. Želel bi, da bi mi ali iz Dominvesta ali občine javno odgovorili, zakaj tako mnvanje, kaj se skriva za vsem tem. Povedali naj bi mi tudi, zakaj so me na tej dolgi kalvariji ustno odpravili in zakaj mi niso dali v roke kaj napisanega. Ali se mar boje, da bi s tem podpisali svojo lastno odgovornost za to, da sem postal tako imenovani „čmograditelj“?

TONE NOVAK,
Bršlin 3, Novo mesto

»Kmete zapostavljajo«

Zakaj niso plačevali mleka tako, kot je bilo obljubljeno in tudi objavljeno?

Preprosta kmetica sem, ki ni vajena peresa, a bom vseeno poskušala potožiti z njim.

Sama sem na majhni kmetiji, imam bolne, ostarele starše in sem prisiljena ukvarjati se s kmetijstvom, ker ne morem v službo. Imam dve kravji in oddajam mleko. Koliko papirja je bilo že porabljenega in črnila prelitega, veliko so govornili po radiu in televiziji, a vse zaman: mleko je ostalo pri stari ceni, čeravno so trdili, da bo pri odmrznitvi prvo na vrsti.

Naj navedem svoj primer. Že več mesecev oddajam mleko, ki je imelo od 3,7 do 4 odst. tolsče, toda ta mesec so mi tolsčo zbili na 3,4 odst., tako da sem dobila le 147 S-din od litra. Radenska je po 160 S-din, pa jo je treba samo natočiti in razposlati, mi reveži, kmetje, pa naj se trudimo in nehajo za tistih ubogih 147 S-din! Razen tega moramo čakati do dvajsetega v mesecu, da dobimo tiste denarje. Čakati je treba tiho in mimo, brez vsakih obresti na dolg. Ko pa sem jeseni vzela gojilo, za katero še niso vedeli cene, sem morala plačati obresti. Mar to ni zapostavljanje kmeta?

Ne čudimo se, da mladina beži v industrijo in Nemčijo. Res nisem mlada, a če ne bi imela onemoglih staršev, bi odšla za boljšim kruhom. Veliko skušamo, da skupščine rešujejo probleme kmetijstva, toda jaz bi rada, da bi jih tudi rešile, ne pa samo reševale. Po toči zvoniti je prepozno.

ALBINA PUŠ
Sentvid pri Stični

Cenjene stranke obveščamo, da se je »FILNOMEHANIKA — CELJE« PE Novo mesto

- preselila iz Partizan-
- ske ceste 7
- na Cesto herojev 13.
- Novo mesto.

Za usluge se še nadalje priporočamo!

PRIPIS UREDNISTVA: V Uradnem listu, št. 15/72 je objavljeno, da so začeli izplačevati mleko po novih cenah s 15. aprilom, in ne s 1. marcem, kot so pomotoma objavili nekateri časniki. To je vneslo precej zmede med kmeti, ki so se spraševali, zakaj mleka mlekarne ne plačajo po višjih cenah, tako, kot je bilo sprejeto. To dokazuje tudi pismo, ki ga objavljamo, četudi malo pozno.

Jože Zupanc odlikovan

Ob 25-letnici Zveze slepih Slovenije je predsednik Tito odlikoval šest zaslužnih članov te organizacije. Med drugimi je prejel medaljo dela Jože Zupanc, predsednik Zveze slepih v Novem mestu. Na slavnosti, ki je bila ob koncu prejšnjega tedna v Ljubljani, je odlikovanja izročila dr. Aleksandra Kornhauser, podpredsednica republiškega izvršnega sveta.

Nimajo zastav?

Ko smo se drugega dne praznikov sprehajali po Ribnici, smo morali žal ugotoviti, da do takrat še niso izobešili zastav stanovalci hiš številka 3, 20, 27 in 36 v Šeškovi ulici ter vsa ulica na Prijateljovem trgu, ki nosi hišne številke 7, 8, 9, 10 in 11. V njih stanujejo „zavedni“ Jugoslovani in Slovenci, ki so hvaležni skupnosti, da imajo lepe ulice, da so vsaj nekateri dobili gradbeno posojila itd. Verjetno si pod okupatorjem kaj takega gotovo ne bi upali napraviti. Lepa hvaležnost za svobodo!

Zasmetena Ribnica

Med prazniki smo ugotovili, da je bil v Ribnici najbolj zasmeten pločnik med „Samopostrežbo“ in trgovino „Ona-on“. Če so naši otroci tako nezgojeni, da ne vedo, za kaj so koški, ki visijo ob trgovinah, potem bi pač morale trgovine, ki prodajajo smetljiv material, tudi skrbeti, da bi bili pločniki pred njimi počiščeni. Torej možnosti za lep videz Ribnice so: ali prav vzgojiti otroke v šolah in doma, ali nenehno čistiti pločnike, ali ukiniti prodajo smetljivega materiala!

25 let* NOVOTEHNA NOVOTEHNA

Užaljeni dijaki kmetijske šole

Je treba z nesmiselnimi bodicami zbadati ljudi, ki obiskujejo KSŠ Grm?

Slovenski svet se sprašuje, kaj in kako bo z našim kmetijstvom. Ljudje se vprašujejo, kdo bo tisti, ki bo vodil obdelovanje zemlje, da bo dajala prideleke za lač na meščanska

usta. Ob tem so nekateri posamezniki ogorčeni nad sestavo učencev kmetijske šole, nad njihovim obnašanjem in oblačenjem ter dolgimi lasmi. Kaj je res treba, da je kmet

vedno zamazan, kaj ne sme dijak kmetijske šole v komak s časom? Nekateri se celo sprašujejo, če bodo ti učenci, ki so pobrani s ceste, lahko pridelovali dovolj in če bo pridelek sploh užiten. Teh ljudi vendar niso sprejeli na nobeni drugi šoli, kot pravi bodica v Nedeljskem dnevniku.

Nad vsem tem se lahko zamislimo in marsikaj ugotovimo. Res, zelo malo učencev je na naši šoli, komajda dovolj za obstoj razredov. Pred leti 1. letnika celo sploh ni bilo. In kaj je temu krivo? So morda dijaki, ki šolo obiskujejo krivi, da je tako malo zanimanja za šolo? Gotovo ne. Teh nekaj fantov se trudi, da bodo nekoč dobri kmetovalci. Toda malo nas je, zelo malo.

Če koga zanima kaj več o delu in učenju dijakov kmetijske šole, naj pride k nam, in dokazali mi bomo, kaj in kdo smo. Na kmetijski šoli Grm sem, prej dijak SSNZ-Tacen, našel svoj novi dom. Domačnost in strokovnost profesorjev me je privlekla iz nekakšnega sanjskega sveta ulice, gledališča, treningov karateja. V duši so mi prav ti profesorji razpicali iskro, ki najbrž tli v srcu vsakega Slovenca, zakaj poreklo slovenskega človeka je kmet. Ne mislim na besedo kmet, s katero žalim, ampak na slovenskega kmeta, ki je delaven, priden in ustvarjalen. Naša najboljša literatura opisuje tepe človeka, zdaj pa dopuščajmo, da ga s strupenimi, neumestnimi bodicami žalijo v časopisu.

Zares se lahko sprašujemo, kdo bo držal vajeti kmetijstva.

JANEZ BRATKOVIC,
KIC GRM — Novo mesto

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Na novomeškem transfuzijskem oddelku so darovali kri: Ana Lazar, Mirko Nilič, Anton Kastrevc, Stane Tekavec, Franc Jerele, Martin Zura, Drago Les, Branka Mišak, Marija Bozovičar, Marjan Somrak, Pepca Macele in Antonija Rukle, člani Novoteksa, Novo mesto: dr. Ljubo Kretič in Ivan Boltez, člana Splošne bolnišnice Novo mesto: Mirko Zupancič, Ivan Velikonja, Alojz Novak, Janez Saje, Vladimir Radovič, Alojz Novak in Milka Štrukelj, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto: Anton Klobučar, Alojz Poljanc, Alojz Zupancič, Jože Zura, Polde Selan, Jože Kužnik, Jože Belec, Jože Skof, Jožefa Uhan, Marija Novakovič, Ivan Hrovat, Anton Spehar, Martin Grubar in Ciril Atelnik, člani Komunalnega podjetja, Novo mesto: Aleksander Zupan, Ignac Lekan, Antonija Hudoklin, Kristina Matko, Ivan Božič, Jože Brule, Franc Nose, Anton Miklavčič in Jože Florjančič, člani IMV Novo mesto: Danica Zalokar, Fani Zalokar, Olga Vidrih, Anton Hrovat, Stane Kavšek, Pepca Podbešek in Vera Vampula, člani Laboda, Novo mesto: Anton Radeček, član Zita, Ljubljana: Jožica Rabelj, Milena Sladič, Lučka Kranjec, Lidija Habe, Magda Zakalj in Jožica Hudoklin, dijakinje šole za zdravstvene delavce, Novo mesto: Jože Lavrič, Stane Miklič, Danijel Kavšek, Ivan Mirič, Ivan Stopar, Anton Pličić, Drago Zupancič, Franc Kren in Jože Dular, člani Gorjanec, Straža: Jože Bašel, kmet iz Gornjega Kamenja; Alojz Povše, Josip Abramovič, Bojan Omerzelj, Ferdo Florjanec, Zika Maksimovič in Peter Guštin, člani Cestnega podjetja, Novo mesto: Branko Baržič, član Hmeljnika, Novo mesto: Stanislav Galič, član KZ Krka, Novo mesto: Janez Štrbenc in Jože Mugej, člana osnovne šole Bršlin; Janez Progar in Marija Rujar, člana osnovne šole Smarjeta; Marija Durič, Marija Zoran, Angela Pavlin, člani zdravilišča Smarješke Toplice: Jože Bučar, Marija Jerele in Zdenka Gazdova, člani hotela Grad Otočec: Mitja Počrvina, član Dominvesta, Novo mesto: Janez Perme, član Mercatorja, Novo mesto: Ivan Stopar, Ivan Suštaršič in Janez Janežič, člani Novolesa, Straža: Vika Juvan, gospodinja s Suhorja: Marija Sitar, članica Ele, Novo mesto: Eva Rudolf, članica osnovne šole Bršlin; Marija Progar in Marija Cesar, članici Betti, Mira peč; Anton Kokalj, upokojenec iz Bučne vasi; Jožefa Pepel, gospodinja iz Smarjskih Toplic; Alojz Pepel in Stane Sušnik, člana zdravilišča Smarješke Toplice; Slavka Požek, dijakinja šole za zdravstvene delavce, Novo mesto: Franc Dragan, uslužbenec iz Novega mesta.

25 let
NOVOTEHNE

Kam, kmetijstvo?

Dolenjski kmet, zadnji med zadnjimi

(Nadaljevanje s 1. str.)

Res je, veliko cvenka bo terjal ta načrt in težko bo zanj, saj so naša polja že dolgo „najbolj žejna denarja“. Za Dolenjsko so izračunali, da bo morala, če bo hotela uresničiti načrt, investirati 67 milijonov dinarjev, kar pa za naše celotno gospodarstvo ni pretirana vsota, če niti ne upoštevamo vseh tistih utemeljitev, ki v prid razvoja kmetijstva zahtevajo hitrejši razvoj te gospodarske panoge.

M. LEGAN

Avto-moto društvo Brestanica

razpisuje javno licitacijo za prodajo osebnega avtomobila

ZASTAVA 750,

ki bo 14. maja 1972 ob 8. uri v društvenih prostorih.

V dežju na kurirsko pot

Kljub dežju, ki je letos spremljal kurirsko pošto na poti skozi kočevsko občino, so jo povsod svečano sprejeli.

Pošto glavne proge so prevzeli pionirji predgraške šole 3. maja ob 10. uri v Starem trgu, kjer so učenci obeh šol pripravili lep program.

Na Brezovici se je glavni progji priključila 3 ure kasneje še stranska proga iz Koprivnika, v Livoldu pa ob 17. uri še proga iz smeri Fara-Podpreska.

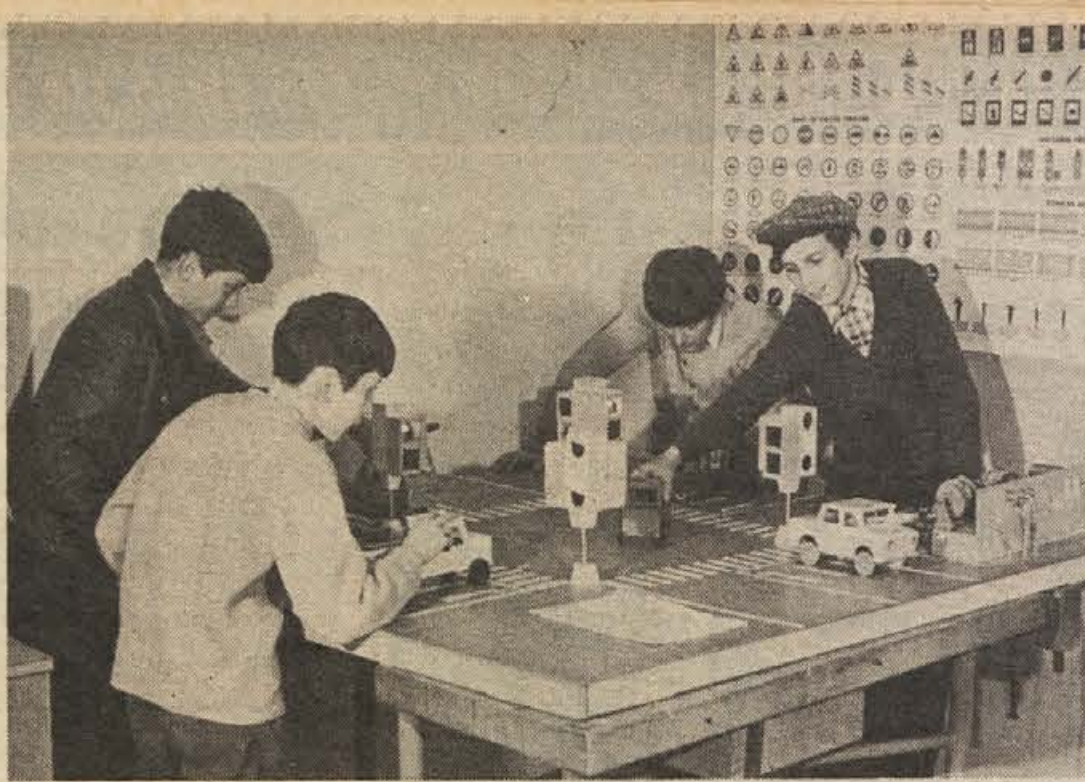
V Kočevju so kurirsko pošto sprejeli 4. maja ob 10. uri v avli nove osnovne šole. Skupaj z glavno pošto je prišla še stranska iz Strug. Na svečanosti je govoril sekretar SZDL Nace Karničnik, učenci osnovne šole pa so pripravili lep program.

5. maja ob 10. uri pa so kočevski pionirji predali kurirsko pošto ribniškim, se pravi šolarjem iz Dolenje vasi.

J. PRIMC

Kurirškova pošta v Ribniški dolini

Kočevski pionirji so izročili kurirsko pošto dolenjskim pionirjem na meji obeh občin na Jasnici 5. maja dopoldne. Kurirškova pošta je počivala v Dolenji vasi do ponedeljka, 8. maja. Tega dne je pripela v Ribnico, kjer so pripravili v osnovni šoli zelo lep sprejem. Ob tej priložnosti so učenci osnovne šole Ribnice izvedli pester kulturni program. Kurirškova pošta je potem vodila pot skozi Sušje, Sodražico, Sv. Gregor do Dvorske vasi, do mostu na meji med ribniško občino in občino Vič-Rudnik in dalje do Ljubljane. Na svoji poti je doživela povsod lep sprejem.

Člani družine pionirjev-prometnikov z osnovne šole Kočevje se pripravljajo na srečanje pionirjev-prometnikov, ki bo konec maja v Murski Soboti. S pridom uporabljajo maketo semaforškega križišča, ki so jo izdelali pod vodstvom predmetnega učitelja Ivana Brudarja (na sliki). (Foto: France Brus)

V TEDNU RDEČEGA KRIŽA

Rdeči križ — človečnost med ljudmi

Skrb za človeka, za srečnejše in zdravo življenje — Organizacija za vse

Mednarodna humanitarna skupnost, ki združuje 224 milijonov ljudi različnih starosti, ras in narodnosti v 114 deželah sveta, si je letos izbrala to geslo za svoj teden od 7. do 14. maja.

RK Jugoslavije je sestavni del mednarodnega RK in je danes svetu za primer žive, razgibane dejavnosti, ker se je uspešno prebil iz ozkega pojmovanja sa-

mopomoči v vojnah in katastrofah v razvijanje dejavnosti za krepitev telesnega in duševnega zdravja ljudi. Zato je Rdeči križ pri nas množična družbena organizacija. Osnovna in prvotna ideja RK se v okoliščinah družbenega razvoja pri nas najočitneje izraža v skrbi za zdravstveno prosveto in vzgojo prebivalstva, v sodelovanju z drugimi družbenimi dejavniki, upravnimi organi, službami na področju zdravstva, socialnega varstva in vzgoje.

Ker izboljšuje zdravstveno-prosvetno raven prebivalstva, krepi tudi njegovo družbeno zavest in oblikuje naše ljudi v zavestne skrbnike lastnega zdravja in zdravja okolice. Prav za to dejavnost RK pri nas dopolnjuje splošna družbena prizadevanja v skrbi za človeka, da postane sam subjekt prizadevanj za srečnejše in zdravo življenje. V tem je bistvena razlika med dejavnostjo RK pri nas in v svetu. RK je pri nas vtkan v družbeno življenje, ga oblikuje in se z njim vred spreminja.

V povojnem obdobju je RK opravljal številne naloge, iz katerih so se razvili razni programi za delovanje zdravstvene in socialne službe, brez katerih si danes ne moremo misliti učinkovite skrbi za človeka. Z razvojem družbenih služb in drugih samoupravnih oblik pa je RK osredotočil svoj program in delovanje na zdravstveno in socialno vzgojo prebivalstva, na ustanavljanje in usposabljanje ekip za prvo pomoč in ekip za socialno delo, na usposabljanje

kadrov za vodstvo tečajev nege bolnika, nege matere in otroka, organiziranje tečajev o zdravi prehrani, organiziranje sosedske pomoči starejšim osamelim ljudem, razvijanje krvodajalstva, skrb za letovanje zdravstveno in socialno ogroženih otrok ter na priprave za primer naravnih in drugih nesreč. Vse bolj pa ostaja RK pri nas tudi glasnik boja za mir, spoštovanje osnovnih človekovih pravic in humanejši svet.

V dejavnosti malokater organizacije je na voljo toliko raznoterosti in pestrosti kakor v organizaciji RK, saj zajema njen program pomembna vprašanja iz človekovega življenja in dela. Zato je vse več ljudi, ki sodelujejo z RK tako, da mu darujejo ali svoj čas ali znanje ali materialna sredstva, mnogi pa so tudi krvodajalci. Povsod je vse bolj živa tudi zavest, da lahko z delovanjem v RK prispeva vsak človek svoj delež v mozaik lepše sedanjosti in humanejših prihodnosti.

BORIS SAVNIK

Veliki atlas sveta je izdala MK

V zadnji številki je v sestavku „Veliki atlas sveta“ po pomoči izpadel podnaslov članka, ki ga danes objavljamo:

VELIKI ATLAS SVETA je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani. Gre za knjigo, ki sodi v vsako domačo knjižnico. Stane 320 din, avtor pa je docent dr. Janko Medved s sodelovanjem urednika Boruta Irgoliča in drugih. Poročati je še treba, da je velika naklada atlasa skoraj že razprodana, kar potrjuje ugotovitev, da smo tako knjigo že dolgo potrebovali.

Danes: vsi za Rdeči križ!

Zberimo odvečna oblačila, obutev, perilo, posteljnino in postelje!

Tako kot lani bo danes v vsej Sloveniji hkrati izvedena koristna akcija: v četrtek, 18. maja, bodo od 17. do 19. ure zbirali oblačila, obutev, posteljnino in postelje. Izpeljal jo bo Rdeči križ Slovenije po svojih aktivistih in članih.

Predmeti, ki jih boste oddali aktivistom RK, naj bodo urejeni, očiščeni in zašiti, čevlji zavezani. Vse skupaj dobro zavijte in pogledite, kje bodo v vašem kraju (bloku, naselju, ulici itd.) oddajali pakete oz. predmete.

Hvala za sodelovanje!

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

FRANCI ŠALI:

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela

Če bi me kdo vprašal, zakaj si prizadevam usmerjati družbeni razvoj, bi mu dejal, da zato, ker si želimo življenja, ki bo vedno bolj ustvarjalno, racionalno in človeško. Prepričan sem, da prav samoupravni socializem pomeni v tem zgodovinskem trenutku tisto, kar lahko da življenju, človeku, ljudem več ustvarjalnosti, več racionalnosti in več človečnosti. Mislim, da človek mora biti o tem prepričan, mora verovati, če hoče delovati. Ne more biti politike brez vere v človeka, brez vere v ustvarjalca, ki z vsakim svojim dejanjem kaže na osnovni pomen svojega obstajanja.

Ceprav se danes nahajamo v času, ko gospodarstvo blagovno-tržni sistemi, ko svet ječi pod udarci militarizma, ni nobenega razloga, da si ne bi v upanju na boljše prihodnost trezno in jasno zastavljali vprašanja, kako v protislovnih težnjah, ki jih porajajo trg in tehnični sistemi, izkoristiti tiste, ki vodijo ljudi k takemu povezovanju vseh virov družbene energije, v katerem bo temelj vsega samoupravno integrirani proizvodnje v združenem delu.

V takšno samoupravno integracijo so usmerjena tudi vsa naša sodanja prizadevanja na področju

oblikovanja položaja in vloge temeljnih organizacij združenega dela. Ker menimo, da so TOZD pogoj nadaljnjemu razvoju sistema socialistične, samoupravne demokracije, je prav, da o tem nekaj povemo. Najprej moramo ugotoviti, da je bilo o TOZD veliko povedanega na sarajevskem kongresu samoupravljavcev. Pred nami so tudi ustavni amandmaji ter dokumenti Zveze komunizmov. V bistvu gre v vseh razmišljanjih o TOZD za to, da se sedanjim centralizirani sistem samoupravljanja prerašče, tako da bi delavci na novih osnovah odločali o svojih delovnih rezultatih in povezovanju, združenju le-teh z drugimi temeljnimi organizacijami, pa tudi širšimi integracijskimi sistemi združenega dela.

Ta hotenja po obvladovanju rezultatov dela se niso rodila včeraj. Značilna so za celotno obdobje uveljavljanja samoupravljanja in so močno povezana s spreminjanjem družbeno-ekonomskih razmer, še posebno pa z rastjo materialne baze. Dosedanja prizadevanja so bila usmerjena v oblikovanje ekonomskih enot, v zagotavljanje večje svobode pri organiziranju sistema samoupravljanja, v specializacijo posa-

meznih samoupravljalnih funkcij, v vključevanje večje odgovornosti v samoupravne odnose, v povezovanje samoupravljanih s strokovnostjo, v večanje možnosti za čim širše vključevanje delavcev v posredne in neposredne oblike samoupravljanja itd., tako da so sedanjim ustavnim amandmaji, še posebno pa 21. in 22., logično nadaljevanje vse dosedanje pozitivne družbene prakse. Tako kot v preteklosti gre tudi to pot za to, da se še bolj utrdi družbeno-ekonomski položaj delavcev v združenem delu, in to preko takšne oblike, ki bo onemogočala odtujevanje samoupravljalnih pravic. Tako bo TOZD delavcu omogočila razpolagati z rezultati svojega dela, kakor tudi odločati o vsebini in oblikah samoupravnega povezovanja z drugimi organizacijami. In prav to drugo — samoupravno povezovanje — nam mora biti nenehno pred očmi, ko razmišljamo ali pa se celo opredeljujemo za temeljne organizacije. Če se navdušujemo za to, da se dohodkovna in ostala politika približa delavcu v združenem delu, da bo utemeljena v njihovih interesih in odločitvah, imamo v mislih tudi združevanje in povezovanje, ki naj bi iz takšnih osnov rastle. Torej

ob TOZD ne gre za cepljenje akumulacije na več ekonomsko neracionalnih delov, ampak le za takšno samoupravno organiziranje delavcev, v kateri bodo lahko suvereno sodelovali v vseh procesih povezovanja in združevanja rezultatov lastnega dela.

Poleg določila 21. amandmaja, po katerem je TOZD del delovne organizacije, ki predstavlja delovno celoto, v kateri se lahko rezultat skupnega dela v izmenjavni potrdi kot vrednost in se na tej osnovi lahko tudi samostojno izrazi ter da z njeno ustanovitvijo niso kršene pravice delovnih ljudi v drugih organizacijah združenega dela niti interesi oziroma pravice delovne organizacije kot celote, ki izhajajo iz medsebojne odvisnosti pri delu ali iz skupnega dela z združenimi sredstvi, bo potrebno pri ustanavljanju TOZD upoštevati tudi pogoje oziroma kriterije, ki se nanašajo na organizacijo dela in upravljanja, obseg finančnih sredstev, število zaposlenih, izobrazbeni sestav zaposlenih, dislociranost enote itd.

V podrobnejše opredelitev temeljne organizacije združenega dela sodijo predvsem pravice, ki se nanašajo na ugotavljanje in delitev do-

Trgovsko podjetje na veliko in malo s servisi

»AVTO CELJE«

VAM
NUDI
OSEBNE
AVTOMOBILE

CELJE, Ljubljanska 11

ŠKODA Š 100, model 1972

v zalogi vozila v različnih barvah, dobava takoj po vplačilu. Vozila so tehnično pregledana in opremljena z dokumenti za registracijo.

Sprejema predplačila za

ŠKODO Š 100 L

ŠKODO Š 110 L -

dobava maj - junij

Obiščite našo prodajalno v Celju na Ljubljanski cesti 11, telefon (063) 21-80, kjer vam nudimo tudi mopede TOMOS, rezervne dele, avto gume in dodatno opremo za osebne avtomobile FIAT-ZASTAVA, AUDI-NSU, ŠKODA, RENAULT in WARTBURG.

PRIPOROČA SE

»AVTO CELJE«, CELJE

samostojne delovne organizacije in so s pripojitvijo oziroma združitvijo izgubile precejšen del svoje samoupravne samostojnosti, v drugem pa za enote, ki so nastale z vlaganjem sredstev delovne organizacije širše družbene skupnosti. Takšni oddelki, enote, obrati so brez večjih samoupravnih pristojnosti, saj nimajo možnosti odločati o delitvi dohodkov, enostavni in razširjeni reprodukciji, kadrovske politiki, dalje nimajo dovolj vpogleda v življenje in delo drugih delovnih enot, kakor tudi celotne delovne organizacije.

Povsem jasno je, da bo nov položaj človeka v združenem delu omogočil tako delovni organizaciji in delovni enoti kakor tudi komuni in krajevni skupnosti še hitrejši razvoj. Delavci v temeljnih organizacijah bodo lahko, ko bodo razmislili o lastnem razvoju in razvoju drugih temeljnih organizacij in širših delovnih asociacij, s katerimi združujejo sredstva, razmislili tudi o razvoju komune in krajevne skupnosti, v kateri živijo. Seveda prizadevanja za takšen položaj in vlogo človeka v združenem delu in v komuni ter krajevni skupnosti ne pomenijo neracionalnosti, drobljenosti, partikularnosti itd., ampak le suverenost nad razpolaganjem z ustvarjenim dohodkom, ki pa mora v sistemu samoupravne integracije prav tako pomembni proces nadaljnje koncentracije sredstev in kadra.

17. člen temeljnega zakona o notranjih zadevah: „Določeni delavci službe javne varnosti so dolžni opravljati naloge varovanja življenja in osebne varnosti ljudi, preprečevanja kaznivih dejanj in prijemanja njihovih storilcev ter vzdrževanje javnega reda in miru ob vsaki priložnosti, ne glede na to, ali so v službi ali ne, in ali jim je to naloženo ali ne (pooblaščenca uradna oseba).“

Miličnikov dan je dolg. Včasih se začne zvečer, ko ljudje že ležejo spat in se konča, ko ljudje naslednji dan spet ležejo v postelje. Nedelje in prazniki niso prosti dnevi, ampak so delavniki s še več dela in skrbi.

Novomeški miličniki so lani obravnavali 919 kaznivih dejanj, 971 prometnih nesreč, 538 prekrškov zoper javni red in mir. Ure in ure so prestali v križiščih in urejali promet, iskali so begavčke, utopljence, ukradene avtomobile in mopede in še marsikaj drugega.

Kakšen je torej miličnikov dan?

kraja v kraj brez dela in ki večino življenja prežde za zapahi.

Na postaji milice je, ko se je vrnil, sedel za mizo, da bi uredil zapiske. Ni imel časa, klicalo ga je novo delo. Na cesti je nekdo povozil staro ženičko. Papirje je spravil v predal; počakati bodo morali na mirnejši čas.

Nesreča na cesti

Kje se je zgodila nesreča, je videl že od daleč. Skupina ljudi je stala ob ponesrečenki in avtomobilu, ženica je ležala pol na pločniku pol na cesti, fičko je obstal na drugi strani. Voznik je pretresen stal ob starki, ki je nepremično ležala na tleh, nekdo ji je pod glavo podstavil torbico. Miličnik je komaj od-

gnal preveč vsiljive radovedneže, voznik pa je lahko spravil iz sebe samo: „Nisem kriv!“ Zatulile so sirene rešilnega avtomobila, ponesrečenko so odpeljali v bolnišnico. Razburjeni voznik je iskal po žepih dokumente in pripovedoval, da je z zmerno hitrostjo peljal po cesti, ko je nenadoma opazil pred seboj staro ženico, ki je šla počasi čez cesto. Hitro je zavrl in skušal zapeljati na levo, tedaj pa ga je ženica opazila in skočila nazaj. Z blatnikom jo je zadel, da je padla in obležala nezavestna.

Miličnik si je zapisal, kar mu je povedal voznik, zabeležil je tudi izjavo pešca, ki je videl nesrečo. Ugotoviti je moral tudi osebne podatke ponesrečenke. To je bila upokojenka, ki je zadnje čase blodila po mestu in pogosto spala v čakalnici železniške postaje, ker jo je nemir preganjal iz samotnega stanovanja. Starost prinaša težave, si je mislil miličnik, ko je pisal podatke. Najprej bodo zanjo poskrbeli v bolnišnici, toda kaj bo potem? Nima toplega doma, sama tudi ne bo mogla skrbeti zase. Torej bo treba obvestiti tudi socialno službo, da ji bo našla miren in toplej dom.

Ko je prišel nazaj v pisarno, je spet začel urejati zapiske o jutranjem vplomu. Sredi dela je moral na novo nalogo: v križišču pri mostu je moral urejati promet.

Vrvež v križišču

Tam je stal naslednjo uro: avtomobili so vreli z vseh strani, večina je končala delovni dan in vsi so hiteli domov na kosilo. Vsem se je mudilo, med avtomobili so se prerivali pešci, vozniki so trobili, naveličani počasne vožnje. Promet je postajal vse gostejši, kolonam ni bilo videti konca. Potem je na most zapeljal tovornjak s prikolico, ko je bil na mostu že tudi kombi. Vozili sta se zagostili, na ozkem pločniku je obstala prestrašena mlada mamica, ki je peljala voziček z dojenčkom. Promet se je ustavil. Voznika sta se začela zmerjati, posebno močnih besed je bil voznik tovornjaka. Hotel je skriti nejevoljo, ker je spregledal znak, ki daje prednost vozniku z nasprotni strani. Ko je prišel še miličnik, se je lotil tudi njega. Šoferjem se je vozila neprespansko noč, njegovo jezo so podkrepili konjaki, kava in cigarete, želja da bi prišel čimprej domov – vso grenkobo pa je zlijal na miličnika. Miličnik je vedel, da se šofer čez nekaj dni, ko bo stal pred sodnikom za prekrške, sploh ne bo hotel več spomniti

MILIČNIKOV VSAKDAN

Varujejo življenja in osebno varnost, preprečujejo kazniva dejanja in prijemajo storilce ... naj bodo v službi ali ne!

neprijetnih trenutkov na mostu

Ko sta se tovornjak in kombi razpletla, so se zredčile kolone avtomobilov, pešci so se razšli po domovih. Ko je tudi miličnik nameraval domov, ker je začutil lakoto v želodcu in težo v nogah, se je v križišču prevrnil tovornjak, naložen s parketnimi ploščami, ker je preostro zapeljal v ovinek. To je pomenilo novo delo, risanje poti, pregled dokumentov, pomoč, da bo cesta čim hitreje spet odprta za promet.

Sele potem je tudi zanj napolnil čas, da sede z družino za mizo h kosilu.

Po kosilu sta se s sinom zmečila, da bosta šla popoldne na sprehod. Žena je v kuhinji ropotala s posodo, ko je zazvonil telefon. Slušalko je dvignil z goljufivim upanjem, da ga kliče le znanec. „Saj sem vedel, da šofer čez nekaj dni, ko bo stal pred sodnikom za prekrške, sploh ne bo hotel več spomniti

Beg v gozd

V ciganskem naselju so se stepli Cigani. Modro nebo so razparali strelji iz pušk in pištol. Eden je obležal na tleh, drugi je izginil v bližnji gozd; jok in vrišč sta zmotila mirno popoldne. Ranjenega so odpeljali v bolnišnico, kjer so mu kirurgi potegnili kroglo iz telesa, ubežnik pa je s puško v roki skušal skriti svoj prejšnji pogum in zdajšnji strah pod zelenimi kronami dreves v gozdu.

„Težak je moj poklic,“ si je mislil miličnik, „obljubil sem sinu, da bova popoldne odšla v gozd; rad bi mu pokazal ptičja gnezda, lisičjo luknjo in vse tisto, kar je tudi v otroških letih meni pokazal oče.“ Nič ni pomagalo, skupaj z drugimi miličniki je iskal pobeglega Cigana. Sele ko so se sence podaljšale in ko se je popoldan prevesil v večer, so ubežnika našli v vasi

ob robu gozda. Nataknilo so mu lisice na roke in se utrujeni razšli domov.

Ko je bilo zanj konec dela in ko je prišel domov, je sin že spal. Zaman je čakal ves večer, da bi z očetom nadaljevala vsaj pogovor, ki sta ga začela pri kosilu, če že nista mogla v gozd. Ženi, ki je morala sinu nadomeščati tudi očeta, se je skušal oddolžiti tako, da jo je povabil na večerjo v restavracijo.

Junaška pretepača

Pozabila sta na skrbi in se pomešala med ljudi, ki so privreli iz obeh kinematografov. Toda tam nekje spredaj, mu je govorilo uho, je nekaj narobe. Kričanje in prerivanje pred restavracijo ga je pritegnilo: možaka razgretih obrazov sta se lotila treh fantov, ki so prišli iz restavracije in ki sta jih že tam nadlegovala. Popita pijača jima je žarela iz oči in jima lagala, da sta junaka. Posegel je vmes, na pomoč pa sta prišla še dva miličnika, ki so ju poklicali iz restavracije. Pretepača sta bila junaka in sta svoj pogum in svojo moč hotela pokazati tudi na miličnikih. Komaj so ju ukrotili in zrinili v marico. Za hladnimi zidovi zapora ju bo do jutra minila moč.

Miličniku je žena s sukničja stepla prah, pogledala sta proti restavraciji, obrnila pa sta se proti domu. Minila ju je želja po družbi, tudi lačna nista bila več. Nekaj časa sta šla molče, in komaj da je razumela, ko je zamrmral:

„... Ob vsaki priložnosti, naj je v službi ali ne ...“

Zdaj sele je zares minil njegov dan, vedel je, da bo še mnogo takih dni, polnih dela in skrbi. Ko se je žena zasmejala in mu stisnila roko, se je zavedel, da ta stisk pomeni tudi stisk vseh tistih občanov, ki jih je obvaroval pred nasilneži, tatovi, vlomilci, brezobzirneži na cesti, potepuhi in brezdelneži. Pozabil je na utrujenost in skrbi, ki jih vsak dan prinaša delo, ter z zaupanjem zrl v prihodnji dan in v nove naloge.

Vse bolj cenjen!

Vsi delovni dnevi miličnika niso vedno tako dolgi in naporni. Tudi miličnik preživlja ob svojem delu lepe in srečne dni. Najsrečnejši so gotovo tisti, ko se po uspešnem delu lahko odpočije v krogu svoje družine in prijateljev, pri športu ali na izletu. Poklic miličnika je v naši družbi vse bolj cenjen, zato je tudi vedno bolj spoštovan in vrednoten.

Vlom v trgovino

Ob 5. uri, ko večina delovnih ljudi že vstaja, mnogi pa še prijetno dremljejo v svojih posteljah, je miličnik že zvedel, da je bilo vlomljeno v samopostrežno trgovino. Hitro je zbral vse potrebščine in se odpeljal tja. Že od daleč je videl razbito steklo na vhodnih vratih. Vlomilec se je skozi odprtino splazil v trgovino, vse razmetal, odprl registrske blagajne in pobral drobiž.

Miličnik je moral skrbno in natančno delati več ur, preden je ugotovil, kje je vlomilec hodil, katere predmete je prijel in premikal, kaj je vzel, koliko denarja je našel, kje je pustil sledi prstov, čevljev, saj je vsaka sled, vsak še tako majhen podatek pomemben in na koncu pomaga pripeljati do storilca. Miličnik je vse fotografiral, zapisal vse podatke in s poslovođkinjo ocenil škodo, ki jo je vlomilec povzročil.

Med pregledom se je spomnil, kako so se učili v šoli: kdaj, kje, kako, zakaj, kdo... Na vprašanja moraš dobiti odgovore. Kdaj, kje in kako – to je že izvedel, kdo je bil vlomilec in zakaj je vlomil – bo moral še ugotoviti. Že med ogledom trgovine si je skušal ustvariti podobo vlomilca in najti odgovor na vprašanje kdo? Storilec je bil drzen, ker je trgovina razsvetljena vso noč, tudi na cesti gori luč javne razsvetljave. S polic je vzel salamo, kruh, steklenico pijače, iz blagajne je pobral drobiž. Torej je bil vlomilec lačen in brez denarja. Iz tega se da sklepati, da je bilo dejanje storjeno na hitro, ker si je vlomilec hotel napolniti želodec in žep. Prestopnika bo torej treba iskati med potepuhi in dolgoprstneži, ki se kljatjo iz

V križišču, kjer je promet najgostejši, se je prevrnil tovornjak, naložen s parketnimi ploščami. Promet iz enega v drugi del Novega mesta je bil skoraj zaustavljen. Miličnikova naloga je bila poskrbeti, da je promet kar najhitreje spet normalno stekel.

Pri vsaki prometni nesreči ima miličnik veliko dela. Izmeriti in narisati mora na cesti vse sledi, ki so jih pustila za sabo vozila, ki so povzročila nesrečo ali pa ki so bila poškodovana; ugotoviti mora, kdaj in kje se je zgodila nesreča, poiskati mora vzroke, ugotoviti, kdo so bili vozniki in kdo so bili ranjenci, hkrati pa mora skrbeti, da je promet čim manj oviran in da ena nesreča ne povzroči še druge.

kultura in izobra- ževanje

Knez izšel

Mariborska Obzorja so naposled natisnila in poslala na knjižni trg knjigo „Novo mesto v davni“, ki jo je napisal Tone Knez, arheolog Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Delo je večletni obračun znanstveno raziskovalnega dela s posebnim poudarkom na najdbah v halratskih gomilah na novomeških tleh. Bogato ilustrirana knjiga je pisana v poljudnem jeziku, zato bo lahko segel po njej širok krog bralcev.

Novi časi za ZKPO

Roman Celesnik je sklical sejo predsedstva Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Novem mestu za 17. maj. Na njej bo najprej sam poročal o stanju kulturnih društev v novomeški občini, nato pa bodo sprejeli delovni in denarni načrt za 1972. Predsedstvo bo poleg tega sklepalo o nastavitvi poklicnega tajnika ZKPO in rešitve oziroma potrdilo sklep izvršnega odbora ZKPO o tej kadrovski okrepitvi. Dogovorili se bodo tudi o sklicu skupščine ZKPO, ki se bo predvidoma sestala še v maju.

Središče medaljerstva

V katalog za razstavo medalj in plaket zagrebškega umetnika Zelimira Janeša, ki jo bodo odprli jutri v krški galeriji, je Marjanca Uršič med drugim zapisala: „Krško ima to srečo, da živi v njegovi neposredni bližini največji slovenski živeči medaljer Vladimir Štoviček. V stiku z njim in njegovim delom nam je postalo medaljerstvo bližje, bolj domače in razumljivo. Od tod želja krške galerije, da s svojimi razstavami približa medaljerstvo nepoznavalcem, ljubiteljem lepega. Vodstvo galerije se je odločilo, da bo priredilo vsako leto vsaj eno medaljersko razstavo... Upamo, da se bo krog razstavljavcev – medaljercv z leti razširil, da bo zajel območje vse Jugoslavije in segel prek njenih meja. Prizadevali si bomo, da bo postala krška galerija zbirališče in nekakšno središče medaljerstva.“

MEDALJA

„VLADIMIR ŠTOVIČEK“

Takole je na medalji zagrebški umetnik Zelimir Janeš upodobil starejšega medaljera Vladimira Štovička iz Leskoveca pri Krškem. 74-podobnih del, medalj in plaket, tega umetnika bodo ljubitelji likovne umetnosti lahko videli na razstavi, ki jo bodo jutri ob 18. uri odprli v krški galeriji. Otvoritev bo pospremil Silvester Mihelčič s koncertom na elektronski harmoniki. Razstava bo odprta do 26. maja.

Mali kulturni barometer

DARILO – Slovenska pisateljica Ela Peroci je darovala Studijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu nekaj svojih knjig, ki so jih prevleli v tuje jezike. Ta knjižnica je letos počastila pisateljičin življenjski jubilej s knjižno razstavo.

SE JUTRI – Slikarska razstava del mladih akademskih slikarjev Tomaža Perka in Rudija Španzla v Dolenjski galeriji v Novem mestu bo odprta še jutri, 12. maja. Razstava je vzbudila precejšnje zanimanje med obiskovalci.

Dragocen dar

Znana novomeška kulturna delavka in glasbena pedagoginja profesorica Zora Ropas se bo preselila iz rodne mesta v Ljubljano. Ob tej priložnosti je darovala Studijski knjižnici Mirana Jarca več knjig in muzikalij. Med njimi so dela slovenskih skladateljev in izvirne skladbe Ervine Ropas. Med darovi so tudi rokopisi slovenske pesnice Marice II (Marice Strnad, poročene Cizerlj), ki je večer svojega življenja preživela v Novem mestu pri sestrah Ropas. Z darovi se zbira rokopisov in muzikalij v novomeški studijski knjižnici znatno obogatila.

Sobotne otvoritve slikarske razstave „Od baroka do impresionizma“ v Lamutovem likovnem salonu so se udeležili tudi vsi koroški pesniki in pisatelji, ki so sodelovali na literarnem večeru. Prvi na levi je pesnik Kokot, v sredini z očali pisatelj Lipusch, povsem desno pa pesnik Polanšek. (Foto: ivar Zoran)

Koroška v besedi njenih umetnikov

V soboto so se v Kostanjevici predstavili sodobni slovenski pesniki in pisatelji z onstran Karavank – V Lamutovem likovnem salonu je Narodna galerija iz Ljubljane pripravila razstavo Od baroka do impresionizma

Nepozabno srečanje z umetniško besedo sodobnih slovenskih pesnikov in pisateljev z onstran Karavank je pripravil Dolenjski kulturni festival v Kostanjevici 6. maja zvečer in tako obogatil svoje XVII. prireditve.

Večer koroških književnikov je bil v kulturnem domu. Več sto obiskovalcev je najprej prisluhnilo dr. Matjažu Kmeclu, docentu za zgodovino slovenske književnosti na ljubljanski univerzi, ki je poudaril izredno izrazno in preprodateljsko moč teh duhovnih predstavnikov slovenske manjšine na Koroškem.

Pesniki: Milka Hartman, Valentin Polanšek, Gustav Janusch in Andrej Kokot ter pisatelj Florian Lipusch in Janko Messner imajo za seboj že dolgo literarno pot in nekateri tudi več samostojnih knjig, s katerimi so

si pridobili ime tudi tostran Karavank, v matični deželi.

Razen Gustava Januscha so se vsi udeležili kostanjeviškega večera in prebrali po eno svoje delo. Obiskovalcem jih je predstavil RTV napovedovalec Marjan Kralj. Z vsi umetniško močjo so pesmi in prozni odlomki zaživeli v interpretacijah igralcev Štefke Drolčeve in Mihe Baloha.

To je bilo prvo srečanje sodobnih besednih oblikovalcev Koroške z Dolenjsko. „Kostanjevica kot prirediteljica tega srečanja pa si je s tem še bolj utrdila ime in ugled.“

Predtem je dr. Antica Cevc, ravnateljica Narodne galerije v Ljubljani, odprla v Lamutovem likovnem salonu umetniško razstavo originalnih slik „Od baroka do impresionizma“. Razstavo je pripravila Narodna galerija. 40 razstavljenih del omogoča obiskovalcu, da se seznanja z izraznimi predstavnikami umetniških struj in dosežki slovenskega slikarstva do impresionistov Groharja, Jakopiča, Sternena in drugih.

NA PRIMANJKLAJSKI LESTVICI UČITELJEV

Dolenjska v zgornji polovici

Slovenska ugotovitev: primanjkuje predmetnih učiteljev, za Dolenjsko pa velja še: premalo učiteljev za razredni pouk – Srednjeročni razvojni načrt predvideva, da bi v Sloveniji primanjkljaj odpravili

V Sloveniji manjka 2572 predmetnih učiteljev, kar pomeni, da je ustrezno zasedenih le 32,7 odst. delovnih mest na predmetni stopnji pouka. Najbolj primanjkuje matematikov in fizikov, slavistov in telesno-vzgojnih učiteljev.

Na območju novomeške organizacijske enote republiškega Zavoda za šolstvo manjka 183 predmetnih učiteljev in profesorjev za vse predmete in predmetne skupine. Zasedenost je torej komaj 35-odstotna. V primerjavi z drugimi območji v republici je novomeško v zgornji polovici „primanjkljajske lestvice“.

Pogoji za učiteljski kader so še poostrejši. Učitelj, ki je končal klasično učiteljsko šolo, se lahko pred ne bi mogel več poučevati predmetno. Za tak pouk je potrebna vsaj višja izobrazba. Nujna posledica sodobnih zahtev v šolstvu je verna učiteljev, da se čimprej dokopijo do ustreznih izobrazbe, ob tem pa še nenehno strokovno izpopolnjujejo.

V naši republici se strokovno izpopolnjuje 1385 učiteljev ali 59 odstotkov v primerjavi s primanjkljajem na stopnji predmetnega pouka: 71 učiteljev študira tedno, 1314 pa izredno na pedagoški akademiji ali filozofski fakulteti. Predvidevajo, da bo do konca 1972 doštudiralo 757 učiteljev oziroma 32 odstotkov vseh, ki še nimajo ustreznih strokovnih izobrazbe.

238 učiteljev ali 11 odstotkov tistih, ki nimajo potrebne izobrazbe, pričakuje, da se bo po poteku roka za dokvalifikacijo (konec 1972) vnilo k razrednemu pouku. Na to zlasti računajo starejši učitelji.

Učiteljev za razredni pouk v Sloveniji sicer primanjkuje. V naslednjih letih bo prostih mest več kot 150, največ – okoli 100 – na območju novomeške organizacijske enote Zavoda za šolstvo. Poleg tega bodo potrebovali 460 razrednih učiteljev v mlajih šolah. I. ZORAN

Sto let smrti V. Mandelca

V Karlovcu jo bodo počastili 13. in 14. maja

13. in 14. maja bodo karlovske Slovenci počastili 100-letnico smrti slovenskega pesnika in pisatelja Valentina Mandelca, ki je deloval kot kulturno-prosvetni delavec v Karlovcu v šestdesetih in sedemdesetih letih preteklega stoletja.

Pesnik se je rodil 16. februarja 1837 v Kranju, umrl pa je za jetiko 12. maja 1872 v Karlovcu, v najlepših letih svojega življenja. Bil je sin revnih batarjev in se je težko prebijal skozi življenje. Ljudsko šolo je končal v Kranju, gimnazijo pa v Ljubljani. Ze v mladeniških letih je hudo zbolel in bolehal vse do svoje smrti.

Leta 1859 je na Dunaju končal študij slavistike, vzdrževal se je izključno le iz svojih instrukcij. Prevedel je Goethejevega Fausta, razen tega pa je prevajal tudi francoske komedije 17. in 18. stoletja, bil je povezan s Stritarjem, Janežičem, Mohorjevo družbo, Slovenskimi Večernicami ter z Dramatičnim društvom iz Ljubljane.

Aktivno je sodeloval v karlovskega javnem življenju, kjer je bil tajnik znamenitega hrvaškega pevskega zbora „Zora“, pa tudi njegov odbornik. Dijaki karlovske gimnazije in meščani so ga imeli zelo radi, saj je

bil ne samo zaveden Slovenec, ampak tudi velik jugoslovanski rodoljub, kar za tiste čase ni bilo majhnega pomena. Deloval je v zelo težkih razmerah političnega in narodnega zatiranja slovanskih narodov v času Bachovega absolutizma.

Ob svoji smrti je imel svečan pogreb, za to priložnost mu je maturant Blagojevič zložil prelepo nagrobno pesem. Njegova poslednja pot je pokazala, da je bil nadvse priljubljen kulturni delavec našega mesta vsestransko izobražen, prepojen z globoko srčno kulturo in z veliko ljubeznijo do vseh trepih, ponižanih, a poštenih delovnih ljudi.

DRAGO PASSEK

VOZAČEV JE 725

Temeljna izobraževalna skupnost Brežice plača prevoz v šolo 469 otrokom. Vseh vozačev je 725, od tega se jih 256 vozi v šolo s kolesom. Do 2 kilometra je oddaljenih od šole 1212 otrok, od 2 do 4 km 939 otrok, od 4 do 5 km 259 učencev, od 5 do 6 km 144 učencev, od 6 do 7 km 87 učencev, od 7 do 9 km 61 otrok in nad 9 km 71 otrok.

VELIK ODMEV Z REVUJE PEVCEV

V Brestanici je bila v soboto slovenska počastitev 80-letnice rojstva predsednika Tita. Slovensost sta pridelala občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij in občinska Zveza prijateljev mladine Krško. Nastopilo je devet zborov iz osnovnih šol v krški občini s približno 500 pevci. Na reviji je gostoval otroški pevski zbor iz Mooskrična v Avstriji.

podertawo

Osnovnošolski prostori na Slovenskem „zaostajajo“ za stopnjo, ki ga je doseglo pedagoško delo. To je osrednja ugotovitev drugega, razširjenega osnutka za razvoj vzgoje in izobraževanja v naši republici v obdobju 1971–1975.

V Sloveniji je še vedno nekaj šol, ki imajo pouk v treh izmenah, da o dvoizmenskem pouku ne govorimo. Tudi na Dolenjskem ima bore majhno število

Šole

osnovnih šol srečo, da imajo pouk samo dopoldne, se pravi v eni izmeni.

„Davek“ plačujejo šole zaradi neprimeren prostorov. Resnici na ljubo je treba povedati, da dela polovica slovenskih osnovnih šol v stavbah, zidanih v prejšnjem stoletju. S preureditvami in razširitvami so stanje nekoliko popravili, vendar so potrebni neprimeren posegi. Potrebne so nove šole, kakršnih so v Sloveniji po vojni sezidali približno 280. Temeljiteje so začeli ta vprašanja razreševati po letu 1967, ob 100-letnici slovenskega šolstva pa se je začela še posebna akcija.

Dolenjska na tem področju ni malo naredila. Dokaz za to so nove šole, ki so vznikle v vseh občinah. Precej šol se še duši v stiski. V novomeški občini je treba posebej omeniti akcijo, da bi v sedmih letih s samoprispevkom ljudi in delovnih organizacij pomagali na novo zgraditi ali preurediti in razširiti več šol.

J. JUST

Taborniki po skrivni poti na Lisco

Mladinci ilegalno kot tovariš Tito 1938 po skrivnih poteh na Lisco – Pismo tovarišu Titu – V akciji je sodelovalo 85 ljudi

Taborniški odred „Treh smrek“ iz Sevnice je v začetku aprila dobil od Zveze tabornikov Jugoslavije na-

IZ VSEH STRANI

NOVO MESTO – Fantje, ki vodijo novomeški disco klub, so na sestanku pripravili program za mesec mladosti. Prostori kluba bodo odprti trikrat na teden, na gimnazijskem dvorišču pa bodo ob dnevu mladosti organizirali ples za vso novomeško mladino. Š tem plesom (vstop bo prost), bodo prispevali k pestrojšemu praznovanju mladih Novomeščanov, ravno tako pa tudi okoliških mladincev. (J. P.)

NOVA GORICA – Ekipe pionirjev z osnovne šole „Jurij Dalmatin“, ki je zmagala na področnem šolskem tekmovanju v prometu, se je udeležila republiškega tekmovanja v Novi Gorici. (G. R.)

NOVO MESTO – 5. maja je obiskal novomeško gimnazijo večkratni svetovni in olimpijski prvak v gimnastiki Miroslav Cerar. Naš najboljši športnik vseh časov je odgovorjal na vprašanja, ki so jih pripravili dijaki že pred obiskom. Tako smo zvedeli mnogo zanimivosti iz športnega življenja, njegovih potovanj po svetu in drugo. Na žalost pa je bilo obisku posvečeno zelo malo časa. Upamo, da bo ravnateljstvo v prihodnjih podobnih primerih posvetilo več časa, saj se tako pomembne osebnosti le malokdaj pojavijo v naši šoli. (S. R.)

NOVO MESTO – Pisali smo že, da bo tekla letošnja zvezna štafeta tudi skozi dolenske kraje. Povsod, kjer se bo ustavila, bodo nosilec pozdravov in lepih želja maršalu Titu pripravili svečane sprejeme. V nedeljo, 14. maja, se bo štafeta palica zadrževala v Ribnici, Dolenji vasi, Kočevju, Vinici, Črnomlju, Gradcu, Metliki in Novem mestu. Drugi dan pa bo nadaljevala pot še v Kostanjevico, Brežice, Leskovec, Krško, Brestanico, Sevnico in na Lisco. (T. V.)

KRSKO – Učence osnovne šole „Junij Dalmatin“ so obiskali vrstniki z osnovne šole „Vladimir Nazor“ iz Zagreba. Učenci iz Hrvaške so pripravili lepo prireditev, nato pa so se pomerili s Krčani še v košarki in nogometu. Krški učenci bodo gostom vrnil obisk v kratkem. (G. R.)

NOVO MESTO – 25. aprila je članom aktiva mladih novinarjev predaval glavni in odgovorni urednik DL Tone Gošnik. 30 mladih novinarjev je to pot poslušalo predavanje o temeljnih novinarskih vrsteh. Po predavanju so predavatelju zastavljali vprašanja iz novinarstva in zvedeli marsikaj zanimivega. (J. P.)

Štafeta prihaja...

Zvezna štafeta s pozdravi predsedniku Titu bo prišla v Kočevje v nedeljo, 14. maja, ob 15.20. Ustavila se bo pri spomeniku, kjer se bo že ob 15. uri začel kulturni program kočevske mladine. Na njem bodo nastopali pevci, harmonikarji in recitatorji. Kočevski mladinci bodo prevzeli štafeto palico ob 15.15 na Jasnici, že okoli 16. ure pa jo bodo pri Predgradu predali črnomaljskim. Lokalnih štafet v kočevski občini letos ne bo.

logo, naj razišče, kdaj in kje se je na območju sevniske občine zadrževal tovariš Tito. Z navdušenjem so se mladi taborniki lotili dela in v knjižici „Lisca 1938“, ki jo je izdal CK ZKS našli, da se je tovariš Tito zadrževal v marcu in aprilu 1938 ilegalno na gori Lisci. Na predlog starešine tabornikov Alojza Derstvenška so priredili ilegalni pohod mladih pionirjev, tabornikov in planincev na Lisco. V akciji je sodelovalo 85 ljudi, od tega 65 pionirjev, 12 tabornikov – vodnikov je v štirih skupinah pričakovalo v zasedah mlade ilegalce, ki se jim je v dveh do treh urah posrečilo brez večjih težav priti iz Sevnice na vrh gore.

Mladi ilegalci so s pohoda poslali tovarišu Titu naslednjo pozdravno brzojavko:

„Mladi planinci in taborniki iz Sevnice, zbrani na Lisci po končanem pohodu „Mladih ilegalcev“, vam pošiljamo najtoplejše pozdrave. Danes smo prehodili pot na Lisco v spomin na zgodovinski dogodek iz

leta 1938, ko ste vi s svojimi sodelavci prišli sem gor in prav tu na današnji dan izdali v imenu vodstva KPJ znani proglas, s katerim ste opozarjali Slovence in Jugoslovane pred nevarnostjo Hitlerjevega fašizma, ki se je začel bohotiti po Jugoslaviji.

Naši vodje in mentorji so nam pripovedovali, kako ste se tudi vi morali prebijati na dogovorjena mesta mimo vseh sovražnih zased in se zbirati v največji tajnosti. To smo preizkusili tudi mi mladi danes.

Dragi tovariš Tito! Mladi Sevnčani smo ponosni, da se je del zgodovinskih dogodkov dogajal tudi v našem kraju. Vabimo vas, da nas ob priložnosti, ko vam bo čas dopuščal, tudi obiščete. Tu zbrani vam želimo veliko zdravja in lepih dni, da bi nas še veliko let tako modro in varno vodili, kot ste nas do sedaj.

Pionirji planinci in taborniki osnovne šole Savo Kljadnik iz Sevnice in osnovne šole Milan Majcen iz Sentjanža.“ NEVENKA ZAJC

MLADI IN SVET

Zbledele so otroške sanje

Gostinska delavka Majda Tratar je zadovoljna v svojem poklicu, čeprav se je marsikaj spremenilo od tedaj, ko ga je gledala še z otroškimi očmi

Majda Tratar, 21-letna gostinska delavka doma iz Trzličca, se je po končani gostinski šoli v Novem mestu vpisala še v hotelsko šolo v Ljubljani in jo pred dvema letoma tudi končala. Zdaj je zaposlena v Šmarškem Toplicah kot instruktorka mladim gostincem, ki nabirajo znanje ravno tako, kot ga je Trzliččanka začela pred skoraj petimi leti. Za ta poklic se je odločila, ker ga je še kot otrok opazovala samo s sončne strani, manj je vedela za senčne strani, ki pa jih danes zelo dobro pozna.

Kako ste se živeli v vlogi instruktorce, saj delate skoraj s svojimi vrstniki?

„Želja postati kaj več kot natakaričica me je gnala naprej! Danes se v svojem poklicu dobro počutim in

bom ostala zvesta prvotni odločitvi. Nič me ne moti, če so dijaki včasih enakih starosti kot jaz, saj se dobro razumemo.“

– Kdaj, da so nekoliko zbledele podobe o poklicu gostincev, ki ste si jih ustvarili še v otroški dobi.

„Res je tako! Poklic gostinskega delavca je zelo težaven, sreča, da je zadnje čase nekoliko bolj upoštevan. Zlasti je naporen za ženske, saj kot natakariče težko dosežejo pokojnino. Ker imamo pri nas v glavnem opraviti z boljimi gosti, mislim zlasti tiste, ki so na zdravilju, se človek bolje počuti. Dosti teže je tam, kjer je več prehodnih obiskovalcev.“

– Ali poznate razočaranje?

„Zlasti sem razočarana nad mladimi, ki ne vedo, kje so meje dostojnega obnašanja in kulturnega vedenja. Ne mislite, da gledam preostro, skozi očala starejših...“

– Kdaj se bo več mladih odločilo za ta poklic?

„Ko bodo boljše dohodki v primerjavi s podobnimi poklici dovolj veliki; ravno tako pa bo treba urediti tudi delovni čas, saj gostinski delavec ne more biti cele dneve na nogah.“

– Kdaj je najtežje?

„Za nas je najhujše ob nedeljah in praznikih. Ko se drugi veselijo in zabavajo, imamo mi največ dela!“

– Ali ob zahtevnem delu najdete še kaj prostega časa za razvedrilo?

„Če tega ne bi bilo, bi verjetno že ušla. Čas je treba pametno razporediti, no, in če nimam še družine, je toliko lažje najti proste ure.“

– Ste kdaj v zadregi?

„Najtežje je biti na zunaj dobre volje, tudi kadar človeka mučijo težave. Vse to je treba skriti pred gostom, ki hoče ob sebi vedrega in spročenega gostinca.“ S. DOKL

naši znanci

„Mladost na stopnicah“ v filmu

Aprila je nekateri šole v novomeški občini obiskal slovenski mladinski pisatelj Anton Ingolič. Spremljanje znanega pisatelja in učencev je bilo navdne prijetno. Mladi so pisatelju zastavljali tudi veliko vprašanj. Med drugim jih je zanimalo, kakšna je nadaljnja usoda njegove izredno priljubljene knjige „Mladost na stopnicah“. Pisatelj je izdal skrivnostno, da bodo po knjigi snemali mladinske filmske nadaljevanke. V kratkem pa bo izdal tudi novo mladinsko povest, ki ima naslov „Potopljena galeja“.

Mladinski aktiv novomeške tovarne zdravil Krka je organiziral od 29. aprila do 2. maja 3-dnevno bivanje mladincev tovarne zdravil Galenika iz Beograda. Ob tej priložnosti so jim Krkini mladinci pripravili prizrčen sprejem in ogled naših znanih krajev: Bleda, Begunj in Kostanjevica na Krki. To srečanje je bilo že sedmo, njihova želja pa je, da bi jih bilo še več. Na sliki: člani sekretariata Zveze mladine Krke in Galenike. (Foto: Franc Antončič)

Odbojkarice Novega mesta so v nedeljo pokazale lepo igro v srečanju z mariborskim Branikom. Na sliki: Pučkova tolče ob mreži (Foto: S. Dokl)

Odbojkarji so se prebudili

To nedeljo so tudi dolenski odbojkarji sledili zgledu rokometišev, ki so prejšnjo nedeljo dosegli polno število točk. Zlasti so nas presenetili Trebanjci, ki so doma gladko obravnavali s Kovinarjem z Jesenic in si s tem zboljšali možnosti za obstanek v družbi najboljših. Zmaga Novomeščanov nad solidno ekipo Elektrokovine iz Maribora ni bila lahka. Odbojkarice Novega mesta so igrare porazile ekipo Branika iz Maribora. „Črna ovca“ so bile samo odbojkarice Brestanice, ki so doživele težak poraz na Ravnah.

TREBNJE: KOVINAR 3:0

Odbojkaška vrsta „Trimo“ iz Trebnjega je predenitela svoje navijače: z boljšo, mirnejšo igro je zasluženo premagala ekipo Kovinarja z Jesenic 3:0 (10, 9, 10). Pri domačih je treba pohvaliti vse igrare, posebno pa Slaka in Babnika (M. L.)

NOVO MESTO: ELEKTROKOVINA 3:1

Novomeščani so se morali krepko potruditi, da so prišli do dveh izredno pomembnih točk, ki jim bodo

pomagale, da bodo ostali v ligi. Najlepše je bilo srečanje v četrtem nizu, ko sta obe ekipi pokazali izredno živahno in borbeno igro. Pri Novomeščanih so tokrat zaigrali dobro Breščak, Potrč, Nučič in Goleš. (T. R.)

NOVO MESTO: BRANIK 3:0

Odbojkarice Novega mesta so v prvem nizu Mariborčanke pustile na dve. Nato so se gostje nekoliko zbrale, vendar vseeno niso mogle ogroziti zmage domačinkam, ki so bile za razred boljše. Za uspešno igro lahko tokrat pohvalimo prav vse igralko Novega mesta. (M. H.)

FUŽINAR: BRESTANICA 3:0

Kaj več kot pomaz Brestaničank res nismo mogli pričakovati v srečanju z republiškim prvakinjami na Ravnah. Gostje so zbrale v treh nizih 12 točk, kar kaže na premoč domačink. Najboljša pri Brestaničankah je bila spet borbeno Marina Fila. (C. M.)

Grenki pelin za Brežičane

Preteklo soboto so nam Brežičani pripravili razočaranje, saj so srečanje s Šoštanjem doma gladko izgubili in s tem verjetno zapravili vse možnosti, da bi se potegovali za naslov republiškega prvaka. Tudi Sevnčani, ki so sicer obravnavali s sosedi iz Radeč, niso imeli lahkega dela. Brežičanke so doživele poraz v Ljubljani, kjer jih je Slovan prepričljivo porazil.

BREŽICE: ŠOŠTANJ 14:23

Po vrsti dobrih iger v zadnjem času so tokrat Brežičani povsem odpovedali in so doživele nepričakovan poraz. V tej igri so pokazali premalo volje, da bi dosegli kaj več.

BREŽICE: Mars, Rovin 2, Šetinc, Novoselc 3, Zore, Bosina 2, Iskm 1, Jurišič, Stangelj 6, Gorišek, Blatnik, Begljev (V. P.)

SEVNICA – RADEČE 19:16

Pred rekordnim številom gledalcev sta ekipi začeli tekmo ležerno in

neorganizirano, povedli pa so gostje. Sredi prvega polčasa so se domačini zbrali in z uspehmi napadi prek razpoloženega šilca povedli in obdržali vodstvo do konca.

SEVNICA: Možič, Sirk, Brežan 1, Simončič, Bizjak, Svažič 4, Koprivc 1, Štojs 2, Silc 7, Trbovc 5.

SLOVAN – BREŽICE 17:11

V dokaj nezanimivi igri so domačinke po začetnih težavah gladko odpravile nasprotnice, ki niso pokazale veliko.

BREŽICE: Zorko, Hribemik, Bužančič 6, Molan 2, Štauber, Boh, Mišič II. 1, Kos, Mišič I. 2 in Engel.

ZMAGA RIBNICE NA IGU

V počastitev krajevne praznika Iga je društvo Mokrica priredilo rokometni turnir. Sodelovale so 4 ekipe. Zmagala je vrsta Ribnice, ki je porazila v odločilnem srečanju Brežičane. Vrstni red: 1. Ribnica, 2. Mokrica, 3. Brežice in 4. Slovan.

šport

CRNOMELJ – Nogometno srečanje med Belo krajino in Mirno se je končalo s porazom Mirenčanov s 14:0. Zadečke so dosegli: T. Vajs 6, Kramarič 4, Grguraš 2, D. Vajs in Medič. (T. L.)

KOČEVJE – V tretjem kolu spomladanskega dela občinske lige v malem nogometu so bili doseženi naslednji rezultati: Dolga vas – Koprivnik 1:4, Mozelj – Mahovnik 1:2 in Bratstvo – Kolodvor 2:3. Vodi ekipa Stare cerkve. (J. P.)

CRNOMELJ – Rokometni šport – Belta so kljub brezglavi igri porazili ekipo Dupelj z 20:17. Najboljša igralca sta bila Lozar in Šimec, ki sta dosegla vsak po 8 golov. (T. L.)

NOVO MESTO – Začelo se je prvenstvo sindikalnih ekip v nogometu, kjer nastopa 15 moštev. V prvem kolu so igrali takole: Krka – Istra (Sent.) 3:4, IMV – Istra (Zbk.) 3:0, Kovinar – Elektro 2:1, Pionir – Iskra (N. m.) 4:1, Družbena služba – KZSZ 3:0. (J. M.)

KOSTANJEVICA – Za nogometni pokal so igrale tri ekipe. V najvažnejšem srečanju so Kostanjevičani porazili Staro vas s 3:1 in osvobodili tretje mesto je zasedla ekipa Podbočja. (J. Z.)

BREŽOVICA – Na nogometnem turnirju so nastopile 4 ekipe. Najboljšo igro sta pokazali ekipi Prekopa in Stare vasi, ki sta morali odigrati še posebno tekmo. Odločilni zadetek za Staro vas je dosegel Milan Zupan. Končni vrstni red: 1. Stara vas, 2. Sentjemej itd. (T. B.)

CRNOMELJ – V zaostali tekmi LCRL so rokometiški Belta dosegli pomembno zmago proti Zagorju s 13:12. (T. L.)

KOČEVJE – Po drugem kolu II. slovenske košarkarske lige je v vodstvu ekipa Kočevja, ki je dosegla dve zmagi. Beti je v sredini lestvice, saj je premagala Zagorje, doživela pa poraz v Medvodah. (Z. K.)

NOVO MESTO – Novomeške telovadke bodo v soboto nastopile na tekmovanju društva Zelena jama v Ljubljani; v nedeljo pa grede še na gimnastično prvenstvo za Salamonov memorial v Mariboru. (C. E.)

BREŽICE – V drugem kolu spomladanskega dela celjske nogometne podzveze so Brežičani doma odpravili Opekarja iz Ljubčane s 6:0. Krčani so igrali z Oskančami 1:1, Rogatec in Senovo pa sta se razšla z rezultatom 2:2. (V. P.)

NOVO MESTO – V četrtem kolu dolenske kegljaške lige so bili doseženi naslednji rezultati: Sevnica – Rudar 686:660, Krško – Celulozar 791:830 in Brežice – Trebnje 807:790. Vodi ekipa Krškega, vendar jo bosta prehiteli moštvi Brežic in Novega mesta. (J. M.)

KOČEVJE – Na sindikalnem šahovskem prvenstvu občine je sodelovalo 12 ekip. Končni vrstni red: 1. Prosmeta (Mohar, Savič, Kerec, Lacmanovič) 26,5, 2. Občina 23, 3. Triglopietec 23, 4. Kovinar 21,5 itd. (J. P.)

LESKOVEC – V zelo zanimivi prvenstveni rokometni tekmi so Leskovčani ponizili Cerklje z 21:17. Pri Leskovcu je največ zadetkov dosegel N. Mlakar (8), pri gostih pa Zlobko, ki je šestkrat potresel mrežo Hrušvarja. (L. K.)

STARI TRG OB KOLPI – Končali so s šahovskim prvenstvom šole. Zmagovalci: pri mlajših pionirjih Peter Kapš, pri mlajših pionirkah Silva Rom; Jože Mavrin in Lucija Rom pa sta bila najboljša pri starejših pionirjih. (V. K.)

NOVO MESTO – Prvenstveno rokometno srečanje med Labodom in Brestanico se je končalo z zmago Novomeščanov 29:9. Najboljša na igrišču sta bila igralka domačega moštva Gantar in Jakič, ki sta dosegla 20 golov. (M. H.)

Dve generalki za kriterij atletov

Novomeščani so dobro pripravljene za tekmovanje »Veliki kriterij slovenskih mest«, ki bo 17. junija v Novem mestu – Več atletov se je uvrstilo tudi med 15 najboljših v Sloveniji

Pred dnevi sta bili v Novem mestu dve zelo pomembni atletski prireditvi, ki sedita v okviru tekmovanja za »Atletski pokal SRS«, na katerih je nastopilo več kot 100 atletov. Zlasti pomembni sta bili za atlete Novega mesta, ki se pripravljajo na pomembno srečanje najboljših slovenskih atletov, ki bo v Novem mestu 17. junija. Novomeščani so pokazali, da so dobro pripravljeni.

Na zadnjem tekmovanju, ki je bilo v soboto, so kljub težji nekateri atleti dosegli dobre rezultate. Vredno je omeniti dosežke Gazvodove (100 m – 12,8), Dragaša (200 m – 23,8), Sajebove (koplje – 32,34 m) in mladega Poldeta Bučarja iz Sentjemeja, ki je pretekel progo 3.000 metrov v času 9:53,2.

Rezultati sobotnega tekmovanja: moški – 200 m – 1. Dragaš 23,8, 2. Hribemik 25,0, 3. Jazbec (vsj N. m.)

25,5; 800 m – 1. Dragaš 2:14,4, 2. Cvelbar (oba N. m.) 2:17,0; 3.000 m – 1. T. Bučar 9:52,7, 2. P. Bučar (oba Sent.) 9:53,2; 4 x 60 m (pionirji) – 1. ŠSD Grm 31,6; trojskok: 1. Slak (N. m.) 12,54, 2. Kržman (Grm) 11,13; disk: 1. Možina 29,75, 2. Sečnjak 29,50, 3. Dragaš (vsj N. m.) 25,95; kladivo: 1. Možina (N. m.) 30,62.

Ženske – 100 m: 1. Gazvoda 12,8, 2. Kalčič (oba N. m.) 13,4, 3. Beg (Grm) 13,8; 400 m – 1. Švirč (N. m.) 66,8, 2. Mede (Straža) 67,8, 3. Rifelj (N. m.) 68,8; 4 x 100 m: 1. Novo mesto 53,4 (Kalinovič, Beg, Kalčič, Gazvoda); višina: 1. Pučko (N. m.) 1,45, 2. Zevnik 1,38, 3. Beg (oba Grm) 1,35; koplje: 1. Saje 32,34, 2. Lužar (oba N. m.) 29,22, 3. Poredoš (Grm) 23,03; kroglja: 1. Padovan (Grm) 9,24.

Tudi v drugih slovenskih atletskih

središčih so bila podobna tekmovanja. Petnajsterica najboljših atletov v vsaki panogi se bo srečala v finalu, kjer bodo odločali o prvaku Slovenije. Pripravi si smo, da bo med njimi tudi precej atletov iz Dolenske.

Kdo, kje, kdaj?

Košarkarji Novoteksa bodo v soboto odigrali tekmo v Radenci z Radensko. Odbojkarice Novega mesta in Brestanice bodo v nedeljo imele srečanje v Brestanici. Odbojkarji Novega mesta gostujejo pri vodnem Kamniku, Trebanjci pa gredo v Bovec. V soboto bo zanimiv rokometni derbi v Ribnici, kjer se bosta srečala domača Ribnica in Sevnica.

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER ZAGORJE
pri Zasavskih premogovnikih, Trbovlje

VPISUJE

za šolsko leto 1972/73 učence za poklic

RUDAR-KOPAČ

Pogoji: končanih najmanj 6 razredov osemletke, telesno in duševno zdravje, veselje do dela. Nudimo: visoko mesečno nagrado, popolno oskrbo v domu učencev, izvenšolsko udejstvovanje po želji, nadarjenim pa štipendijo za nadaljnje šolanje.

Po končanem šolanju dobe učenci naziv kvalificirani rudar-kopač. V poklicu imajo beneficirano delovno dobo.

Prijave pošljite na Rudarski šolski center Zagorje, Cesta zmage 5, 61410 Zagorje.

Lepši v novi obleki

Prenovljeni hotel Bela krajina v Metliki je bil odprt za prvomajske praznike

Po štirih mesecih so se pred dnevi ponovno odprla vrata edinega metliškega hotela. Obiskovalci so bili prijetno presenečeni. Restavracija je vsa prenovljena. Točilnico so premestili drugam, da bo poslovala z bifejem, restavracija pa ima nove stropne, nova tla, vsa novo opremo in sploh je okusna na pogled. Kuhinja je dobila nekaj novih strojev, vse tujske sobe pa so prevlekli s tapetami in novimi zavesami. Vsa dela so veljala podjetje GO-STUR 550.000 dinarjev.

Prenovljeni hotel je torej nared za goste, prav tako za novega gospodarja. Zdržitev z Viatorjem ni več daleč. Ljubljansko podjetje je že odobrilo pripojitev belokranjskega gostinstva, medtem ko bodo v Metliki in Črnomlju prizadeti kolektivi o tem odločali na referendumu še ta mesec.

Po štirih mesecih so se pred dnevi ponovno odprla vrata edinega metliškega hotela. Obiskovalci so bili prijetno presenečeni. Restavracija je vsa prenovljena. Točilnico so premestili drugam, da bo poslovala z bifejem, restavracija pa ima nove stropne, nova tla, vsa novo opremo in sploh je okusna na pogled. Kuhinja je dobila nekaj novih strojev, vse tujske sobe pa so prevlekli s tapetami in novimi zavesami. Vsa dela so veljala podjetje GO-STUR 550.000 dinarjev. Preurejena bo tudi recepcija, ven-

Zmešnjava zaradi praznikov

Prvomajski prazniki so napravili precej zmede pri naših sodelavcih, saj se je večina odločila za dogodke, ki so se zgodili še v aprilu. Če bi izšli v rednem obsegu 4. maja, bi imeli na voljo res lepe in dokumentarno vredne posnetke. Zlasti imamo v mislih Franca Pavkoviča iz Sevnice, ki nam je poslal dobre slike z letošnje podelitve priznanj OF v Sevnici in z otvoritve dokumentirane razstave „Nemška koncentracijska taborišča“ na sevniskem gradu 25. aprila. Tudi France Modic iz Kočevja je posnel prvomajski pohod mladih iz Kompolj pri Dobropoljah, ki so šli na Gmado, in podelitev domičinskih listin borcev II. SNOB Bojanu Polaku-Stjenki in Antonu Vidmarju-Luki.

France Brus iz Kočevja nam je poslal pionirje prometnike iz Kočevja, ki se pripravljajo na srečanje pionirjev prometnikov, ki bo konec maja v Murski Soboti. Jaranovičev brežiški most smo objavili že prejšnji teden, zato posnetka ne bomo spet priobčili. Pavkovičeve in Modičeve posnetke bomo zadržali v našem fotoarhivu.

Če hočete, da bo fotografija prišla v poštev za naslov „Fotografija tedna“, mora biti posneta v preteklem tednu, motiv mora biti izvirna, slika tehnično zadovoljiva in narejena na format 13 x 18 cm (ali vsaj 200 kvad. centimetrov za druge formate), v uredništvu pa mora biti vsaj v ponedeljek do 12. ure (za tekočo številko). Pošiljke, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v izboru za prihodnji teden. S sliko pošljite tudi primeren (kratek) opis z obveznimi podatki: kdaj je bila posneta, kje je bila posneta in kdo ali kaj je na sliki.

Za vsako objavljeno fotografijo dobi avtor najmanj 50 dinarjev honorarja, za fotografijo tedna pa so rezervirane nagrade od 100 do 200 dinarjev. Posnetke pošljite do 15. maja 1972, zadnji rok je 12. ura.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Dolenjci, skrbite za snago!

(Nova bolezen) — Ob meji Kostanjevice in šentjemejske fare se je prikazala nalezljiva, kužna bolezen, kakršne doslej še niso poznali, Zovejo jo „potni prhljaj“ (Schweissfriesel). Zeuskega spola se loti bolezen raje kot moškega — več žensk oboli, več umre. Največ jih je obbolelo na Zgornej in Spodnji Prekopi. Zdravstvene razmere so jako slabe; nič čuda, ker pravijo, da je tu priletelo kuge. Dolenjci, skrbite za snago in Bog vam bo ohranil drago zdravje.

(N a d a n a j o) se obravnava zakon; po katerem se bo delo za prometne naprave tega glavnega mesta našega carstva nad 60 milijonov. Po pravici zahtevajo nekateri gg. poslanci, naj se ne pozabi tudi na druga mesta, druge dežele.

(P r v i m a j) je prešel brez groznih nesreč, katerih se je bal svet. Anarhisti sicer niso bili povsod mirni — ali ravno sveta tudi niso prevrčali. Najbrž jim je to zabranil policaj, žandarem in vojak. Ali mirni niso — bog vedi, kaj nam prinese vže bližnji čas.

(I z D o l e n j e V a s i) pri Ribnici piše se nam: Danes zjutraj — 7. t. m. — šel je tukajšnji blizo 46 let stari, neoženjeni delavec Janez Tekavec, ki je bil ravno na oklic v Gotenico. Nesel je s sabo dinamitne patrone, katere bi se imelo porabljevati pri cesti v „Baerenheim“. To noč je bil novozapadli sneg vso okolico pobelil. V snegu zapazi potujoči sled medveda. Naenkrat mu sine osodopolna misel v glavo, da bi jedno dina-

mitno patrono zažgal in s tem ne le sebe pred medvedom varoval, ampak ga tudi ubil. — Zažge torej jedno tako patrono v roci, ali predno jo od sebe vrže razpoči se in mu obe roci do členkov odtrga in ga tudi po obrazu rani. — Reveža so prepeljali v Dolenjo Vaso, kjer mu je ranocelnik za prvo silo rane obvezal, da so ga potem v deželno bolnico v Ljubljano odpeljali. Zalosten dokaz, kako previdno se ravnati s tako nevarnim razstrelivom.

(O b e i n s k e) volitve v Trebnjem so bile dne 10. maja. Zvoljeni so naslednji gospodje posestniki: Franc Huč, z Gorenjih Ponikev, županom; Janez Rataj iz Lukovka; Anton Strajnar iz Dol. Ponikev; Anton Potokar iz Račjega Sela; Anton Rataj iz Primštala; Franc Zupančič iz Trebnjega in Ignacij Čeh iz Češnjavka, svetovalec.

(Z o b o z d r a v n i k) A. Paichel ustavlja umetne zobe in zobovja brez bolečin, plombira ter vse zobne operacije izvršuje. Prebival bode v Novem Mestu od 17. maja nekaj dni, in ordiniral vsak dan od 9. do 4. ure v gostilni „pri Solncu“.

(V i n o g r a d), kateri meri 3 orale, se zidnico z stanovanjem v Dolžu je naprodaj. Več o tem pove oskrbnistvo v Rupčevrhu.

(I Z D O L E N J S K I H N O V I C 15. maja 1892)

Z naših vratov

To pa ni res!

Ob zadnjem požaru v Stari cerkvi pri Kočevju (3. maja) so vedeli vaščani povedati, da „se je reševanje imetja začelo zelo hitro, čeprav gasilska sirena ni delovala, ker so ptiči vanjo nanesli slamo in v njej gnezdili“.

Gasilci so povedali, da te gorvorce ne drže. Sirena ni delala samo zato, ker je bila odklopljena. Kot je vsem vaščanom znano, gasilski dom zdaj obnavljajo, zato so sireno odklopili.

Nič hudega ni bilo

Občinski komite ZK Kočevje je skupaj z Delavsko univerzo pripravil „Program izobraževanja komunistov Kočevja v spomladanskem delu izobraževalne sezone 1971/72“. Več predavanj je že bilo.

V „Programu“, ki so ga komunisti dobili, je opisano, o čem bo posamezni predavatelj predaval. Pri predavanju Franca Šetinca med drugim piše, da bo predaval o „kohezivni funkciji ideologije v sistemu pluralizma političnih subjektov“.

(Poprečnim in nekoliko nadpoprečnim Dolenjcem naj povem, da je Šetinčevo predavanje že bilo in da na njem ni razpredal nobenih „protidržavnih“ misli, kakor bi v tujkah nepoučeni bralec morda lahko sumil.)

J. P.

Konzulat v Metliki?

Bife pri avtobusni postaji v Metliki je zadnje čase znan pod imenom „bosanski konzulat“. Zakaj? Udomačila se je navada, da sezonski delavci zjutraj čakajo pred lokalom na delodajalca. Ti prihajajo po pomoč za delo v vinogradu, na polju ali pri gradnji hiše od blizu in daleč. Z avtom pridejo po delavce in jih dobijo, ne da bi se s kom prej domenili.

Naslov v tri dni

Autoprevozniki, zaposleni pri podjetju Metlikatrans, morajo po predpisih stanovati v kraju zaposlitve. Ker pa je precejšnje število prevoznikov od drugod, si pomagajo po svoje. Gredo na ogled Metlike in katera hiša jim je všeč, vpišejo njeno hišno številko kot svoj dom. Nekateri niti tega ne naredijo, temveč kar od znancev prepisejo njihove hišne številke. Tako se zgodi, da poštar išče naslovnika pri stranki, kjer naj bi stanovalo 10 ljudi. Razumljivo, da gospodar debelo gleda in misli, da se kdo norčuje, če ima sam eno sobo in veččlansko družino.

O KNJIGI, KI JE IZŠLA MINUTO PRED DVANAJSTO URO

Mati Zemlja je bolna

Izšla je »Zelena knjiga o ogroženosti okolja v Sloveniji« (Prirodoslovno društvo Slovenije s sodelovanjem Zavoda za spomeniško varstvo SRS, 255 strani, naklada 4000 izvodov) — Prva knjiga te vrste v Sloveniji: močna opora pri upravljanju in usmerjanju bodočega razvoja naše domovine

Malo pred prazniki je Prirodoslovno društvo Slovenije na posebni tiskovni konferenci na ljubljanskem magistratu prek sredstev obveščanja poslalo slovenski javnosti posebno sporočilo ob izidu »Zelene knjige o ogroženosti okolja v Sloveniji«. Profesor dr. Miroslav Kalíšnik iz inštituta za histologijo in embriologijo medicinske fakultete, odgovorni urednik pomembnega in prekrivnega dela, je med drugim v uvodni besedi dejal: »Mati Zemlja je nevarno bolna. Bolezen ji povzroča njen najljubši, najbolj obetavni sin — Človek. Pojavljajo se številni zdravniki; mnogi med njimi niso niti strokovnjaki za tako delo...»

Plod dveletnih priprav za sodelovanje v »evropskem letu varstva narave 1970« in proslave 50-letnice načrtnih prizadevanj za varstvo narave v Sloveniji je knjiga, ki je izšla 17. aprila 1972. Bolj kot mi jo bodo prav gotovo cenili znanjci, saj se današnji rod več kot nemarno vede do svojega okolja, narave — katere sestavni del je.

»Namen knjige je v zgoščeni in poljudno pisani obliki, vendar podprto z ugotovitvami in dejstvi prikazati škodo, ki jo je doslej utrpelo naravno in življenjsko okolje naše domovine. Pri tem pregledu je sodelovalo 60 vodilnih domačih strokovnjakov z naravoslovnih, medicinskih, tehniških in družboslovnih področij. Knjiga je mozaik kratkih sestavkov, ki so združeni v 6 poglavij:

Zemlja, Voda, Zrak, Rastlinstvo, Živalstvo, Človek, sklenjena pa je z obsežnim pregledom literature in virov z okrog 1100 naslovi. »ZELENA KNJIGA« pomeni tako prvo, čeprav še nepopolno inventuro ogroženosti okolja naše domovine. V njej praviloma ne bomo našli rešitev za prikazane probleme, razen v primerih, ko so te že znane in jasne. Zato je njen namen spodbuditi in pospešiti organizirano raziskovalno delo, ki edino lahko odgovori na zastavljena vprašanja.

Tako med drugim govori sporočilo slovenskega Prirodoslovnega društva naši javnosti ob izidu nove knjige. Namenjena je tako strokovnjakom kot tudi široki javnosti. Je hkrati priročnik in pomožni učbenik (ekologije), njen poljudni slog pa dovoljuje, da jo bo z velikim zanimanjem vzel v roke sleherni, ki ga zanimajo kakršnakoli vprašanja o varstvu narave in okolja. Če bi našli samo naslove poglavij, ki kot kratki sestavki dajejo celoto posameznih poglavij, bi že s tem vzbudili zanimanje za dragoceno delo, plod dolgoletnih prizadevanj in pomembnih izkušenj vodilnih slovenskih strokovnjakov.

Predgovor knjigi je napisal Marjan Breclj, podpredsednik skupščine SFRJ in predsednik Planinske zveze Jugoslavije, uvodno besedo pa sta dala knjigi Miroslav Kalíšnik in Stane Peterlin. Njun uvodni stavek: »Namen ZELENE KNJIGE je prikazati škodo, ki smo jo Slovenci povzročili svojemu okolju in s tem sebi, bližnjim sosedom in našim zanamcem« je hkrati svarilo za številne usodne dosege korake, s katerimi smo marsikje našo domovino že naredili ... v sivih barvnih odtenkih, voditi ča nas mora želja, da bi

Trije — eno gobo

V ponedeljek so imeli učenci osnovne šole Katja Rupena v Novem mestu športni dan na stadionu na desnem bregu Krke. Ivan Fink iz šestega razreda, ki je doma v Ragovem, in Novomeščana Marjan Mežik iz šestega in Zdravko Grah iz sedmega razreda so se sprehodili po travniku v Portovald. Ko so se vračali, so na obronku ugledali jurčka in ga prinesli pokazat tudi v naše uredništvo.

jo pravočasno spet naredili zeleno — kakršna naj ostane tudi našim potomcem!

France Avčín, pisec znanih del o naravi, je »Zeleni knjigi na prvi« napisal sklepno besedo, kjer pravi med drugim:

»Zemlja je človekov edini življenjski prostor in še tu more preživeti le, če nadaljuje svoje staro sožitje z miriada drugih živih bitij. Vse naše žitje in bitje je odvisno od bore četrtr metra debele plasti živega humusa, rodne prsti. Če jo zastrupimo, smo zastrupili sebe, dokončno, nespremenljivo. Naše početje na njej pa začudeno gledajo mlade oči naših potomcev: »Svet, ki ga VI gradite, bomo podedovali MI. Toda mi nismo več neumni in slepi.«

Bo Človek res brezglavo drvel v lastno pogubo? »ZELENA KNJIGA o ogroženosti okolja v Sloveniji« svari s tehtnimi dokazi in z grozljivo prepričljivim jezikom.

TO NE GOŠNIK

Prijubljena pevca narodnih melodij sta s svojim lepim žametnim glasom, kjer je nastopal zabavni ansambel.

ANSAMBEL FRANJA BERGERJA V RIBNICI

Vabi žametni glas Melit

Ansambel Franja Bergerja iz Krškega s pevcema Matjanom bo zabaval prebivalce

Ansambel Franja Bergerja iz Krškega dela že 15 let na področju narodnozabavne glasbe. Pred dvanajstim leti so se oglasile prve vtege tega ansambla na radiu Celje. Nato je sledila oddaja „Pokaži, kaj znaš“ v Ljubljani, ki mu je prinesla prvo mesto z melodijo „Savinjska dolina“. Nato je sledila prva plošča „Celjani pojo in igrajo“, ki je bila v tistih časih še redkost. Najbolj sprejeti melodiji, ki sta prinesli ansambelu sloves, sta bili „Savinjska dolina“ in „Dekle ozira se v gore“. V teh letih se je ansambel s svojimi uspešnimi nastopi prebil med prve narodnozabavne skupine v Sloveniji.

Zlata poroka

Škofova domačija je naslonjena na Gorjance, saj je zaselek Sela pri Jugorju prva vas na belokranjski strani tega pogorja. Belokranjski kmet Anton Škof in njegova žena Katarina sta si tam uredila posestvo, ki je preživljalo precej številno družino. Včasih je bilo težko! Ker ni bilo doma kruha dovolj, se je Anton kar dvakrat odpravil na delo v Argentino. Zajela ga je tudi vojna vihra 1914. leta in je sodeloval tudi v bojih za našo Koroško. Med narodno-

PRED 30 LETI ITALIJANSKIM OKUPATORJEM:

»Reveži, saj ste izgubljeni!«

V prvi svetovni vojni je njegova divizija podila Italijane preko Piave, zato ni mogel razumeti jugoslovanskega poraza

Srednje visok, skromen in tihi rudar, sedaj upokojeni Ivan Ošlak iz Podgorške ulice iz Kočevja je v dveh vojnah okusil krutosti italijanskega soldateske.

Med pogovorom z Matijem Zgajnarjem iz Muzeja ljudske revolucije Slovenije sem v muzeju našel Ošlakovo ime v italijanskem dokumentu „Tribunale militare guerra“, z dne 7. julija 1942, ki se nanaša na dogodek dne 30. maja 1942.

Iz italijanskega dokumenta sem razbral, da je bil Franc Rebršek iz Kočevja v družbi z Ivanom Ošlakom, rudarjem iz Kočevja, pri gostilni Poje. Takrat je prišla mimo po cesti skupina italijanskih vojakov. Rebršek je zaklical: »Poveri, cosa potete fare, siete perduti!« (Reveži, kaj boste, saj ste izgubljeni!) Vmešal se je agent Bartolomeo Curk, a je tudi njemu zabrusil: »Mi smo mednarodni socialisti.

Srce imamo železno in ne bomo dovolili, da bi tuji vladali naši domovini. Za te besede ju je vo-

jaško vojno sodišče obsodilo na 3 leta in 8 mesecev zaporja.

Ošlak se je že v I. svetovni vojni boril proti Lahom, ki so kljub veliki številni in tehnični premoči bežali pred kranjskimi Janezi celo preko reke Piave. Zato Ošlak in drugi udeleženci I. svetovne vojne preprosto niso mogli razumeti, da je zdaj jugoslovanska vojska porazena, italijanska pa zmagovalka.

Ošlak in Rebršek sta sodelovala z OF od začetka. Ošlak se je leta 1921 preselil v Kočevje, kjer je bil do tiste nesrečne aretacije 30. maja 1942, rudar. Ob osvoboditvi se je spet vrnil na delo v kočevski rudnik. Kot lesni manipulirant je delal do 1953, ko se je upokojil.

Z ženo Marijo sta se lepo razumela. Prejšnje leto je umrla. Imela sta tri otroke: Slavka, Marico in Ivana. Sinova sta bila v partizanih, na kar je oče Ošlak zelo ponosen.

Referendum za šole v 14 krajevnih skupnostih

Samo sodobne šole omogočajo učencem delo v krožkih. (Foto: I. Zoran)

PRED POMEMBNO ODLOČITVIJO

Za srečo naših otrok

Pogumen in spoštovanja vreden načrt: dve novi šoli, 62 novih učilnic in 5 telovadnic, razen tega pa še preureditev treh šol za uvedbo kabinetnega pouka – Samoprispevek: spričevalo naše državljske zavesti

Nepremagljiva je moč ljudskih množic. Življenje nam to vsak dan znova potrjuje. V zadnjih letih smo dokazali, kaj zmoremo z združenimi močmi: s pomočjo samoprispevka občanov smo v novomeški občini zgradili pet novih osnovnih šol! Dolga je vrsta vodovodov, krajevnih poti, urejenih komunalnih vprašanj in še marsičesa novega, kar smo na Dolenjskem napravili z načrtnim sodelovanjem občanov.

Stiska s šolskim prostorom je v naši občini huda v skoraj vseh večjih krajih. Da bi jo odpravili, se na pobudo občinske konference Socialistične zveze in vodstev 14 krajevnih skupnosti lotevamo načrta za gradnjo 2 novih šol, medtem ko naj bi v osmih šolah dozidali 62 učilnic in 5 telovadnic, tri

šole v občini pa bi preuredili za uvedbo kabinetnega pouka. Naloga je obsežna, toda uresničljiva! Spet moramo združiti vse naše sile in moči, pa bomo dosegli pogumno zastavljene nove načrte.

V nedeljo in ponedeljek bomo občani 14 krajevnih skupnosti na voliščih odločali o bodočnosti naših otrok. Ves naš nadaljnji razvoj je odvisen od stopnje sodobne vzgoje in izobraževanja, ki v naši občini občutno zaostaja. Rešitev te naloge je naša skupna dolžnost. Ko gre za otroke, jim moramo enotni in združeni pomagati! Gre za naše otroke, otroke majhnega naroda, gre za naše delavce, kmete, zdravnike, učitelje, znanstvenike in ustvarjalce narodove prihodnosti.

Kako sta zrasla Grm in Bršlin?

1967: s prikritim strahom na prvo glasovanje – Dve leti nato: odločitev, da se samoprispevek podaljša – Septembra 1971: vrata v dvoje novih novomeških šol so se odprla – Zdaj vemo: šoli sta veljali okoli 30,5 milijona din, prebivalci novomeške krajevne skupnosti so sami prispevali nad 3,7 milijonov din

Čas med letnicama 1967 in 1971 zasluži, da ga piše zgodovina novomeškega solstva z zlatimi črkami, če pa to ne, vsaj z velikimi črkami v debelem okviru. Kajti to obdobje se je začelo s pomembno, velikodušno odločitvijo prebivalstva in delovnih organizacij v novomeški krajevni skupnosti, da s samoprispevkom zgradijo nove šolske prostore in tako razbremenijo šolo „Katja Rupena“, ki se je dušila v treh izmenah. Krona te odločitve sta novi, v minulih jeseni odprti osnovni šoli na Grmu in v Bršlinu.

V Novem mestu so februarja 1967 ustanovili sklad za financiranje teh šol. Občinska skupščina ga je osnovala na predlog krajevne skupnosti takoj po uspešnem referendumu oziroma uvedbi krajevne samoprispevka. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka je krajevna skupnost sprejela za tri leta. Hkrati je občinska skupščina priporočila delovnim in drugim organizacijam, naj prispevajo za zidanje šolskih prostorov vsako leto po 100 din na zaposlenega ali po 1 odstotek od izplačanih osebnih dohodkov.

Sklad so ustanovili zato, da bo zbiral denar iz samoprispevka občanov, prispevka delovnih in drugih organizacij ter druga sredstva, hkrati pa skrbel, da se pripravijo in prične gradnja. Tedaj je bilo treba zbirati denar za šolo, ki so jo predvideli na desnem bregu Krke in naposled zaključili na Grmu, kjer stoji danes.

Ljudje in delovne organizacije so že dve leti vplačevali samoprispevek, ko je Novo mesto začelo govoriti, da ponuja Novotek 150 starih milijonov za začetek še ene šole, ki naj bi jo gradili v Bršlinu. Krajevna skupnost je pobudo tekstilne tovarne sprejela brez pomislekov in razpisala nov referendum, na katerem so se ljudje odločali o podaljšanju že vpeljane samoprispevka za leto dni.

Padla je še ena kocka: Novo mesto bo dobilo dve novi šoli!

Občinska skupščina je ponovila priporočilo delovnim in drugim organizacijam glede prispevka v sklad, tokrat s poudarkom, da se denar zbira za Grm in Bršlin.

Zlata vredni milijoni

Sklad je upravljal 17-članski upravni odbor, ki so ga sestavljali: predsednik Jože Padovan, tajnik Jože Suhadolnik in člani: Boris Andrijanič, Avgust Avbar, Jože Cvitkovič, Avgust Fajfar, Tone Gošnik, Ivan Kočevar, Rade Kalinovič, Ema Muser, Amalija Tovšak, Zvone Perc, Miran Simič, Stane Smid, Sergij Thorževskij, Franc Zagorec in Milan Zorko. Upravni odbor je delal na sejah in po svojih organih. Administrativno in denarno poslovanje sklada je opravljala krajevna skupnost.

Od januarja 1967 do 31. decembra 1971 je imel sklad 12.106.056,95 din dohodkov, od tega: 3.751.085,96 din krajevnega samoprispevka, 6.835.596,27 din je bil prispevek delovnih in drugih organizacij (po priporočilu občinske skupščine), drugih dohodkov pa se je nabralo za 1.519.374,72 din.

Krajevni samoprispevek so sestavljala naslednja vplačila: prispevek zaposlenih 3.254.423,78 din, prispevek upokojenecv 206.901,20 din, prispevek obrtnikov 234.971,13 din in prispevek kmetovalcev 54.789,85 din.

Obračun je na dlani

Ko smo lanskega februarja nehali plačevati krajevni samoprispevek, sta na Grmu in v Bršlinu že rasli novi šolski zgradbi. Dela so tekla pospešeno in brez večjih zastojev, tako da se je pouk v obeh šolah lahko začel na jesen 1971, torej v šolskem letu, ki se bo junija končalo.

O tem, koliko denarja je bilo treba odšteti za prvo in drugo šolo, posredujemo tokrat natančne podatke.

ZA GRMSKO ŠOLO JE BILO PORABLJENO:

813.999,75 din za odkup zemljišč in štirih zgradb, 235.131,00 din za projekte, analize in investicijsko tehnično dokumentacijo, 15.766.952,49 din za gradbeno, obrtniška in druga dela ter komunalno opremo zemljišč in za gradbeni nadzor 185.896,65 din.

Šola je veljala 18.790.961,89 din, od tega oprema 1.788.982,00 din.

IZDATKI ZA BRŠLINSKO ŠOLO:

Odkup zemljišč – 394.982,00 din, projekti, analize in investicijsko tehnična dokumentacija – 145.345,00 din, gradbeno, obrtniška in druga dela ter komunalna oprema zemljišč – 9.739.020,60 din, gradbeni nadzor – 112.742,80 din.

Skupaj je bilo treba odšteti 10.392.090,40 din, z opremo vred pa 11.694.576,85 din.

V vrtilcu cen

Ob referendumu 1967 in pravi dokumentacije za zidavo

so bili približno ocenjeni gradbeni stroški za grmsko šolo na 9 milijonov din.

Na začetku gradnje 1970 in že med njo so bila gradbena in obrtniška dela oddana izvajalcem za znesek 14.870.636,85 din.

Dokončni obračun je pokazal, da je bilo treba izvajalcem odšteti 15.766.952,49 din.

Odkup zemljišč, priprava investicijsko tehnične dokumentacije in oprema so bili plačani po dejanskih cenah ob koncu del.

Za bršlinsko šolo so ob pravi referendumu oziroma dokumentacije leta 1968 predvidevali, da bodo stroški za gradbeno in obrtniška dela okoli 6 milijonov din. Ko so začeli 1970 šolo zidati, so bile pogodbe sklenjene za znesek 9.273.593,40 din. Vendar tudi ta številka ni obveljala, saj je obračun pokazal, da so bila ta dela vredna 9.739.020,60 din.

Podobno kot za grmsko šolo so tudi za Bršlin plačali odkup zemljišč, investicijsko tehnično dokumentacijo in opremo ob dograditvi oziroma nabavi.

Obe šoli je kot investitor gradila občina, in sicer z namenski sredstvi, ki so se zbirala v skladu za gradnjo novih šol v Novem mestu (12.106.056,95 din) in s krediti.

Razlika do dejanskih stroškov gradnje (obe šoli z opremo sta veljali 30.485.538,74 din) je zagotovila občinska skupščina iz kreditov, ki jih je najela pri Ljubljanski banki (sredstva republiške izobraževalne skupnosti), Dolenjski banki in hranilnici in podjetju Slovenijales, ki je delno kreditiralo dobavo opreme.

KAJ HOČEMO?

V DOLENJSKIH TOPLICAH: novo šolo s 16 učilnicami, telovadnico in prostori za šolsko varstvo. **V BRUSNICAH:** dozidavo štirih učilnic in telovadnice, preureditev sedanje stavbe. **V ŠENT-JERNEJU:** dozidavo 16 učilnic in telovadnice. **V NOVEM MESTU:** preureditev sedanje stavbe osn. šole „Katja Rupena“ za uvedbo kabinetnega pouka. **V OSNOVNI ŠOLI »Milke Šobar-Nataše«:** dozidavo 6 učilnic in telovadnice, preureditev stavbe za uvedbo kabinetnega pouka.

NOVO POSEBNO OSNOVNO ŠOLO v Novem mestu: poslopije z 18 učilnicami, telovadnico in domom za učence.

V BRŠLINU: dozidavo 14 učilnic. **V STOPIČAH:** dozidavo 4 učilnic. **V VAVTI VASI:** dozidavo 6 učilnic in telovadnice.

V ŽUŽEMBERKU: dozidavo 8 učilnic. **NA OTOČCU:** dozidavo 4 učilnic in telovadnice.

Nikogar izmed naših otrok ne smemo izgubiti! Smo majhen narod, zato je združena moč vseh nas toliko bolj dragocena. Otroci prihajajo, rastejo, odrasčajo. Od njihove današnje vzgoje je odvisna jutrišnja podoba naše družbe. Od slehernega med nami je odvisno, kakšna bo ta družba.

Vsak občan bo pri tem glasoval za razvoj svoje krajevne skupnosti, za bodočnost in izobrazbo svojih otrok! Združena sredstva in skupni napor vseh občanov

bodo omogočili, da bo občina zgradila naše šole, učilnice, telovadnice in preurejene prostore v naslednjih letih. Tako združeni, enotni in vztrajni, bomo kos vsem nalogam, ki so zdaj pred nami.

Zato pridite tudi vi na volišče in glasujte za boljšo vzgojo in sodobno znanje naših otrok! Bolj kot kdajkoli doslej je od naše odločitve odvisno, kakšen je naš dejanski odnos do otrok in kolikšna je naša skrb za jutrišnji dan naših družin in vsega naroda!

Tudi vaša osnovna šola je majhna, zastarela, neprimerna. Po občinskem načrtu bi jo posodobili v naslednjih sedmih letih, vendar pa morate o tem odločiti vi, ker brez vašega prispevka tega občina ni zmožna uresničiti. Odločali boste na tajnem ljudskem glasovanju, ki bo 14. maja na podeželju, 15. maja pa v Novem mestu. Zato vsak vaš »DA« – glas za boljšo šolo!

V NOVEM MESTU: Vse za šole!

Bo Novoteksov zgled res osamljen?

STANE SMID, predsednik krajevne skupnosti Novo mesto: „Štiri leta smo zbirali krajevni samoprispevek in zidali v Novem mestu dve šoli. Grm je dober, skoraj že v celoti dograjen, Bršljin še ne. Za Bršljin smo to predvideli. Večkrat smo razpravljali tudi o tem, da je nujno urediti šolo Katja Rupena in opozorili, da je za enozemski pouk premajhna šola Milka Šober-Nataša v Smihelu.“

Z novima šolama v mestu smo razbremenili šolo Katja Rupena, ki bi imela danes prav gotovo že štiri izmene, če ne bi ljudje in družba v celoti pokazali tolikšne zrelosti, ko smo prvič uvajali samoprispevek za šole.

V času prejšnjega samoprispevka nas je presenetil Novoteksov izrednim deležem 150 starih milijonov za bršljinško šolo. Zanima me, če bo tokrat kdo drug pripravil takšno presenečenje, morda pokrovitelji šol, ki jih je treba urediti?

V naši krajevni skupnosti smo se zavestno odločili, da novi samoprispevek v celoti zbiramo za šole. Tudi do zdaj smo tako delali, kar se mi sicer zdi prav. Komunalna dejavnost ne bo bistveno prikrajšana, seveda pa bo odvisna izključno od občinske dotacije krajevni skupnosti in prispevkov ljudi in delovnih organizacij za namenska javna dela.“

Včasih so v ta prostor metali premog, da jih pozimi ni zeblo, zdaj pa je tu učilnica. Vonj po premogu je ostal, toda v šoli „Milka Šober-Nataša“ si ne vedo drugače pomagati. Šola je premajhna.

Talna voda in vonj po premogu

begata učence in učitelje šmihelske šole Milka Šober-Nataša – Prihodnje leto zagotovo popolni dve izmeni – Reši jih lahko le dozidava

„Smo najslabša novomeška šola,“ pravijo v Smihelu, in da bi vas o tem prepričali, vam pred očmi razgrnejo stanje s takimi podatki:

Za 380 učencev v 15 oddelkih premore osnovna šola Milka Šober-Nataša 10 učilnic (tistih „pravih“). To je seveda premalo, zato se mora več razredov zvrstiti pri pouku popoldne. En razred so poslali v klet, tja, kamor so prej spravljali premog. Za silo, za nekaj časa bo že, so se potolažili. In bilo bi, še nekaj let bi potrpeči, če jih ne bi udarila nadloga: talna voda. Voda pronica skozi betonska tla, vse stene v prostorih, ki jih štejejo za kleti, so nenehno vlažne. Voda, če ne kaj drugega, nas bo spravila

ven, pravijo. A kam? Vse, kar so lahko preuredili v učilnice, je preurejeno in polno. Poleg tega nimajo jedilnice (hrano za učence nosijo v razrede), telovadnice (telovadnjo v internatu v improvizirani telovadnici, ki jo uporablja tudi posebna šola), pionirske sobe, prave tehnične delavnice. Še in še bi lahko naštevali – same pomanjkljivosti. Težave mrgolijo:

„O pravem varstvu otrok ni možno govoriti. Veliko vlakarjev imamo in tudi ne vemo kam z njimi. Ni prostora za dopolnilni pouk, krožke in ostalo izvenšolsko delo. Skupnih roditeljskih sestankov ne moremo imeti, ker v Smihelu ni dvorane, ki bi sprejela vse starše in učitelje. Take sestanke

prirejamo po razredih, kar seveda ni prav. Prikrajšani smo tudi za proslave, prireditve – spet zavoljo tega, ker ni dvorane.“

Kako naprej, če so že zdaj take težave? Računajo: v novem šolskem letu bo nad 400 otrok, posej vsako leto za dva razreda več. Šolski okoliš se razvija, širi, novih hiš in novih družin ter otrok je čedalje več. Kam z njimi, če ne bo skoraj prizidave, če ne bo novih učilnic? Če prihodnje leto bosta dve izmeni, ali bodo dočkali tudi tretjo?

Dograditi je potrebno vsaj šest učilnic in telovadnico, ob tem pa še kabinete. Le tako bo šola imela pouk v eni izmeni in bo lahko organizirala tudi malo šolo.

Nič novega

FRANC BARTOLJ, predsednik SZDL Brčna vas: „Glede na načrt, ki ga je občinska skupščina sprejela, ni druge poti kot podpreti to dobrodelno hotenje in omogočiti otrokom, da bodo imeli vsaj približno enake možnosti pri učenju.“

Vsi vemo, da šole dajejo kadre. Ti so dobri, če je dobra šola, in slabi, če šola ne ustreza.

1 odstotek, ki naj bi ga zaposleni plačevali, ne bo nikogar pognal na boben. Odrekli se bomo litru vina, pa bomo pri svojem.

V krajevni skupnosti Brčna vas smo se odločili nameniti za šolo 50 odstotkov zbranega denarja, ostalo za komunalno ureditev in druge potrebe krajevne skupnosti.

Potrebujemo denar za vodovod, popravilo cest in poti. Krajevni samoprispevek za nas ni novost, saj smo ga že do zdaj plačevali za urejevanje podobnih reči.

Prepričan sem, da bodo prebivalci naše krajevne skupnosti tudi na tem glasovanju pokazali zrelost in razumevanje, saj gre za uvedbo prispevka, ki naj pomaga, da se bodo otroci učili v boljših šolah kot zdaj.“

Za potomce

MAGDA ZUPANČIČ, tkačka: „Imam tri otroke; dva hodita v šolo v Smihelu. Kot vidite, mi torej ni vseeno, kakšne šole imamo. Pripravljeni sem plačevati samoprispevek, samo da bi potomcem bolje šlo kot nam. Če pa bomo že gradili, bi morali začeti na podeželju, saj je ponekod obupno slabo. Poleg tega bi rada jamstvo, da bo šel denar, ki ga bomo dali zaposleni in drugi, res za šole.“

Držimo pesti

IVAN IVKOVIČ, tekstilni tehnik v Novoteksu in član občinskega komiteja ZKS: „V proizvodnji potrebujemo človeka z znanjem, s širšim obzorjem. Vsakomur moramo omogočiti, da si ga pridobi. Nekatere šole to zmorejo, mnoge še ne. Nimajo kabinetov, telovadnic, da o bazenih ne govorim. Pomanjkanje telovadbe se pozna: mladi so slabo razviti, neodporni za težja dela. Z denarjem občine še dolgo ne bi dobili sodobnih šol. Z našim prispevkom, se pravi s prispevkom zaposlenih in delovne organizacije, se bo doba za posodobitev znatno skrajšala. Denar bo združen. Naloga bo ta sredstva pravilno razporejati – najprej tja, kjer bo najbolj potrebno. Novoteks se je enkrat že odrezal s 150 stari milijoni in omo-

gočili, da smo dobili šolo v Bršljinu. Ni še dokončana, 1-odstotni prispevek od izplačanih osebnih dohodkov v našem kolektivu naj bi šel za dograditev bršljinške šole. Na referendumu bomo glasovali za samoprispevek. Kdor se pomišlja, naj ve, da bo glasoval za svojega otroka. Tu okrog v Bršljinu so naša stanovanja in v njih veliko otrok, ki čakajo na našo moško besedo.“

Koristno!

FRANC AVSEC, predsednik SZDL Mali Slatnik: „Ljudje so na zboru volivcev podprli uvedbo samoprispevka, da pa ne bi bilo

pomislekov, kaj bo s komunalno, je krajevna skupnost sklenila, da bo šlo za šolo le 50 odstotkov denarja. Hkrati so povedali, da niso zadovoljni s preskrbo, ker so ukiniteli Mercatorjevo poslovalnico.“

Prepričan sem, da je potrebno, koristno in spodbudno reševati šolstvo s pomočjo samoprispevka. Starejši otroci hodijo v šolo „Katja Rupena“, mlajši pa obiskujejo domačo nižjerazrednico. Gre za to, da uredijo mestno šolo. Če bomo znali ljudem to prav povedati, bodo dvignili roko za samoprispevek.“

NADA MIHELČIČ, ravnateljica osnovne šole „Milka Šober-Nataša“ v Smihelu: „Če ljudje ne bodo glasovali za, bomo kmalu dočkali tretjo izmeno. Zdaj je vse tako tesno, da se niti dihati ne da. Najbolj žalostni smo, ker ni pogojev za najrazličnejše dejavnosti.“

Za življenje!

MIHA BURGER, predsednik KO SZDL Nad mlini: „Izračunal sem, da bi s samoprispevkom pocenili gradnjo šol za 30 do 40 odstotkov, zato se je pametno na glasovanju odločiti samo „za“. To pa je tudi nujno, saj bom svojim otrokom in vsem naslednjim mladim rodovom omogočili končati osnovno šolanje v osmih letih le,

če bomo šole čimprej dogradili. Pripomnil bi še rad, da bi nas plačnike vsaj enkrat na leto obvestili, koliko tega denarja bo zbranega in koliko porabljenega. Nas bi morali tudi vprašati, ali se zlasti s porabo strinjamo.“

Ni težko, če veš

ŠTEFKA KRANJČIČ, predilka: „Dva otroka imam, eden je v šoli na Grmu. Sem za take šole, kot je ta, in bom glasovala za samoprispevek. Tisti odstotek me ne bo toliko prizadel, čeprav ne dobivam kdove kako debele kurve. Mislim, da človeku ni težko dati, če ve, da je taka potreba. Lep je tudi občutek, da je v tej ali oni šoli tudi nekaj tvojega.“

Lepo dejanje

MARINKA KRALJ, ekonomski tehnik in predsednica ZMS v Novoteksu: „Sem za samoprispevek in bom tako tudi glasovala. To, kar se pripravlja, je solidarnostno dejanje, ki pa vendarle ne jamči, da bo poslej vse zgrajeno, vse urejeno. Ko sem glasovala za uvedbo samoprispevka za bršljinško šolo, se mi ni bilo težko odločiti: otroci so mi dali listek. Morda ne bi bilo napačno, če bi tudi na tem glasovanju sodelovali otroci.“

Pomagamo občini

JOŽE TEKSTOR, Novoteks: „Prepričan sem, da je to dobrodelna akcija, zato bom 15. maja glasoval za samoprispevek. Zaposleni bomo tako pomagali občini, da bo prej in lažje uresničila nedavno sprejeti načrt na področju osnovnega šolstva. Moj pogoj pri tem ni prezahteven: denar, ki ga bom dal, naj gre res samo za dograditev šol.“

MILORAD DIMITRIČ, Zavod za požarno varnost: „Otroci potrebujejo sodobne šole, delovne organizacije pa kader. V tem je vsa modrost sedanjega prizadevanja za zidavo novih in razširitev starih šol. Ne prerokujem, ampak trdim, da bo referendum uspel. Drugače ne more biti, saj nismo slepi in gluhi za težave, ki jih ima izobraževanje na nižji stopnji. Članom našega kolektiva že dolgo govorim, naj glasujejo za samoprispevek. Računam, da me bodo v tej propagandi podprli tudi komunisti osnovne organizacije II. terena, kjer sem sekretar.“

ALOJZ JOŽEF, kadrovik pri SGP Pionir: „Smo že tam, kjer je samoprispevek edina oblika za urejanje razmer v šolstvu. Prepričan sem, da ljudsko glasovanje ob trezni presoji nas vseh, ki nam gre za boljše jutrišnje življenje, ne bo propadlo. Pristavil pa bi tole: če hočemo res dočakati uspeh, se moramo v priprave in obveščanje volivcev vpreči vsi, ki delamo v kakršnih koli družbeno-političnih organizacijah. To glasovanje je vendar naša skupna akcija, za katero smo vsi odgovorni. Ljudje se bodo veliko lažje odločali, če jim bomo to akcijo prikazali kot potrebo sedanosti za prihodnost.“

INŽ. EDO FRANTAR, SGP Pionir: „O tem, da je šole potrebno posodobiti, ne bi govoril, saj nam mora biti jasno, sicer se najbrž ne bi odločili za tako velik korak. Če ni šol oziroma če so te slabe, tudi razvoj zastane. Zato seveda podpiram to dejanje in brez pridržka izjavljam, da bom glasoval za uvedbo samoprispevka in samoprispevek tudi zgledno plačeval. Pridružujem se tistim, ki pravijo, da nalog na področju izobraževanja v sedanjem sistemu ne bomo uresničili brez pomoči občanov.“

Vsak »DA« — prispevek za boljšo vzgojo naših otrok!

Želim tudi urejeno varstvo!

JOŽICA MUHIĆ, prodajalka z Ruperč vrha: „Razumljivo, da bom glasovala za „DA“, saj gre za mojega in za vse naše otroke. Seveda si poleg urejenega šolstva želim še organizirano celodnevno bivanje otrok v šoli. To najbolj občutimo zaposlene matere.“

Najprej cesta, potem pa še drugo!

JOZE RATAJ, tajnik krajevne skupnosti Birčna vas: „O samoprispevku smo v naši krajevni skupnosti govorili precej. Ljudje bodo podprli skupna prizadevanja, samo če odgovorni vsaj zislo uredijo cesto Šmihel-Birčna vas-Uršna sela, ki je skoraj neprevozna. Nihče ne zahteva asfalta, želimo, da vsaj zasujejo jame, ki uničujejo vozila in naše živce. Prepričan sem, da bomo na glasovanju uspeli.“

Ne bomo stali ob strani!

IVAN CESAR, električar iz Novoteksa: „Menda ni treba posebej poudariti, kaj smo prispevali zaposleni v Novoteksu za bršlinsko šolo. Ker vemo, da še vedno naše šolstvo ni na zeleni veji, bomo, razumljivo, spet segli v žep in dali... Vem, da bodo eni dali od srca, drugi pa bodo spet organizatorjem brali levite.“

Veseli sem, da gre na bolje!

ANTON AVSEC, kmet s Cikave: „Na Malem Slatniku smo že razpravljali o uvedbi samoprispevka. Ljudje so se večinoma strinjali, da bo treba odrediti nekaj denarja za ureditev šol. Menda je vzdušje pri nas kmetih še kar dobro, zlasti se je zboljšalo po uvedbi zdravstvenega zavarovanja. Zdjaj si vsaj upam iti v bolnišnico.“

No, nekaj bo treba dati!

FRANC ŠUSTERČIĆ, kmet iz Smolne vasi: „Moj vek počasi zahaja, na kmetiji bodo delale mlajše moči, zato od mene ne bo več velike koristi. Prepričan sem, da bomo kmetje glasovali za samoprispevek, čeprav nas še marsikaj tišči (pokojninsko zavarovanje). No, če bi to bilo urejeno za stare kmete, potem bi še z večjim veseljem primaknili kakšen dinar. Menim, da imajo nekateri veliko, morda celo preveč, zato bodo lahko dali.“

V vreči je premalo denarja

JOŽICA HROVAT, gostilničarka s Hriba: „Trdno sem prepričana, da bo ta humana akcija uspela. Seveda si želim, da bi bilo v naši skupni vreči več denarja in da ne bi zbirali sredstev na takšen način.“

Pri otroku čutim razliko!

JOZEFA PATE, gospodinja iz Dolnjega Kamenja: „Z otroci inam precejšnje težave, zato vem, kaj pomeni urejeno šolanje. Ogravam se za ureditev posebne šole, saj tista v Šmihelu kot slišim, ni več primerna za ljudi. Čeprav sem kmečka ženska, mislim, da so dosti boljše šole v mestu. Moja punčka obiskuje šolo v Bršlinu in že čutim razliko od prej, ko je še hodila v Karteljevo. Menim, da v večjih in bolj urejenih šolah lahko otroku več nudijo.“

Čas se je ustavil...

URŠULA PEČARIĆ, gospodinja iz Prečne: „Občutek imam, da se je čas v Prečni ustavil. Naš kraj ne doživlja takšnega napredka, kot ga vidimo drugje. Enako je z našo šolo, ki počasi šteje svoje ure. Otrok je vedno manj, zato bo rešitev samo preselitev učencev v urejeno bršlinsko šolo.“

JOZE DRAGMAN, predsednik krajevne skupnosti Prečna: „Pri nas nimamo dobrih izkušenj s samoprispevkom. Menda smo med redkimi v novomeški občini, ki jim je „uspelo“ zavriniti krajevni samoprispevek. Vendar so se od tistih časov „vremena“ precej spremenili. Opažamo, da ljudje drugače gledajo na neurejena vprašanja, kot so: cesta, vodovod, avtobusno postajališče, pokopališče itd. Vemo, da nam denarja ne bo nihče prinesel, zbrati ga bo treba, potem lahko tudi pričakujemo pomoč! Ker otrok ni, se bo šola preselila, tam pa bomo uredili sodobno trgovino z gostinskimi lokalom.“

Do pasu po snegu v šolo

HENČEK BURKAT, ljudski glasbenik iz Kamenc: „Spominjam se, kako sem hodil v šolo skozi gozd v Prečno. Težko je bilo, za otroke pa tudi precej naporno. V neprimernih in mrzlih prostorih nam niso mogli dati veliko. Vedno sem si želel, da bi hodil v veliko in svetlo šolo. Cesar nisem sam dočkal, je pripravljeno našim otrokom. Njim ne bo treba po snegu in mrazu skozi gozd v oddaljeno Prečno. Prepričan sem, da bodo starši in drugi videli prednosti urejenega šolanja za naše otroke, zato bodo glasovali za samoprispevek.“

Vsem boljše pogoje!

ANTON BRULC, delavec z Malega Slatnika: „Res, da jaz novih šol ne bom potreboval, vendar gre za moje in naše otroke. Vedno mi bo ostala v spominu neurejena šola na Malem Slatniku. V oči me zbode, ko vidim novo šolo na Grmu. Želim, da bi vsi naši nasledniki imeli tako lepe in urejene šolske prostore.“

Borci vemo, kaj pomeni šola

MARTIN PAVLIN, sekretar občinskega odbora ZZB NOV: „Referendum je za borce dolžnost. V vseh krajevnih organizacijah se bodo polnoštevilno udeležili volitev in glasovali za. Cutijo, da je ta bitka njihova, ena od mnogih, ki jih je treba dobiti v miru.“

Skrb za otroke so si naložili za obveznost. Med vojno je bilo toliko najmlajših prizadetih, ker niso mogli v šole. Tu in tam so imeli pouk v zasebnih hišah, marsikje v gozdovih. Partizansko načelo je bilo: otroke je treba naučiti vsaj brati in pisati. Šole so bile brezplačne, prostovoljne, brez pripomočkov, učitelji, največkrat priučeni, so poučevali z veliko zavzetostjo in ponosom.

BRŠLINU GROZI: Od jutra do večera

Ne nazaj — k dvezmenškemu pouku!

BORIS GABRIĆ, ravnatelj bršlinske šole: „Ta del Novega mesta se zelo hitro povečuje. Nove hiše rastejo kot gobe po dežju, ljudje ustvarjajo družine, dosejencev je čedalje več.“

Prirostek učencev je izreden. Tako že v šolskem letu 1974/75 pričakujemo, da bo v 28 oddelkih več kot 800 otrok. Če bi šola ostala taka, kot je zdaj, se pravi nedograjena, bi bile njene zmogljivosti s tolikšnim številom učencev dvakrat presežene. Kajpak tedaj o izvenšolski dejavnosti, podaljšanem bivanju, dopolnilnem pouku in o podobnem ne bi mogli govoriti. Šola bi bila polna od jutra do večera.

Naš smoter je gotovo doseči, da bo kar največ učencev končalo obvezno šolanje v osmem razredu v normalnih osmih letih. Tega v klasičnem sistemu dvoimenskega pouka ni mogoče uresničiti. Poleg tega želimo učence, ki zaradi takšnih in drugačnih motenj ne izdelujejo na redni osnovni šoli, poslati v posebno šolo. V tem šolskem letu imamo samo v enem razredu pet takšnih. Ker jih posebna šola ne more sprejeti — vemo, v kakšnih težavah in stiski je, morajo pač nadaljevati pouk pri nas.“

Tudi vaša osnovna šola je majhna, zastarela, neprimerna. Po občinskem načrtu bi jo posodobili v naslednjih sedmih letih, vendar pa morate o tem odločiti vi, ker brez vašega prispevka tega občina ni zmožna uresničiti. Odločali boste na tajnem ljudskem glasovanju, ki bo 14. maja na podeželju, 15. maja pa v Novem mestu. Zato: vsak vaš »DA« — glas za boljšo šolo!

Učilnic dovolj, le mrzle so

Zdjaj bo tudi mestna osnovna šola Katje Rupene prišla na vrsto

Mestna osnovna šola Katje Rupene je sicer dočkala veliko razbremenitev in pouk v eni izmeni, ni pa še dočkala sodobnega ogrevanja in večje preureditve.

Prelomnica za to šolo je bila jeseni 1971, ko je namesto več kot 1600 učencev sprejela le 615 otrok; breme sta prevzeli novi šoli na Grmu in v Bršlinu.

Število učilnic zadošča, le preurediti jih je treba. Sploh je treba to šolo posodobiti z večjim posegom:

urediti centralno kurjavo in telovadnico, preurediti nekaj učilnic za kabinetni in tehnični pouk, urediti mlečno kuhinjo in jedilnico, nabaviti opremo in obnoviti pročelje s streho.

Tako je predvideno tudi v načrtu za zidavo, dograditev in preureditev šol v novomeški občini do 1978.

Z nakazano posodobitvijo bo tudi šola Katje Rupene lahko imela sodoben pouk. S tem bo omogočila učencem, da ne bodo zastavljeni v primerjavi z vrstniki, ki obiskujejo druge novomeške osnovne šole.

Kaj pomeni izobrazba, smo borci okusili na svoji koži. Ko smo slekli uniforme in smo morali prevzeti položaje, je imel malokateri dokončano šolo, mnogi le po nekaj osnovnošolskih razredov. Tedaj te ni nihče vprašal, ali to in to znaš, ampak si moral! Če si hotel biti uspešen, si moral v šolo. Marsikdo je to zmožal tudi pri obilici dela in postal večerni osnovnošolec, čeprav star tudi 40 let in več. To je bila trnova pot do izobrazbe, kakršne mlademu pokolenju nihče ne želi.

Danes je vse drugače. Mladina ima več kot mladi rod vojne generacije, a še vse premalo. Zahteve časa so hude, znanje in samo znanje ima prednost. Šol, ki otrokom ne omogočijo primernega znanja, je veliko. S samoprispevkom, ki ga bomo uvedli, bomo odpravili razlike med urejenimi in neurejenimi šolami.

Ob tem borci želimo, da bi mladi dandanes bolj cenili, kar jim družba omogoča. Prav tako več pričakujemo od prosvetnih delavcev, ki delajo zdaj pod vse drugačnimi in neprimerljivo boljšimi okoliščinami kot med NOB.“

Stiska in brezup vladata v posebni šoli

Ali duševno in telesno prizadeti otroci res ne zaslužijo boljšega in večjega vzgajališča, kot je sedanje v prizidku starega nunskega samostana v Šmihelu? Ali bomo ljudje, ki se štejemo za zdrave in normalne, 15. maja možato in razsodno glasovali za njihovo srečo?

S ceste po posebnih pokritih stopnicah, prislonežnih na starinski prizidek, po ozkem hodniku na levo do predzadnjih vrat, ki jih odpirajo desnice — pa smo tam: pri Slavki Keglovič, ravnateljici posebne šole v Šmihelu. V zadregi ponudi stol, sama pa sede na stolček. „Smo precej na temnem, zato ne zamerite, če vam ne morem ponuditi kaj boljšega,“ preseka molk med stenami, ki ograjujejo slabih 5 kv. metrov veliko pisarnico. Potem se razgovori, da svinčnik komaj sledi njenim mislim in podatkom:

„Pri naših razkošja. O tem ste se lahko prepričali, ko ste vstopili. Na temnem smo učitelji in učenci. Glejte, nimamo kabinetov, zbornica je za vse (v njej pripravljamo malice in likamo halje), delavnica je še kar, razredi bi tudi še bili, a v internatu je križ nad križi...“

118 zavrženih

Posebno šolo so ustanovili 1955 z nalogo, da vzgaja in izobražuje umsko in telesno prizadete šolo-obvezne otroke. V osmih letih se je razvila v popolno osemletko. V tem šolskem letu ima 10 oddelkov, vsega pa na voljo 5 učilnic in delavnico, zgrajeno predlanskim.

Letos jo obiskuje 109 otrok, večina iz krajevne skupnosti Novo mesto. 118 kategoriziranih učencev je ostalo v rednih osnovnih šolah, saj v posebni šoli zanje ni prostora. Kaj vse bi dali starši in šole, da bi te prizadete otroke lahko poslali v Šmihel! Kajti v posebni šoli se učenci načrtno privajajo ročnim spretnostim, kar jim kasneje pomaga, da lahko opravljajo poklice. Poleg tega dobijo splošno znanje. Po osmih letih se lahko samostojno vključijo v

življenjski tok. A če morajo ostati v redni šoli „povzročijo“ dvojno bolečino: sebi, ker zaradi težjega dojemanja snovi končujejo osnovno šolanje v nižjih razredih, in šolam, ker jim tako znižujejo uspeh.

Po dva v postelji...

V posebni šoli so učenci od blizu in daleč. Za oddaljene so uredili bivanje v internatu. Toda v zasilnih prostorih tistega dela internata, ki ga ima v najemu posebna šola, so le tri spalnice za 47 otrok, starih od 7 do 17 let. Imajo tudi dnevno sobo, ki je hkrati jedilnica in igralnica.

Spalnice so majhne. V eno so natičili celo 20 postelj. Prostora ni niti toliko, da bi lahko vsak otrok imel svojo posteljo. Tako mora šest fantov preživeti noč z „družabnikom“ v skupnem „koritcu“. Garderobnih omaric, kamor bi spravljali osebni pribor, ni, prav tako nimajo kam dati odev, oblek, medtem ko hranijo čevlje na zaklenjenem stopnišču.

Ni vzgojnih prostorov. Popoldansko delo z otroki je okrnjeno. Ni te-

lovadnice. Telovadnici podoben prostor uporablja posebna šola skupaj s šolo Milka Šober — Nataša.

Starši: zakaj se ne premakne?

„Staršem ni vseeno, kaj je z otrokom, ki pride v varstvo posebne šole. A ko vidijo, v kakšnih okoliščinah delamo, se ne morejo načuditi. Tako pred nosom ste javnosti in odgovornim, pa se nič ne premakne, zakaj pa je denar za drugo? Take in podobne pripombe nemalokrat slišimo. Spodbujajo nas, naj vztrajamo, saj morajo priti boljši časi. A nekateri bi dali kljub temu vse, da bi tudi njihovega vzeli. S solzami v očeh prosijo, a kaj moremo...“

Posebna šola dela pod streho Dijaškega doma Majda Šilc. Hiša je stara, v njej je bil še pred tremi desetletji nunski samostan De Notre-Dame. Šola je domu v napoto. Uprava bi raje danes kot jutri, da se šola izseli. Dijaški dom zaradi tega ne more sprejeti vseh srednješolcev, zato bodo (tako vsaj napovedujejo) v prihodnjih letih omejili vpis v novomeške srednje šole. Z izselitvijo posebne šole bi internat pridobil 10 prostorov (4 v samem domu, 6 tam, kjer je posebna šola).

Za vse prizadete otroke

Da bi ustregli želji doma in posebni šoli, je potrebno graditi. Posebna

šola naj bi čimprej dobila nove prostore in se izselila. Novo posebno šolo je nujno zidati tudi zategadelj, da bi v njej vzgajali duševno in telesno prizadete otroke iz vse občine.

Potrebna je dovolj velika in sodobno opremljena šola. Predvideli so, da bi morala imeti: 18 učilnic, 3 delavnice, telovadnico (vsaj) 3 kabinete in upravne prostore. Po lanskih cenah bi bilo treba za novo posebno šolo in njene internatske prostore pripraviti 12 milijonov din.

Z zidavo bi omogočili: vsem duševno in telesno prizadetim otrokom, da bi obiskovali to šolo, si pridobili splošno in praktično izobrazbo ter se vključili v življenje in delo kot samostojni in enakovredni člani družbe;

posebni šoli, da bi lahko organizirala pouk v eni izmeni in podaljšano bivanje za vse prizadete otroke;

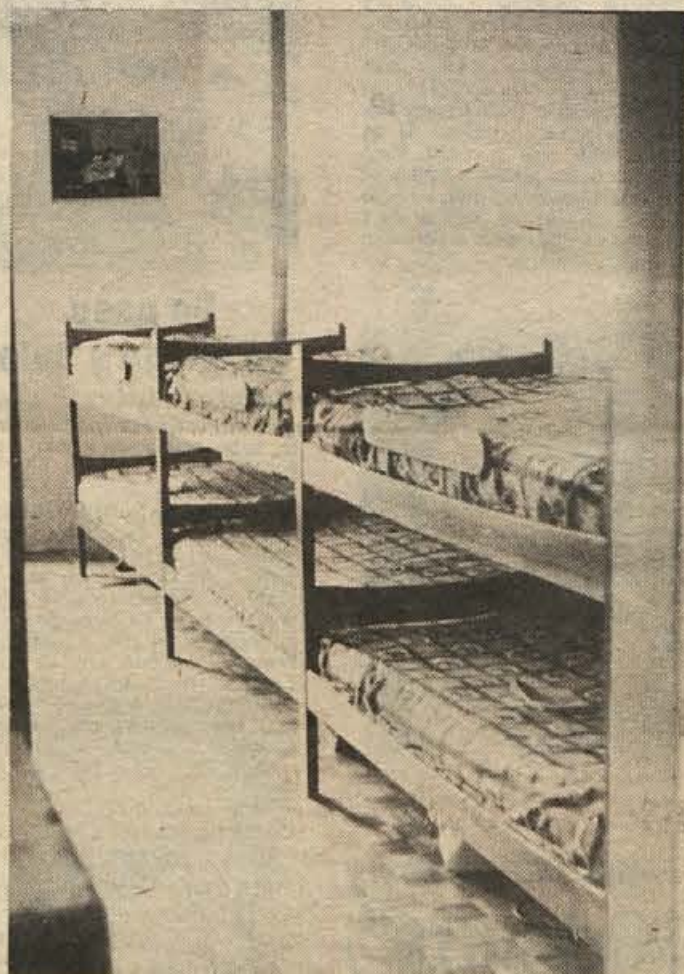
da bi prizadeto mladino v sodobnih delavnica usposobili za samostojno delo že med obveznim šolanjem.

Nujnost te gradnje je na dlani. Ali bodo lepši časi za te otroke napočili že v bližnji prihodnosti ali šele čez dolga desetletja, ni odvisno samo od občinske blagajne. Če bomo na glasovanju 15. maja enotno za uvedbo samoprispevka, bomo s tem že „nakazali prvo akontacijo“ za lepši drugi dom teh prizadetih otrok.

Kajti s svojim deležem bomo primorali pristojne, da bodo prej poslali buldožerje na gradbišče za posebno šolo, kot morda zdaj predvidevajo.

Bodo dočakali novo šolo? Se jim bodo obrzi razlezli v nasmeš vsaj po 15. maju, ko jim bodo povedali, da so ljudje glasovali tudi za njihovo srečo?

Tudi v kaznilnici je boljše: učenci posebne šole, ki stanujejo v internatu, leže eden nad drugim, celo po dva v eni postelji.

Vzgoja v gneči

MILIVOJ DŽURIC, vzgojitelj v posebni šoli: „Delo imam vsak dan od 14. do 20. ure. Tedaj prevzameva s kolegom vsak eno skupino otrok: jaz na enem in on na drugem koncu dnevne sobe. Kaj se da narediti, če je 50 otrok v enem prostoru, si lahko mislite! Najhuje je pozimi, ko niti ven ne moremo.“

Kdo jih ne bi osrečil, kdo ne bi segel v žep in pomagal tem otrokom, da bi se na življenje pripravili vsaj v spodobnem okolju?

Prednost posebni šoli!

MARIJA MEDIC — uslužbenka iz Bučne vasi: „Podpiram uvedbo samoprispevka za gradnjo šol, vendar z eno pripombo. Ker mi je dobro poznano življenje in delo otrok v šmihelski posebni šoli, predlagam, da gradnja te šole pride na prvo mesto. Ti otroci, ki so prikrajšani za marsikaj lepega, ne bi smeli biti prizadeti dvakrat. Ker bomo občani in družbena skupnost prispevali precej denarja, mislim, da ne bodo težave, da le dobimo kmalu novo sodobno posebno šolo. Skrajni čas je že, da se spet izkažemo s humanim dejanjem.“

Učenci posebne šole: tu se učijo, tu jedo, tu igrajo šah — dnevna soba je za vse. (Foto: I. Zoran)

Pučica kaže poslopje, v katerem se stiska posebna šola v Šmihelu. Te prostore bi rad nazaj Dijaški dom Majde Šilc, ker jih potrebuje zase.

Oh, te tujke!

Na nedavni zabavni prireditvi „Taxi mladih“ v Kočevju so študentje preizkusili znanje kočevskih gimnazijcev, ki jih čaka letos matura. Ker so v modi tujke, bi morali gimnazijci pojasnjevati njihov pravi pomen. Seveda jim to ni uspelo, ker se nimajo za seboj „zrelostnega izpita“, čeprav so se včasih pravemu odgovoru zelo približali. Zato bomo objavili le „prave“ odgovore, se pravi odgovore študentov.

– Kaj je apatija? (otopelost)
– Navdušenje, s katerim hodite v gimnazijo.

– Kaj je aspiracija (upanje na kaj)?
– Če misli maturant, da bo lahko dalje študiral.

– Kaj je aktivnost? (delavnost, prizadevnost)
– Glej pod seks!

– Kaj je univerza?
– Ustanova, ki proizvaja razredne sovražnike.

– Kaj je socialna diferenciacija?
– Če je eden brez, drugi pa z... seveda pasulji ali zelje.

Drugi odgovor:
– Je znanost o tem, kako se kdo znajde. Na tem so doktorirali nekateri znani politični delavci.

– Kaj je kritika?
– Protest, če ti nekdo od zgoraj pljune na glavo.

– Kaj je samokritika?
– Če ti pljuneš nazaj na onega zgoraj, pa ti lastni pljuneček pade na glavo.

Za bolj ali manj uspešne odgovore so študentje nagradili gimnazijce s knjigami „Kako pomagamo slabšim učencem pri učenju“, „Ljubezen med živalmi“ in še z nekaterimi.

J. PRIMC

Urednik Melita Avsenak in Vasja Matjan s glasom navdušila poslušalce, povsod s sangel Franja Bergerja iz Krškega.

NIŠKI DOLINI te in Vasje!

Melito Avsenak in Vasjo v Ribnici

pri Škofovih

osvobodilno vojno je podpiral napredno gibanje, z ženo sta bila aktivista.

Vse bi še šlo, če bi bilo zdravje kaj boljše. Oče Škof je že med vojno z zavezniškimi letalom letel na zdravljenje v Bari; nekaj časa je bilo nato dobro, potem pa se je spet zdravje zrahljalo.

Pomemben družinski praznik sta Škofova preživela kar v krogu svoje precej številne družine. Na vprašanje, zakaj nista spet šla pred matičarja, je Škofov oče odgovoril, da ni potrebno v teh poznih letih delati takih „ceremonij“.

20 vrstic

Po telefonu se je oglašil človek, ki je trdil, da se pozna, svojega imena pa ni hotel povedati. Poslušal sem ga, kako je prizadevno zagovarjal svojo misel, da bi morali vsi tisti, ki so imeli dovolj denarja za gradnjo hiš, poskrbeti tudi za nekaj starih tisočakov, da bi kupili in tudi izobesili zastave ob praznikih, kakršne je na priliko 1. maj.

Prekinil sem ga, rekoč, da mu verjamem, ker pač verjamem tudi svojim očem. Ne da bi nameraval uporabiti njegovo ime, zgolj za to, da vemo, kdo nas je obvestil, sem spet poskušal: „Predstavite se!“ Z druge strani se je oglasilo, da tega ne bo storil.

Pred dnevi mi je pisal neznanec: „Od kdaj lahko vodilno osebo pretepa uslužbenec?“ Opisal mi je primer, za katerega ne morem reči, če je resničen, ali ne. Žal se pisec ni podpisal.

Ni naša navada, da bi izdajali imena tistih, ki nas obveščajo, če tega ne želijo. Dovolj je, da avtorji jamčijo za resničnost – in za to odgovarjajo tudi pred sodiščem, če je potrebno. Samo tam povemo ime, če seveda ne želimo sami nositi odgovornosti do kraja.

Včasih so nam nepodpisana pisma koristila vsaj toliko, da smo jih metali v peč in se z njimi gredli. Odkar imamo centralno kurjavo, jih lahko mečemo samo še v koš. Koristi torej od tega ni!

J. SPLIČAL

KRPANOV KOTIČEK

Amerikanec

V Mišjem dolu je zašumelo kot v panju. Po dolgih letih se je vrnil Bolhačev stric, ki živi v Ameriki. Vsi so ga težko pričakovali. Otrokom je prinesel sladkih reči, ki jih ves dan zvečijo in vlečejo iz ust, pa spet z umazanimi rokami rinejo noter, da ni konca ne kraja. Tudi sosedom je dal. Vsem možem iz vasi je prinesel tobaka, da so pušili domačim pa novcev, ki jim pravijo dolarji.

Ko se je vse skupaj poleglo, sem ga šel obiskat, saj se že od prej poznava. Domači so šli po opravkih, ker je na kmetih sedaj obilo dela; otroci so bili pa v šoli. Sedela sva v hiši za javorovo mizo in modrovala o tem in onem, a največ o življenju pri nas in v Ameriki. Govoril je prav po starinsko in le nekaj besedi, ki jih ne poznam, je mešal vmes in vsako pot dodal „jes“ ali pa „ou kej“.

Enkrat popoldne je prišel v hišo neznan mož in vprašal: „Sta vidva domača?“ „Sva,“ mu odgovorim. „Ako nisva, se pa narediva. Kaj bi pa rad?“

„Za radio in televizijo mi bosta plačala.“

Brž ga vprašam: „Menda niso to tiste skrinjice, ki pojejo in igrajo, a nekatere kažejo slike? Včasih smo imeli namesto tega lajne, ki so jih vrteli z roko. Danes pa le gumb zasukaš, pa imaš muziko in še sliko po vrhu.“

„To je tisto,“ mi potrdi neznan mož.

„Kakšen rajdiou in tivi?“ se oglesi stric. „Kaj jih niso plačali ob nakupu? Koliko so pa ostali dolžni?“

„Dolžni nič. Plačali so in za to jih nisem prišel terjat.“

„Kaj pa potlej? Oni so skrinjico kupili, da jim bo igrala. Pri nas v Ameriki tako reč kupiš, pa te nihče več ne vpraša zanjo. Menda ni treba plačati za to, da igra?“

„Tako je. Igra ali ne igra, plačati je treba,“ se odreže možak.

„Teja ne razumem,“ se čudi stric.

Brž mu pomagam: „Stric, to je neke sorte dac na skrinjico, ki jim pravijo radio in televizija. Saj veste, da so tako nekaj pobirali mostnino in tudi mitničarji te niso pustili v mesto brez plačila.“ „Boste plačali ali ne?“ se je jezil mož.

„Ali lahko kar jaz plačam?“ ga vprašam.

„Lahko,“ se je mož razveselil.

„No, ako je tako, sem ti muziko že plačal,“ rečem in se zarezim.

„Kako plačal? Saj mi nisi dal novcev.“

„Vidiš, jaz naj plačam za skrinjico, ako sem jo poslušal ali ne, ti si mi pa dolžan za kobilico, če si jo jahal ali ne.“

MARTIN KRPAN

25 let* NOVOTEHNA NOVOTEHNA

O Otočcu, cvičku in...

Fantje vseh vetrov: „Na Otočcu je lepo!“

Marsikatera hiša na Dolenjskem jih pozna, saj na svoji plošči, ki so jo

Kavbojski napad

Otrok s puško ustrelil v avtomobil, ker ni hotel ustaviti

Zadnji dan prvomajskih praznikov se je zdravnik iz Ljubljane z avtomobilom peljal mimo Metlike, ko ga je pri Vranovcu na cesti ustavljal otrok z zračno puško v roki. Ker ni hotel ustaviti, je fant ustrelil v avto in poškodoval lakirano površino.

Zdravnik je tedaj ustavil, nepridiprava strpal v avtomobil in ga odpeljal na postajo milice. Zadevo je prijavil, pobiču pa so zračno puško zasegli.

Tako se je končal kavbojski napad pri belem dnevu. Na srečo ni bilo hudega razen škode na avtomobilu, gotovo pa je, da taka objektivnost ne sme ostati nezakazovana. Zračna puška ni navadna igračka, zanjo pa je odgovoren lastnik! Lahko miselnemu otroku dajati v roke tako stvar je več kot lahkomišelnost!

posneli za beograjsko radiotelevizijo, pojejo o njenem biseru Otočcu. Pravijo, da je vsem Dolenjcem zelo pri srcu.

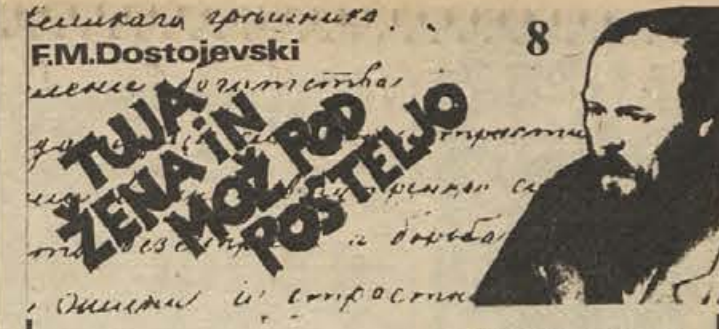
Zbrani so, kot se pohvalijo z vseh vetrov. Zato je njihov bobnar okrasil svoj instrument z napisom „Fantje vseh vetrov“, imenujejo pa se tudi Orioni.

Vsi so redni študentje, vsak konec tedna pa preživljajo skupaj že več kot pet let. So taki kot veter. Enkrat igrajo na enem koncu Slovenije, drugič na drugem. Dolgo časa so se zadržali ob obali, sedaj pa že tretje leto zabavajo Dolenjce in po malem se že vsi počutijo cvičkarje. Če ne po drugem, po številnih popitih litrih dobrega cvička.

Po mnenju gostov so zares ubrani. Neki članek v Anteni jih je pred letom proglasil za najboljšo skupino, ki igra po dolenjskih turističnih središčih. Njihova dobra stran je, da vsak lahko igra na dva ali tri instrumente, razen tega pa so presenetljivo pestri, in če je potrebno, lahko ugodijo ob kasnejših urah vsaki, še tako čudni želji bolj veselih gostov.

Bas-kitarist je Zdravko Hribar, Drago Gradišek igra na orgle, pevec in solo kitarist je Uroš Zupanc, saksofonist in klarinetist Toni Bakan, trobentist Dušan Urbajs, na bobne pa igra Frenk Kramer.

J. PEZELJ

Med vsem drugim dejanjem je begal po vseh hodnikih, toda nikjer se ni mogel pomiriti. Sel je celo k blagajni, v upanju, da bo od blagajnika zvedel imena vseh, ki imajo najete lože, toda blagajna je bila že zaprta. Nazadnje je zagrmelo navdušeno ploskanje in vzkljanje. Predstava se je končala. Začeli so klicati pevke pred zaveso, pri čemer sta najbolj vpila iz zgornjih lož dva glasova – voditelja obeh strank. Toda Ivan Andrejevič je imel sedaj druge skrbi. Že se je domislil, kaj bo naredil. Obledel si je kožuh in pohitel v G-jevsko ulico, da bo njo tam zasačil, presenetil, razkrinkal in sploh nastopil veliko bolj odločno kakor včeraj. Hišo je kmalu našel in že je stopil v vežo, ko je nenadoma svignil mimo njega gizdalin v povrniku, ga prehitel in stekel po stopnicah v drugo nadstropje. Ivanu Andrejeviču se je zazdelo, da je za to isti mladi gospod kakor sinoči, čeprav tudi takrat ni mogel v temi razločiti njegovega obraza. Srce mu je zastalo. Gizdalin ga je prehitel že za dve stopnišči. Kmalu je slišal, kako so se v drugem nadstropju odprla vrata, in odprla so se brez zvonjenja, kakor da so obiskovalca že čakali. Mladenič je zginil v stanovanju. Ivan Andrejevič je prišel do vrat, še preden so jih lahko zaprli. Hotel je čakati pred vrati, da bi trezno premislil svoj korak, si zbral pogum, potem pa najodločneje ukrepal. Tedaj pa se je pred hišo ustavila kočija; vrata so se hrupno odprla in po stopnicah je nekdo prihajal s težkimi koraki, kašljal in sopihal. Ivan Andrejevič se ni mogel več premagati, odprl je vrata in z vso dostojanstvenostjo prevaranega moža stopil v stanovanje. Naproti mu je prihitala razburjena hišna, takoj nato pa še neki možki. Toda kdo bi mogel ustaviti Ivana Andrejeviča! Kot vihar je vdrl v stanovanje, pretekel dve mračni sobi in se nenadoma znašel v spalnici pred mlado damo, ki se je vsa tresla od strahu, ga gledala z grozo in očeh, kakor da ne more razumeti, kaj se dogaja okrog nje. Zdjaci so v sosednji sobi zadoneli težki koraki in se bližali spalnici: to so bili isti koraki, ki jih je Ivan Andrejevič prej slišal na stopnicah.

„O, bog, to je moj mož!“ je kriknila dama, tlesnila z rokami in prebledela, da je bila bolj bela kot njena spalna srca.

Ivan Andrejevič je videl, da ni prišel prav; ravnal je bedasto, otročje, ker ni dobro premislil svojega načrta, ker je prehitro planil v stanovanje. Toda za kesanje je bilo prepozno. Vrata so se že odprla, korenjaški mož, sodeč po njegovih korakih je že stopil v spalnico. Ne vem, za koga se je Ivan Andrejevič imel v tem trenutku! Ne vem, kaj ga je motilo, da ni stopil pred moža in mu pojasnil, da je zašel semkaj po pomoti, mu priznal, da je nehoti ravnal tako nesposobno, in ga zaprosil, naj mu oprostí, potem pa bi se lepo pobral – seveda ne posebno častno in slavno, toda vsaj pošteno in odkrito. Toda ne! Ivan Andrejevič je znova ravnal otročje, kakor da je don Juan ali Lovelace! Najprej se je skrtil za zaveso ob postelji, potem ko je izgubil ves pogum, se zleknil na tla in neumno zlezal pod posteljo. Strah je bil hušji kot razsodnost in Ivan Andrejevič, prevarani soprog – vsaj sam se misli, da je prevaran – se ni upal ustopiti se pred drugega moža; morda se ga je bal užaliti s svojo navzočnostjo. No, kakor že, znašel se je pod posteljo, da sploh ni vedel, kako in kdaj. Kar pa je bilo najbolj čudno: dama še malo ni nasprotovala. Ni zavpila, ko je videla, kako nenavadno čuden starejši gospod išče zavetje v njeni spalnici. Nemara je bila tako prestrašena, da ji je jezik odpovedal.

Mož je sopihal in hropel, pozdravil ženo s pojočim starčevskim glasom in se zgrudil v naslanjač tako izmučen, kot da je pritorvil celo butaro drv. Razlegel se je votel in dolgotrajen kašelj. Ivan Andrejevič, ki se je iz razjarjenega tigra prelevil v krotko jagnje, se je ustrašil in potuhnil kakor miš pred mačko; skoraj se ni upal dihati, čeprav je lahko vedel iz lastne izkušnje, da vsi užaljeni možje ne grizejo. Vendar se tega ni spomnil: ali je imel pre malo fantazije ali pa mu je manjkalo kaj drugega. Previdno, potihlo je tipal okrog sebe, da bi se udobneje ulegel. Kako neznanstvo pa se je začudil in ustrašil, ko je otipal predmet, ki se je zganil in ga prijel za roko! Pod posteljo je bil še nekdo...

„Kdo je?“ je pošepetal Ivan Andrejevič.

„Vam že povem, kdo sem!“ je pošepetal čudni neznanec. „Lezite in molčite, če ste že zašli v past!“

„Pa vendar...“

„Molčite!“

In odvečni možki (saj je bil pod posteljo že eden dovolj!) je stisnil v svoji pesti roko Ivana Andrejeviča tako močno, da bi ta skoraj zavpil od bolečine.

„Gospod, prosim vas...“

„Ps!“

„Ne stiskajte me, če ne, bom zavpil.“

„Kar zavpijte! Le poskusite!“

Ivan Andrejevič je zardel od sramu. Neznanec je bil krut in razkačen. Morda je to bil človek, ki ga je marsikaj preganjalo in usoda in ki tokrat ni bil prvič v taki stiski. Toda Ivan Andrejevič je bil novinec in ga je pod posteljo kar dušilo. V glavo mu je butnila kri. Toda kaj je mogel. Moral je ležati lepo na nosu. Ivan Andrejevič se je vdal in umolknil.

„Veš, dušica moja,“ je spregovoril mož, „bil sem pri Pavlu Ivaniču. Igrali so preferans, potem pa... khi, khi (je zakašljal) me je začel... khi, khi... hrbet... khi! Uh, vraga... khi, khi!“

In starčka je napadel kašelj.

„Hrbet,“ je rekel čez nekaj časa s solzami v očeh, „hrbet me je zabolel... ti prekleti hemoroidi! Ne stani ne sedeti nisem mogel! Khi, khi!“

Kazalo je, da bo temu novemu napadu kašlja usojeno živeti veliko dlje kot starcu, lastniku tega kašlja. V presledkih je nekaj blebetal, toda živ krst ga ne bi razumel.

„Ljubi gospod, za božjo voljo, odmaknite se malo!“ je pošepetal nesrečni Ivan Andrejevič.

„Kam, prosim? Saj ni prostora.“

„Priznajte, da takole ne morem ležati. Saj sem sedaj prvič v tako nerodnem položaju.“

„Jaz pa v tako neprijetnem sosedsstvu!“

„Toda mladi mož...“

„Molčite!“

„Molčim naj! Zlodjevo ste nevjudni, mladi mož... Če se ne motim, ste še zelo mladi, jaz sem starejši od vas.“

„Molčite!“

„Cujte, gospod: vi se spozabljate! Vi ne veste, s kom govorite!“

„Z gospodom, ki leži pod posteljo...“

„Jaz sem se znašel tukaj nenadjevano... po pomoti, vas pa je prignala, če se ne motim, razuzdanost.“

„Glede tega se pa res motite!“

„Gospod, starejši sem od vas, zato vam rečem...“

„Gospod starejši, veste, da leživa na golih deskah. In prosim, ne grabite me za obraz!“

„Gospod, nič ne vidim! Oprostite mi, toda ni prostora.“

„Zakaj ste pa tako trebušni?“

„Moj bog! Še nikdar nisem bil tako ponizan!“

„Da! Niže res ne morete ležati.“

„Gospod, prosim vas! Gospod! Ne vem, kdo ste, ne vem, kako se je vse to zgodilo, toda jaz sem tukaj po pomoti. Jaz nisem tisto, kar vi mislite...“

„Jaz bi sploh nič ne mislil o vas, če bi me ne suvali. Molčite že vendar!“

„Gospod, če se še malo ne odmaknete, me bo kap. Odgovarjali boste za mojo smrt. Bodite prepričani, da sem pošteni, družinski oče, zatorej ne morem biti v takem položaju...“

(Nadaljevanje sledi)

Od leve proti desni: Zdravko Hribar, Drago Gradišek, Uroš Zupanc, Toni Bakan, Dušan Urbajs in Frenk Kramer. – (Foto: S. Mikulan)

Uboj s sekiro ali z nožem?

Mrtvo Marijo Vovk (72) iz Križa pri Brežicah je ubijalec zavlekel v senik in jo zakopal v seno - 23-letni Karel Božičnik pripril

Sodnica okrožnega sodišča v Novem mestu Zlata Šavelj, ki vodi preiskavo, ne more dati podrobnejših novic: „Tožilec bo zahteval preiskavo, mnenja obducenta prav tako še ni, 23-letni Karel Božičnik iz Križa blizu Brežic pa je v Novem mestu v priporu. Zares kaže znake duševno neuravnovešene osebe, vendar kaj bolj podrobnega zdaj ni mogoče reči. Počakati bo pač potrebno na rezultate preiskave...“

Kaj se je pravzaprav zgodilo? Šele po prvomajskih praznikih smo izvedeli za zločin v Križu, ki naj bi se zgodil v soboto, 29. aprila. Sosedje so namreč pogrešali 72 let staro Marijo Vovk iz Križa pri Brežicah. Ko so pogledali pri njej doma, so našli v kuhinji vse razmetano in veliko krvi, krvavi sledovi pa so vodili v senik. Zločinec je zrtev odvlje-

kel v senik in zakopal starko v seno. Tako so ugotovili kriminalisti.

Po prvih podatkih je osumljen uboja 23-letni Karel Božičnik, ki je zdaj v priporu v Novem mestu, med prvimi preiskavami pa so ga našli, ko se je skrival v gozdu blizu Vovkove hiše.

Na mestu zločina so našli okrvavljeno sekiro ali nož, ven-

dar pa ni mogoče reči, s katerim orodjem je ubijalec pokončal starko. To bo lahko povedal šele obducent, potem ko bo pregledal rane. O motivu in zločincu pa ni mogoče povedati zanesljive besede, dokler ne bo končana preiskava, ki jo bo brčkone naročil javni tožilec. Kot vse kaže, je starko pred napadalcem branil pes, ki je tudi dobil nekaj udarcev.

Nevarno prižiganje cigaret

7. maja sta Janeza Čukajneti iz Mihovice, čuvaja v skladišču IMV, dve Ciganki prošili za cigarete. Ko jima je cigarete prižigal, je ena izkoristila priložnost in mu izmaknila denarnico s 300 dinarjev gotovine. Čukajne je hitro poklical miličnike, ki so prijeli tatico C. Brajdič iz Zabajka. Našli so denarnico in nekaj denarja, drugo pa je že zapravila.

Ogenj uničuje

Popoldne 2. maja je začelo goret na parkirišču na Otočcu odpeljal velikega Dola. Zgorela je hiša, krita s slamo, hlev in lopa, v kateri so bili 4 prašiči in različno kmetijsko orodje. Škode je za 60.000 dinarjev. Vzrok za požar pa še niso ugotovili.

ZARADI KUHALNIKA?

V noči na 8. maj je pogorela manjša lesena hiša na Vinjem vrhu nad Belo cervijo, last Avgusta Trameta iz Ločne. V hiši sicer nihče ne stanuje, vendar so v nedeljo okrog hiše delali, v hiši pa kuhali. Kaže, da so ob odhodu pozabili izključiti električni kuhalnik, zaradi tega je lesena hiša zgorela. Škode je za 15.000 dinarjev.

TOVORNJAK SKUŠAL UTI

V ponedeljek zjutraj okrog 8. ure je s parkirišča na Otočcu odpeljal tovornjak Laslo Olah iz Temežina, ne da bi se prej preprčal, če je cesta prosta. Iz zagrebške smeri je tedaj pripeljal osebni avto nemške registracije iranski državljani Sirus Hafez Ghorani; da bi se izognil trčenju, je hitro zapeljal na levo, pri tem pa trčil v osebni avto Italijana Giovannija Micasa, ki je pripeljal naproti. Pri hudem trčenju so bili poškodovani trije sopotniki v obeh avtomobilih. Odpeljali so jih v novomeško bolnišnico, škode na avtomobilih pa je za 27.000 dinarjev. Voznik tovornjaka je odpeljal naprej in so ga izsedeli šele ljubljanski prometniki.

V MIHELJI VASI PRI ČRNOMLJU:

Smrt pod prevrnjenim vozom

Dveletno Rozinko Absec je voz pokopal pod seboj in jo tako hudo poškodoval, da je čez dva dni umrla v ljubljanski bolnišnici

V ljubljanski bolnišnici je 3. maja umrla 2-letna Rozinka Absec iz Mihelje vasi pri Črnomlju. Zdravniki kljub vsem naporom in moderni tehniki niso mogli rešiti otroškega življenja in po dveh dneh borbe je zmagala smrt.

V Mihelji vasi so se 1. maja trije majhni otroci igrali na vozu pod skednjem Absčevih.

Eden od otrok je odvil zavoro in voz se je začel pomikati po klancu, dokler se po 50 metrih vožnje ni prevrnil. Petletni Aleš Absec in triletna Jelka Bucik sta padla z voza in ostala nepoškodovana, malo Rozinko pa je voz tako nesrečno pokopal pod sabo, da je dobila izredno hude poškodbe. Takoj so jo odpeljali v novomeško bolnišnico od tam naprej v ljubljansko, vendar so bile poškodbe prehude, da bi jih otrok lahko preživel.

Ta tragična nesreča je letos že tretja otroška smrt - za dve-ma utopitvama. Na upravi javne varnosti so statistiki izračunali, da so bili zaradi nesreč pri igri tudi lani mrtvi trije otroci, pet pa jih je bilo hujše poškodovanih. Število otroških nesreč je seveda znatno večje, ker dobi uprava podatke za hujše nesreče.

Gotovo ni mogoče nesreč otrok popolnoma preprečiti, kljub temu pa ni odveč opozorilo strokovnjakov, ki trdijo, da morajo odrasli posvečati otroški igri še več pozornosti, ker nesreča nikoli ne počiva!

Konj povzročil nesrečo

2. maja se je na cesti I. reda Ljubljana-Zagreb pri Smedniku zgodila avtomobilska nesreča, ki jo je povzročil spleščen konj. Konj je dirjal po desni strani avtomobilske ceste proti Ljubljani. Dva voznika sta se mu izognila, tretji, to je Zdravko Petrovič, pa je zadel konja in je vozilo komaj po 27 metrih ustavil. V nesreči je bila voznica v Petrovičevem osebnem vozilu Dubravka Jovanič težje poškodovana in so jo odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Oprostilna sodba

Predčasno sem objavil v Dolenjskem listu sestavek: „Oče so naročili, naj zdravnika tožimo“. Dr. Leopold Kocutar, zdravnik iz Žužemberka, je bil pred občinskimi sodiščem v Novem mestu z oprostilno sodbo na podlagi čl. 321 točke 3 ZKP oproščen obtožbe, da je dne 3. in 4. marca 1969 v nasprotju s svojo zdravniško dolžnostjo odklonil zdravniško pomoč Janezu Kastelcu, ki je bil zaradi astme, srčnega obolenja in zvišane temperature v nepo-

sredni nevarnosti za življenje ter je dne 4. marca 1969 popoldne tudi umrl.

Iz gornjega sledi, da so bile v sestavku, ki je bil ob začetku zadeve objavljen v Dolenjskem listu, navedbe, ki so se nanašale na dr. Leopolda Kocutara in dr. Boženo Kocutar, neresnične. Podatke za omenjeni sestavek sem dobil takrat pri ljudeh, ki so lahko imeli tudi slab namen.

MILOŠ JAKOPEC

Hudega kriminala ni

Vili Fortun, komandir milice v Metliki: „Zadnja leta imamo manj kaznivih dejanj, zlasti težjih, pa več prometnih nesreč“

V treh letih, kar služi v Metliki, si je komandir Fortun nabral že dobršno mero izkušenj z Belokranjci. Ne da bi mu bili tuji, saj je domačin, iz Damlja pri Vinici doma, pač pa jih zdaj ocenjuje s službenim očesom.

„Kakšne so značilnosti dela miličnikov v Metliki?“

„Kazniva dejanja po letu

1967 upadajo, zlasti težji kriminal. Na metliškem območju zadnja tri leta ni bilo nobenega uboja, hude telesne poškodbe pa so le redki primeri. Leta 1969 smo imeli 4 take zadeve, lani eno samo. Prostitucije ni, z detektorom pa smo se srečali le enkrat, pred dvema letoma. Namesto tega pa narašča število prometnih nesreč. Medtem ko je bilo v letu 1969 96 nesreč, smo

lani dosegli 132 karambolov. Posledice na srečo niso bile tako hude, kot bi lahko bile: 1 je bil mrtvec, 65 pa teže in lažje ranjenih.

„Pretepanja in razgrajanja pijancev ste imeli pred leti precej. Ali se je stanje glede tega kaj spremenilo?“

„Tudi kršitev javnega reda in miru je vedno manj. Primer: pred tremi leti smo imeli opravka z 217 kršitelji, lani samo s 134 takimi osebami.“

med para grafi

„Hazard je bil svojčas metliška posebnost. Je res, da s tem še nadaljujejo in da velike denarje zapravljajo tudi znani in vplivni meščani?“

„Kvartanje za denar se še nadaljuje, a manj po lokalih, in več po zasebnih stanovanjih. Odkrita ne dajejo denarja eden drugemu, zato jih težko primemo. Sumimo tega in onega, vendar je treba dokazati. Hazarderje moramo zasačiti z denarjem. Ker so zvitji, to ni lahko.“

„Kako vam je všeč življenje v Metliki?“

„Rad sem v Beli krajini, tudi v Metliki. Ni mi pa všeč, da moram presneto premisliti, komu kaj rečeš, ker ljudje radi obračajo besede.“

R. B.

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: AVTO NI BIL ZAVRT - 3. maja popoldne je Novomeščan Jure Babič parkiral svoj avto na Prešemovem trgu nasproti semenarju, kjer je s prometnim znakom ustavljanje in parkiranje prepovedano. Na parkirnem prostoru pred kinom Krka pa je pustil svoj avto „Vaz“ Novomeščan Pavel Košir. Ta avto pa ni bil zavrt niti ni bil v prestavi, zato je ušel po strmini in trčil v Babičev taunus. Škode je za 1.500 dinarjev.

NOVO MESTO: NI UPOŠTEVAL ZNAKA STOP - Zagrebčan Hugo Skare je 3. maja dopoldne peljal od Pionirja proti Ljubljanski cesti v Novem mestu. Na prednostno cesto je zapeljal, ne da bi se preprčal, če je prosta, in ni upošteval znaka stop. Zato se je zaletel v osebni avto Antona Pavca iz Novega mesta. Škode je za 1.000 dinarjev.

NOVO MESTO: PREDNOSTI! - Nikola Reba iz Kranja je 5. maja dopoldne s svojo zastavo 1300 peljal po kandiškem mostu proti Trdinovi ulici v Novem mestu in zaprl pot fičku, ki ga je po prednostni Partizanski cesti pripeljal Jože Gerkiš iz Dolnjega Suhadola. Avtomobila sta trčila, škode je za 3.000 din.

KRONOVO: TOVORNJAK ZANESLO - Alojz Kuplenk z Otočca je 5. maja popoldne vozil tovornjak ljubljanske registracije od Dobruške vasi proti Novemu mestu. Pri Kronovem je začel prehitovati drug tovornjak, vendar je prehitovanje opustil, ker je tudi njega prehitel nek avto. Tedaj pa je njegov tovornjak zaneslo na desno, ker so popustile vezi zadnjega pogonskega mostu. Tovornjak je zdrknil na bankino, zadnji pogonski voz s kolesi pa je zapeljal naprej in obstal skoraj 70 m daleč pred tovornjakom na levi strani ceste. Škode je za 4.500 dinarjev.

SKRJANČE: V GRAMOZ - 5. maja popoldne se je Jože Krese iz Bircne vasi z mopedom peljal iz Novega mesta domov. Pri Skrjančah je zapeljal v kup gramoza in se prevrnil ter se pri padcu lažje poškodoval. Škode je za 200 din.

ČRNOMLJ: TRČIL V TOVORNJAK - Jakob Smrekar iz Kote pri Semlju je 6. maja popoldne pri odcepu iz Črnomlja proti Stranski vasi zavil na levo. Za njim je vozil osebni avto Anton Jelenič, ki je prišel domov na obisk iz Kanade, in začel prehitovati Smrekarja ter sprejedal smerni kazalec na tovornjaku. Trčil je v tovornjak, da je njegov avto odbilo v jarek. Škode je za 2.000 dinarjev.

MENIŠKA VAS: DVA KOLE-SARJA - 6. maja popoldne se je Ivan Golob iz Soteske s kolesom peljal po Meniški vasi proti Podtumu. Pri hiši št. 21 je dohitel 11-letno Marico Avguštin, ki je kolezarila ob desnem robu ceste. Med prehitovanjem je Goloba zaneslo in je zadel deklico. Avguštinova je padla v vasek, Golob pa po cesti in si je poškodoval glavo in prsni koš. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico. Sumijo, da je bil pod vplivom alkohola. Na kolesih je škode za 100 dinarjev.

VAVPČJA VAS: OPLAZILA STA SE - Novomeščan Franc Purerber se je 7. maja popoldne s svojim avtom peljal iz Gabra proti Semlju.

V Vavpčji vasi mu je nasproti pripeljal z avtomobilom Jože Plut iz Vrtače pri Semlju. Vozili sta se opazljivo. Škode je za 5.500 dinarjev.

GRADIŠČE: NA BANKINO - Novomeščan Maks Rozman se je 7. maja zvečer peljal z avtom iz Sentjerneja proti Novemu mestu. Pri Gradišču je zapeljal na bankino, vozil nekaj metrov po njej, nato pa je avto zdrsnil s ceste in se prevrnil v 2 metra globok jarek pod njo. Trije sopotniki so se pri nesreči lažje poškodovali, škode je za 7.000 dinarjev.

BREŽICE: VOZNIKA PRED AVTO - 6. maja popoldne sta trčila na Cesti prvih borev v Brežicah Milan Gabron iz Brežic, ki je vozil avto proti bencinski črpaliki, in Zofija Juratovec iz Priplj, ki se je pripeljala na prednostno cesto izpred hotela Turist s kombijem. Pri trčenju se je Juratovecova lažje poškodovala, škode pa je za okrog 16.000 dinarjev.

SENOVO: PRAZNA GUMA - Marjan Cezar iz Ljubljane se je s svojim avtom 5. maja popoldne peljal s Senovega proti Brestanici. V bližini mostu se je nenadoma izpraznila guma na prednjem levem kolesu. Vozilo je zaneslo v hišo. Škode je za 6 tisočakov.

ZLIKOVCI NA NOVOMEŠKI LOKI

V petek, 5. maja, so odbojkarji Novega mesta opazili, da jim je neznan zlikovec preprezal po dolžini z nožem obe odbojarski mreži. V nedeljo, ko je bil na Loki dvojni program, so se odbojarski delavci znašli v težavah. Na hitro so morali zaskrpati mreži in tako rešiti nepredvideno težavo.

Povozil ležečega pešca

30. aprila se je pripetila smrtna nesreča, ko je voznik kombija Izidor Simončič iz Senvece vozil proti Prešni Loki. Ko je pripeljal v desni nepregledni ovinek, je v kratki razdalji opazil na cesti ležečega Alojza Mirta iz Prešne Loke. Zapeljal je čezenj, tako da je Mirt poškodbam podlegel.

IZ ZAKLENJENE GARAŽE - Jožetu Vovku iz Dol. Nemške vasi pri Trebnjem je neznanec v noči na 7. maj odpeljal iz zaklenjene garže osebni avto zastava 750.

KRAJA AVTA - V noči od 4. na 5. maj je izginil izpred hiše v Šeškovi ulici 10 v Kočevju fičo, last Alojzije Lesar. Lastnica avta še ni dobila. Isto noč je bil vzet izpred 4. stolpiča v Podgorici fičo v Kočevju fičo, last Rudolfa Šarfaja. Kaže pa, da ga storičnici niso znali spraviti v pogon, zato so ga pustili pri odkupni postaji DINOS, ki je tam blizu.

PIJACA JE BILA KRIVA - 4. maja ob 21.40 se je prevrnil s panny-expressom Karel Leban iz Slovenske vasi. Pijača je bila kriva, da je obležal sredi Kolodvorske ceste v Kočevju. Odpeljali so ga v zdravstveni dom, kjer so mu nudili prvo pomoč.

POTA IN STRAŠNA ZAKLONJA

Dežurni poročajo

OPIT PRETEPAČ - 29. aprila so pridržali do iztрезnitve Antona Jakšiča iz Kanizariče, ker se je v gostilni Antona Skubica v Črnomlju pretepal z gosti. Bil je močno opit, zato so ga pridržali do iztрезnitve, na zagovor pa bo šel tudi k sodniku za prekrške.

AVTO V LJUBLJANI - Neznanec je 29. aprila zjutraj odpeljal fička Novomeščana Francija Krhina iz Kosove ulice. Avto so naslednji dan našli miličniki v Ljubljani na Podutiški cesti. Bil je nepoškodovan.

SVINJSKA MAST - 29. aprila je Alojz Kastelic iz Srebrniča prijavil novomeškimi miličnikom, da so mu ponoči iz šrambe ukradli 25-litrski lonec svinjske masti.

IZ OMARE - Martina Sekula iz Regeče vasi je novomeškimi miličnikom prijavila, da ji je neznanec med 27. in 30. aprilom ukradel iz omare v spalnici 3.200 dinarjev gotovine.

Z NOŽEM GA JE - 1. maja ob 23. uri sta se v gostišču nudnika Kanizariča sprla Ivan Perkočič iz Našice, ki živi v ciganskem naselju v Kanizariči, in Ilija Pakjunović iz Gor. Obodnice, začasno v Kanizariči. Med prepričom in pretepom je Perkočič zagrabil nož in dvakrat zaboljel Pakjunoviča, da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Perkočiča so prijavitelji tožili.

NA IZLETU? - Janezu Kolencu z Malega vrha pri Mirni peči je 1. maja nekdo vzel moped. Kolenc je organiziral iskanje, moped pa so naslednji dan našli tam, kjer ga je Kolenc pustil. Nekdo si je privoščil enodnevni izlet...

DENAR IZ POSTELJE - 3. maja med 8.30 in 10.30 je neznanec iz postelje v spalnici odnesel 5.350 dinarjev. Zgodilo se je v Martinji vasi 33 pri Vel. Loki, okradena pa je Franciška Strmec, ki je bila v tem času na njivi. Vlomilec je prišel skozi kuhinjsko okno.

DO IZTрезNITVE - 5. maja zjutraj so pridržali do iztрезnitve Vlada Kotarja z Rake. Opit se je pretepal v spodnjem delu kavarnar na Glavnem trgu v Novem mestu, razgrajal je tudi po trgu. Miličniki so ga pridržali, dokler ga ni vročekrvnost minila.

POD KOZOLCEM - 6. maja je novomeškimi miličnikom Franciška Zupan iz Mire peči prijavila, da ji je neznanec ukradel z voza obe prednji kolesi. Na vozu, ki je bil pod kozolcem, je za 400 dinarjev škode.

CIGANKA - V stanovanju Barice Judež v Hodnikovi ulici v Novem mestu so 6. maja zalotili Ciganko O. Brajdič, ko je iz torbice Judeževe na obešalniku v hodniku hotela ukradla denar.

PIJAN SE JE TEPEL IN VOZIL - 7. maja ponoči so pridržali do iztрезnitve Martina Stariho iz Črnomlja, ker se je opil in pretepal na novomeškem Glavnem trgu. Ugotovili so, da je vozil avto, čeprav je bil pijan in dejna vozniška dovoljenja. Za obe dejanji bo šel pred sodnika za prekrške.

REKLAMA

Onega dne me je na cesti zbolel v oči kričeč plakat. Na njem se je zvrnil napol golo dekle, kazalo bele zobe in propagiralo intimni spray, takega zgolj za ženske, ki obdrži svoj zlahčni vonj celo po najhujših telesnih naporih, četudi se kopaš v lastnem znoj. Koj za njim je bila drugačna reklama. Mlad jahač se je smehljaj brhkemu, spet doderbra slečenemu dekletu, ki mu je ponujala kozareček pristnega vinjaka, zraven pa je pisalo, da po napornem jahanju vselej ugaja - vinjak KLJUŠE. In spet malo dlje: dekle v prozorni tančici, dama z drzno razpeto bluzo, ženska z golo zadnjico... Vse pa so oznanjale za edino zveličavno samo tisto, kar je bilo na njihovem plakatu.

In zvečer. S televizijskega zaslonca se režijo našnjene ženske, kot bi jih kdo s kolom tiščal v zadnjo plat, od sile nemogoč in osladen glas pa dopoveduje, da ni nič boljšega in nič popolnejšega in nič lepšega kot edino vijk vinjaka „Strauf“.

Po širnih poljanah dvirata fant in dekle, lasje jima vihuro v pomladanskem vetru, tečeta... tečeta... drug proti drugemu, obraza sta razjarjena in presteč-

na... glas pa ti pove, da je za dobro počutje najboljši vložek za čevlje, ki ga proizvajata tovarna „Contra-žulj“.

Nedolgo tega sem stopil v trgovino in izbral med puliti, da bi našel kaj primernega. Saj veste, kako je s tem! Enkrat na teden me pošljejo kupovat, da nanesem skupaj take in drugačne reči. Prijazna prodajalka mi je ponudila nagradni kupon z vprašalno polo priznane tovarne industrijske domače omake. Priporočila mi je, naj pošteno in po pravici odgovorim na vsa vprašanja in odgovore pošljem tovarni, pa bom morda prišel v poštev za eno od glavnih, če ne teh, pa vsaj tolažilnih nagrad. Postal sem radoveden in prosil, naj mi prodajo zavojček te odlične omake, ki jo brez težav pripravijo v dveh in pol minutah v dveh decilitrih kipeče vode. Da bom pravičnejše in popolnejše odgovarjal na vprašanja.

„Ja“ - mi je odgovorila prodajalka, „tega pa žal ne moremo. Omake nam namreč še niso poslali. Trgovski potnik je zaenkrat prinesel samo kupone in vprašalne pole...“

Nič hudega. Tudi to je - reklama.

JAKA PRAVIČNIK

Znanje in človek

Inž. Avgust Fajfar: »V sodobni proizvodnji pomenita znanje in človek več kot stroji«

Pred 14 dnevi je Jože Suhadolnik predlagal, naj direktor NOVOTEKSA v naslednjem četrtkovem intervjuju odgovori na vprašanje: Zakaj je NOVOTEKS pred leti toliko prispeval in dal pobudo za gradnjo nove bršlinske osnovne šole ter za uvedbo samopriskevka zanjo in kako gledajo v NOVOTEKSU na priprave za uvedbo novega prispevka za gradnjo osnovnih šol? Inž. Avgust Fajfar, direktor NOVOTEKSA, je odgovoril: – Pobudniki za gradnjo

tem pa smo se zavedali, da je šola pomembno kulturno središče v naselju. Zato nam ni bilo žal ne denarja iz skladov in ne samopriskevka za šolo!

– Kako pa sodite o uvedbi novega samopriskevka za gradnjo šol?

– Pobude, ki nas navajajo k temu, se niso kaj veliko spremenile. Spoznanje, da v tovarni še bolj kot pred leti predstavljata pol zagotovila za uspeh človek in znanje in le polovico stroji in oprema, je tudi tokrat naše prvo vodilo. Naslednja, nič manj pomembna stvar, ki bo prevečala naše delavce, ko se bodo čez nekaj dni odločali za samopriskevke, bo ugotovitev, da prispevajo za svoje otroke in za tiste, ki pridejo za nami. Če ne prej, spozna človek takrat, ko se mu prevesi življenje v drugo polovico, da je živel in ustvarjal za otroke in bodoče rodove. Tako, kot so naši predhodniki v okviru svojih možnosti poskrbeli za nas in za to, da imamo dobrine in znanje, ki so nam jih pomagali pridobiti, tako smo dolžni vse to zagotoviti mi generacijam, ki rastejo pred našimi očmi, in tistim, ki bodo prišle za nami. Ker smo ljudje, ne smemo in ne moremo biti zadovoljni s tem, kar imamo in kar smo dosegli. Ob tem, kar sem povedal, nimam strahu za izid referenduma v naši tovarni in sem prepričan, da bomo lahko na rezultata, ki bo znan 15. maja zvečer, ponosni!

Moje vprašanje: zadnje čase veliko govorimo o prometni zagati, v kateri se je iznenada znašlo Novo mesto. Ali se ne bi dali zastoji v mestnem prometu močno omiliti z uvedbo več javnih prevozov? In zakaj nihče na to ne pomisli? Ali ni že čas za ustanovitev oddelka za javni promet v mestu pri skupščini? Kako gleda na te predloge, naj pove gov. Valentin Dobnikar iz UVJ.

M. JAKOPEC

bršlinske šole in za uvedbo samopriskevka zanjo ter darovalci precejšnje zneska iz skladov podjetja v ta namen smo bili pred leti iz več vzrokov. V tovarni s tako sodobno proizvodnjo, kot je naša, se že dolgo srečujemo s spoznanjem, kako pomembna je izobrazba. Zavedali smo se, da je osnovna šola prva, ki odpre otroku okno in vrata v svet znanja, in da je treba to okno in ta vrata čim bolj odpreti. To pa zato, da bi bilo vedno več otrok, ki bi končali osemletko in bi jim bila s tem omogočena nadaljnja izobrazba in strokovno izpopolnjevanje.

– Kakšni pa so bili drugi vzroki?

– Že takrat smo imeli v načrtu gradnjo naše stanovalniške soseske, zato smo otrokom iz nje želeli čim bolj približati šolo. In še en vzrok: Bršljin se hitro širi, ob

Kdaj, kje in kako glasujemo?

Volišča bodo objavljena na plakatih – 14. maja bodo volišča odprta od 6. do 20. ure, 15. maja (v novomeški krajevni skupnosti) pa od 5. do 20. ure – Glasovati morajo vsi, stari 18 let in več

Sveti krajevnih skupnosti Birčna vas, Brusnice, Bučna vas, Dol. Toplice, Gabrje, Mali Slatnik, Orehoviča, Otočec, Prečna, Stopiče, Šentjernejski, Vavta vas in Žužemberk so za izvajanje sedemletnega programa gradenj osnovnih šol v občini Novo mesto razpisali za 14. maj 1972, svet krajevnih skupnosti Novo mesto pa za 15. maj 1972 referendume za uvedbo krajevnih samopri-

spokov. Glasovanje o uvedbi krajevnih samopriskevkov bo na glasovalnih mestih – voliščih, ki bodo na enak način kot za splošne volitve objavljena s posebnimi razglasi (plakati). Na teh razglasih bodo natančno označena glasovalna mesta – volišča in našeta naselja oziroma ulice, ki spadajo na posamezno glasovalno mesto. Pravica in dolžnost vsakega

občana, ki bo 14. maja 1972 star 18 in več let je, da se bo na dan glasovanja 14. maja 1972 v času od 6. do 20. ure, v krajevni skupnosti Novo mesto pa 15. maja 1972 od 5. do 20. ure, javil na glasovalnih mestih.

Polnoletni občan – volivec bo na glasovalnem mestu dobil glasovnico, na kateri bo obkrožil besedo „ZA“, če se strinja z uvedbo krajevnega

samopriskevka, sicer pa besedo „PROTI“.

Vsi volivci bodo torej glasovali 14. maja 1972 na splošnih glasovalnih mestih, ki bodo v posameznih naseljih, v času od 6. do 20. ure, razen volivcev, prebivajočih na območju krajevne skupnosti Novo mesto. Ti bodo glasovali na splošnih glasovalnih mestih v posameznih naseljih oziroma ulicah ter na glasovalnih mestih v nekaterih delovnih organizacijah dne 15. maja 1972 v času od 5. do 20. ure.

Vsak polnoletni občan, ki ne bo pozvan na glasovanje v delovni organizaciji, se je dolžan udeležiti glasovanja na splošnem glasovalnem mestu v ulici ali naselju, kjer stalno prebiva.

OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA

Špekulacijam bo odzvonilo

V Novem mestu pozdravljajo zakonodajo, ki bo z novo politiko vnesla red v promet s stavbnimi zemljišči – Občina bo imela zemljiški sklad, vsako stavbno zemljišče bo treba najprej ponuditi njej

Občinski komite ZKS in izvršni odbor občinske konference SZDL sta prejšnji teden razpravljala o izhodiščih za novo zemljiško politiko v naši republiki. Gre za nekaj novih zakonov, ki naj bi jih sprejeli v bližnji prihodnosti in ki naj bi vnesli red v promet s stavbnimi zemljišči ter preprečili špekulacije.

Suhokrajinski drobiž

DRAMSKA SEKCIJA MLADIH pri TVD Partizan v Žužemberku je počela priznanje občanov v Žužemberku in na Dvoru. V obeh krajih je izredno dobro odigrala Kranjčev trodejanko „POT DO ZLOČINA“.

V Žužemberku so igro ponovili. Igro je režirala prosvetna delavka MARIJA KODRE.

ZNANA FILATELISTA ARKO IN ANDOLJSKOVA IZ KOČEVA sta 30. aprila razstavljala v domu LT v Žužemberku: Arko zbirko LOV, Andoljskova pa zbirke OLIMPIADE. Razstava je počela veliko priznanje. Pri pripravi razstave je sodelovala sekcija društva LT Žužemberk.

OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA ZB NOV ŽUŽEMBERK preteklo nedeljo je bil zelo živahen. Veliko so govorili o borčevskih vprašanjih, dotaknili pa so se tudi odnosov v kraju. Podrobneje so razpravljali o akciji za pripravo knjevske muzejske zbirke NOB in o spomeniku padlim bojem NOV in žrtvam fašističnega terorja na Cvibljju, ki je izpostavljen uničevanju. Ugotovili so, da je dosedanje prizadevanje za zaščito tega spomenika natečilo na gluha ušesa. Borčevska organizacija se bo ponovno zavzela, da se vprašanje zaščite spomenika prične takoj reševati.

M. S.

Nova zakonodaja bo veljala predvsem za površine, ki bodo šele postale gradbene parcele. Ves promet s stavbnimi zemljišči bo potekal prek občine, ki bo imela svoj zemljiški sklad. V ta sklad bo šla najprej zemlja delovnih organizacij, predvidena za gradnjo.

Stavbna zemljišča bo treba v prihodnje najprej ponuditi občini, in sicer prek sodišča. Če občina ne bo odgovorila v 30 dneh oziroma če ne bo imela interesov za ponudbo, bo šla ta zemlja v „prosto“ prodajo.

Kmetijske površine, predvidene za gradnjo, praviloma ne bodo smele biti predmet prometa med kmeti in nekmeti.

Po tej zakonodaji bo dobila zemlja dejansko ceno: kmetijska zemljišča tržno ceno, drugim zemljiščem pa bodo cene določili na podlagi pravične odškodnine.

Na novomeški skupni seji so se vprašali, ali je prav, da bi imela stavbna zemljišča dvojno ceno. Nova naselja se tako in tako širijo na kmetijske površine, zato bi bila primerna le pravična odškodnina. Razen tega so se zavzeli za to, da bi imela občina zagotovljen mir pri pravičnem urbanističnem dokumentaciji.

V maju: 70 novih pip

Letos več vodovodov na šentjernejskem območju – Petero vasi dobi vodo iz Kostanjevce

V Grobljah, Ledčih vasi in Šentjakobu bodo še ta mesec slavili otvoritev novega vodovoda, ki bo dal zdravo pitno vodo 70 gospodinjstvom.

Glavni cevovod so potegnili od kostanjevškega omrežja, iz katerega sta že lani dobili pitno vodo dve vasi v šentjernejski krajevni skupnosti: Ostrog in Gruče. Ljudje so prispevali po 3.200 din in pomagajo pri zemeljskih delih. Po dogovoru bosta nekaj stroškov plačala krajevna skupnost in novomeško podjetje Vodovod.

Vodovodna dela se bodo letos nadaljevala na širšem šentjernejskem območju. Iz vrhpoljskega omrežja bodo speljali cevi v Vrtače in Apne-

nik; zajetje pri Orehoviču pa naj bi dalo pitno vodo Gornji Brezovici, Gornjemu in Dolnjemu Maharovcu in Grajšču pri Šentjerneju.

M. J.

INŠPEKTORJI

POROČAJO...

Prejšnji teden naše kronike ni bilo, v dveh številkah predtem pa smo v njej poročali o razbitih in poškodovanih lučeh ter o škodi na javnih komunalnih napravah v Novem mestu. Morda je tiste neznanke, ki so doslej povzročali škodo, ob naših objavah zaplela vest in so s tem prenehali, saj v zadnjem tednu ni bilo nobene večje škode na že omenjenih javnih napravah. Če je tako, smo zelo hitro dosegli namen in v resnici upamo, da je tako. Tokrat poročamo o popravilu škode in o sodelovanju najmlajših v prizadevanjih za lepšo podobo našega mesta.

Na pobudo organizacije Rdečega križa v Novem mestu je šolska mladina pred prvomajskimi prazniki počistila stanovanjske soseske. Posebne komisije so soseske pregledale, v prihodnji številki pa bomo poročali o tem, kje so bili najbolj pridni.

Omarica za električno napeljavo na javni svetilki pri konzolnem mostu na desnem bregu Krke je že popravljena. Upamo, da bo zdaj ostala nedotaknjena.

Razbite javne svetilke na konzolnem mostu in drugod po mestu so že zamenjane z novimi.

Žleb, ki šo ga neznanzi zlikovci odtrgali z nadstreška na konzolnem mostu, je še vedno poškodovan, voda, ki v deževnih dneh teče z nadstreška na podnice mostu in škropi na vse strani, pa neusmiljeno moči pešce.

Varujemo javne naprave in pomagamo pri odkrivanju storilcev!

Milka Cimenmančič, gospodinja iz Gornjih Lakovnic pri Birčni vasi: „Odkar sem zapustila šolo, je minilo že precej let. Še vedno se spominjam, kako smo sedeli v osnovni šoli v Birčni vasi. Klopi so bile majhne in še danes so take. Videla sem, da učenci z eno nogo klečijo, da laže pišejo.“ (Foto: S. Dokl)

»Paloma« v Novem mestu

V soboto, 13. maja, ob ob 20. uri v domu JLA gostoval domači ansambel „Paloma“ iz Beograda.

Odvzema krvi ne bo!

V torek, 16. maja, ne bo odvzema krvi na novomeški transfuzijski postaji, ker bodo ta dan dali kri prebivalci v Šentjerneju.

Cvetje vabi v Dolenjsko galerijo

Številni ljubitelji narave, ki so si ogledali jesensko razstavo ikebane (cvetja v naravi), so že takrat želeli, da jih razveselimo še s spomladansko ikebano. Želja bo izpolnjena: od 12. do 15. maja bo v Dolenjski galeriji II. razstava ikebane v Novem mestu. – Razstavo bodo odprli v petek, 12. maja, ob 17. uri, vsak dan pa si jo boste lahko ogledali od 9. do 17. ure. Na obisk vabi Hortikulturno društvo, sekcija ikebana, Novo mesto

Lažje med vinograde

48 gospodarjev iz Straže in okoliških vasi je v več kot 500 prostovoljnih delovnih urah uredilo 1 km nove, 2,5 m široke poti med vinogradi. Pot so prvič preizkusili prejšnji teden. Po njej bo možno voziti z vprežnimi vozili in s traktorji.

Novomeška kronika

PREMALO ZASTAV – Prazniki so za nami. Medtem ko je bil Glavni trg poln zastav, pa so bili nekateri predeli in okolica našega mesta zelo skromno okrašeni. Na Bregu je na primer vse praznične dni visela ena sama zastava.

ELEKTRIČNI AGREGATI – Elektrotehnična prodajalna je še pred prazniki postavila v izložbo električne agregate za jakostjo 300 do 4000 W. Agregati stanejo 5832 do 30.375 dinarjev.

ODKUP POLŽEV – Kmetijska zadruga Krka iz Novega mesta odkupuje polže, ki so debeli nad tri centimetre. Za kilogram polžev odštejejo pet dinarjev.

PREDAVANJE – Ob tednu Rdečega križa bo danes ob 19. uri v sindikalnem domu predaval dr. Božo Oblak. Naslov predavanja: „Človečnost med ljudmi – vaše srce – vaše zdravje.“

OBNAVLJANJE – Na Glavnem trgu obnavljajo prodajalno Dolenjske Manufakture, ki se je za nekaj časa preselila v prostore nekdanje spodnje delikatese.

TRŽNICA – Tržnica je bila prvi majski ponedeljek za vse branjevke in prodajalce kiča pretesna. Številne gospodinjine so imele dobro izbiro, cene pa so bile pri različnih prodajalkah različne, od zadnjega tržnega dne pa se bistveno niso spremenile. Jabolka so bila po 6 din, pomaranče 6, kumare 11, korenček 9, paradižnik 18 din kilogram, češnje 10 din, paprika 25, solata 5–7 din, mladi česen 10, stari česen 10, limone 8, stari krompir 1, suhe slive 7, zelje 5,

jajca 0,70 din kos, mlada čebula 7, banane 7, domači med 12 din liter, čebulček 5, fižol 10 din in dateljni 10 din.

ROJSTVA: Prejšnje tedne so rodile: Tončka Fabjančič z Mestnih njiv 12 – Marka, Marija Lavrič iz Ulice na Lazu 5 – Boštjana, Majda Zelenik iz Ulice k Roku 8 – deklico, Terezija Djukič z Brega 18 – Aleksandra, Vera Zupančič z Mestnih njiv 6 – dečka, Anica Škrabec z Mestnih njiv 12 – Boštjana, Milena Rajljan iz Ulice Mirana Jarca 20 – Suzano, Antonija Rauh z Drežčevotove poti 12 – deklico, Ana Pečjak iz Kotarjeve 1 – Jelko, Jožica Vidmar iz Sukletova 25 – dečka in Ana Žmavc iz Kristanove 12 – deklico.

– Ena gospa je rekla, da so zlikovci mnenja: „Če nam že vrvarjev primanjkuje, naj vsaj tistih ne, ki njihovo delo uničujejo!“ in so na Loki razrezali odbojkarstvo mrežo...

Mladinska godba na pihala, ki jo vodi Mihajlo Popej, se je z javnimi nastopi že nekajkrat predstavila Brežičanom. Mladi godbeniki bodo 15. maja pred domom JLA zaigrali dobrodošlico štafeti mladosti. Prejeli so tudi povabilo za sodelovanje na otvoritvi novega mostu čez Savo. (Foto: M. Jaranović)

ŠE BODO POTREBNE SPREMEMBE PRI ŠTIPENDIRANJU

Boj za znanje — boj za obstoj

Izobrazba je ključ do lepše prihodnosti mladih

Čeravno se učni uspehi v osnovnih šolah vidno izboljšujejo, so v brežiški občini še vedno zaskrbljeni zaradi visokega osipa. Tako je lani končalo šolsko obveznost v osmem razredu 265 učencev od 374, ki so začeli obiskovati šolo istočasno. Največ jih je pristalo v sedmem razredu in večina teh obiskuje šolo deveto leto, da bo stopila v življenje s spričevalom osmega razreda.

Na zadnji seji občinske skupščine smo med drugim slišali, da se število šoloobveznih otrok zmanjšuje in da se je v nekaj letih skrčilo za tisoč učencev. To pomeni, da je treba poveseliti toliko več skrbi mlademu

rodu, da se bo učni uspeh še izboljševal, da bo osip čim manjši in da bo znanje odprlo mladini pot do nadaljnega šolanja. „Znanje je tisto, ki opredeljuje razvojne možnosti kraja, pokrajine, republike,“ je na seji podaril poslanec in predsednik prosvetno-kulturnega zbora Miloš Poljanšek.

Kakšen je rezultat družbenih prizadevanj in pogledov na izobraževanje mladega rodu, nam pojasnjuje odstopnik otrok, ki se po končani osemletni obveznosti odločijo za srednje šole. Teh je samo 26 odstotkov, dosti premalo za razvojne potrebe tega območja. To pomeni, da je še ogromen del mladine vnaprej določeno za delo z majhnimi možnostmi poklicnega napredovanja, velik osip pa opozarja na to, da je med tistimi ki se poslovijo od šole pred osmim razredom, doberšen del učencev, ki si bodo poiskali zaposlitev kot ne kvalificirani delavci.

V Posavju so, žal, zvoledeni družbeni dogovori o štipendiranju in še vedno ni opaziti načrtnega pristopa,

ki bi temeljil na realnih potrebah po strokovno razgledanih ljudeh na vseh področjih. Z družbeno pomočjo študira sorazmerno malo mladih ljudi, zlasti majhen pa je odstotek študentov iz nerazvitih predelov tega območja.

SLOVESNOST V DOBOVI

Prosvetno društvo Stane Vogrinc iz Dobove se tesno povezuje s krajevno skupnostjo in političnimi organizacijami na svojem območju. Društvo bo 20. maja počastilo 80-letnico Titovega rojstva s kulturno prireditvijo. Društvo slavi letos srebrni jubilej, zato obeta praznovati v jesenskem obdobju.

EKIPE PRIPRAVLJENE

Na brežiškem stadionu bodo v nedeljo teknovalce ekipe prve pomoči iz krajevnih skupnosti in delovnih organizacij. Pričakujejo 14 ekip. Najboljše uvrščena ekipa bo sodelovala na republiškem preskusu teoretičnega in praktičnega znanja.

500 MLADIH PEVCEV

7. maja je bilo v Brežicah srečanje otroških in mladinskih zborov iz osnovnih šol v občini. Letos so pogašali zborove z Velike Doline, iz Globokega in Pišec. Vse druge šole so se odzvale povabilu. Občinstvo je toplo sprejelo mlade pevce, ki so za to priložnost pripravili pester koncertni program.

ZA LASTNIKE VIKENDOV ENKRATNI PRISPEVKI

S samoprispevkom do asfalta

V nedeljo referendum v okolišju Velike Doline — V petih letih 400 tisoč din za ceste in poti

Vaščani krajevnih skupnosti Velika Dolina vidijo v referendumu za samoprispevek edino pot, ki bo pripeljala asfalt v vasi nad Mokricami in odprla lepo zaledje turistom, domačine pa rešila marsikateri nevesečnosti. O tem bodo odločali v nedeljo, ko bo vsak volivec oddal glasovnico in na njej obkrožil odgovor DA ali NE.

Svet krajevnih skupnosti je na pobudo krajevnih konferenc SZDL in zbora volivcev razpisal referendum za petletno plačevanje samoprispevka. Delavci in upokojeanci naj bi plačevali po 2 odst. od osebnih dohodkov, kmetje 3 odst. od katarskega dohodka in obrtniki 3 odst. od osebnega dohodka. Samoprispevka bodo oproščeni zaposleni,

ki prejemale minimalni osebni dohodek 800 din.

Za zaposlene v tujini so predvideli enkratni pavšalni znesek 200 din in za lastnike počitniških hišic na tem območju 2.000 din. Enkratne zneske bodo za asfaltiranje plačali tudi lastniki motornih vozil, in sicer: za avto 1.000 din, za traktor in motorno kolo 500 din. Toliško vsoto bodo prispevali le tisti, ki so doma iz Rajca, z Velike in Male Doline. Za naselja Koritno, Cirk, Laze, Penišče, Brezje, Ponikvo, Gaj in del Ribnice je ta prispevek zmanjšan na polovico.

Izračunali so, da se bo v petih letih zbralo 400 tisočakov, kar bo zmanjkalo, bosta knia občinska skupščina Brežice in cestni sklad. S tem denarjem bodo občani sodelovali pri financiranju asfaltnih prevleke od Mokrice do Velike Doline in od tam do križišča proti Brezju in Ponikvi ter do potoka v Mali Dolini. Približno 60 odst. sredstev, ki se bodo zbrala na Cirk, v Gaju in Ribnici, bodo porabili za ureditev cest v teh naseljih.

F. L.

KONCERT V DOMU JLA

Mesec mladosti je izpolnjen s številnimi prireditvami. V brežiškem domu JLA bo jutri zvečer nastopil ansambel JLA iz Beograda z narodnimi in zabavnimi melodijami. Organizatorji vabijo prebivalce mesta z željo, da bi se koncertu bolje odzvali kot minuli teden ob gostovanju novomeških pevcev iz „Krke“.

SPET O MOKRICAH

Predstavniki gostišča Grad Mokrice, zdravilišča Cateške Toplice in občinske skupščine so 8. maja razpravljali o možnostih za povezavo Mokric z ljubljansko Emono. V tem primeru ne bo zaprek, ki jih je predstavljala v razgovorih z novomeško „Krko“ napeljava termalne vode v Mokrice.

IDEALISTI Zapisan mestu in športu že 40 let

Alfred Istenič ni bil rojen v Krškem, vendar ga vsi že zdavnaj štejejo za Krčana. Štirideset let je z dušo in telesom zapisan temu kraju, posebno nogometu. Njegova zasluga je, da so 1931. leta ponovno obudili to panogo. Krški nogomet bo letos slavil 50-letnico obstoja, zato prepustimo tovarišu Isteniču kratek sprehod skozi njegovo zgodovino.

Začetek je bil težak. Krški športni klub je pred mojim prihodom iz neznanega vzroka prenehal delovati. Ponovno je bilo treba zbrati igralce, vodstvo in poskrbeti za opremo. Slednje je bilo najtežje. Končno smo le zbrali 12 mladih in par nogometnih čevljev. Pravega igrišča tedaj še ni bilo. Na travniku, kjer smo igrali, so se pred vsako tekmo pasle krave. Finančno so vzdrževali klub nekateri meščani in igralci.

Se isto leto (1931) smo odigrali prvo uradno tekmo. Igralec smo imeli kmalu za dve moštvi, same idealiste. „Kopačke“ smo si kupovali sami, gostovat smo hodili za svoj denar. V tem času je nastala tudi klubska himna: „Tre — trese se mreža naših golov“, ki nas je spremljala povsod, ob zmagah in porazih. Klub je do druge svetovne vojne nastopal v ljubljanski podzvezi. Ves čas smo sodelovali z bližnjimi klubi na Hrvaškem.

Okupator je klub razpustil in zasegel opremo. V vojni je padlo več naših članov. Večina so izgnali iz domačega kraja. Leta 1945 smo pričeli znova. Tekmovali smo v ljubljanski, novomeški in celjski podzvezi kot FD Krško, TVD Partizana in NK Celulozar. Dosej smo bili dvakrat na pragu prve republiške lige. Prvič smo se potegovali za vstop decembra 1951, ko smo izgubili z Rakičanom. Drugič bi nam vstop skoraj uspel v sezoni 1968/69, ko smo v vzhodni conski ligi zasedli častno drugo mesto.

V jubilejnim letu krškega nogometa si organizator, voditelj in športni sodnik Istenič želi, da bi krški moštvo ponovno prišlo v republiško consko ligo in v njej dostojno zastopalo šport domačega mesta.

ŽIVKO ŠEBEK

ČAKAJO NA LEPO VREME

Pri graditvi kanalizacije v Kostanjevici je imela krajevna skupnost že na samem začetku težave. Najprej so morali zelo dolgo čakati na gradbeno dovoljenje, potem pa je prišlo aprilsko deževje. Delo se bo začelo ob prvem lepem vremenu.

AMATERJI SO TEKMOVALI

Med prvomajskimi prazniki je mladinski aktiv v Kostanjevici priredil nogometno tekmovanje za prvomajski pokal med aktivni Podbočje, Stara vas in Kostanjevica. Kljub amaterskemu igranju so bile tekme zelo zanimive in so navdušile številno občinstvo. Pokal so osvojili Kostanjevičani.

A. B.

V Kostanjevico najprej kanalizacijo

V nedeljo, 16. aprila, so imeli v Kostanjevici zbor volivcev, na katerem so obravnavali probleme krajevnih skupnosti in občine. Osredotočili so se na graditev kanalizacije, asfaltiranje ceste skozi mesto, stanovanjske težave, šolstvo, napredovanje dela pri obnovi samostana, premlažo položene trgovine v Kostanjevici itd. Zbor je obiskal tudi predsednik obč. skupščine Krško Jože Radej in obljubil prisotnim, da jim bo pomagal iskati učinkovitejša in hitrejša rešitve pri reševanju precehih vprašanj, ki zaskrblijujejo Kostanjevičane.

Zbor je po večurni razpravi sprejel vrsto pomembnih sklepov, med drugim, da bodo že ta teden začeli kopati jarko za kanalizacijo. Stroške bodo krili s prispevki občanov in s pomočjo skupščine. Takoj za kanalizacijo se bodo lotili asfaltiranja ceste in do septembra letos se nadejajo, da bodo dobili težko pričakovano avtomatsko telefonsko centralo.

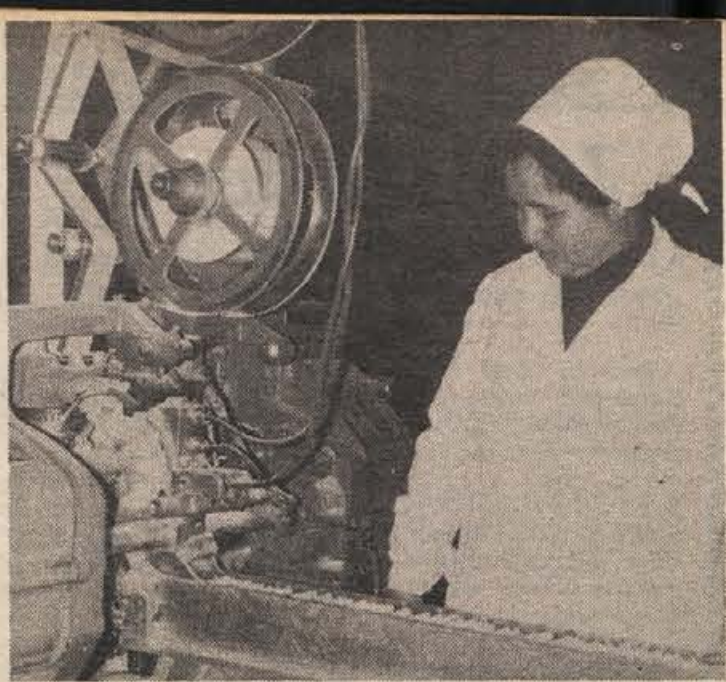
A. B.

ŠOLSKI CENTER?

V nedeljo, 12. marca, je imelo Zdrženje šoferjev in avtomehaničkov redni letni občni zbor. Ocenili so delo združenja v minulemu letu in sprejeli delovni načrt za tekoče obdobje. V programu imajo ustanovitev šolskega centra za poklicne voznike, saj imajo za nove tečaje več kot sto prijavljencev.

O vrtovih

Hortikulturno društvo Krško vabi člane 13. maja ob 16. uri na Grič pri kapelici, v nedeljo pa k osnovni šoli, da jim bo Jože Kregar ob praktičnih primerih pokazal, kako je treba urejati vrtove in okrasne nasade.

V krškem Imperialu — enoti podjetja Žito iz Ljubljane izdelujejo letos kakovostno žvečilno gumo po licenci ameriške tvrdke TOPPS. Razen cigaret so začeli izdelovati žvečilno gumo v ploščicah z dodatkom vitamina C. V obratu za žvečilno gumo je zaposlenih okoli sto žensk. (Foto: Jožica Teppey)

ODLAGANJE, KI JE ŽE ZAPOSTAVLJANJE

Koprivnica zahteva novo šolo

Razpisali bodo referendum za samoprispevek

Potrpežljivost in razumevanje do tujih potreb imata svoje meje, pravijo Koprivničani, ki na graditev nove šole nočejo več čakati. To zahtevo so glasno izrekli na zboru volivcev zadnje nedelje v aprilu. Republiški izobraževalni skupnosti in občinski skupščini so pisмено razložili svoje zahteve.

Občinska skupščina jim je ustregla in sprejela razpravo o njihovi šoli na dnevni red zadnje seje. Tako so za težave zvedeli odborniki in podprli njihove zahteve.

Koprivniška popolna osnovna šola je sredi hribovitega kozjanskega okolišja, ki sega delno v brežiško in deloma v šmarsko občino. Temejni kamen za to šolo so položili 1864. Med drugo svetovno vojno je bila šola požgana in po osvoboditvi zasilno obnovljena. V zgradbi so le tri učilnice, četrto so uredili v vaškem bifeju. V južni učilnici poka strop, stranišča so odprta, brez greznice. Ta šola nima ne telovadnice, ne zbornice, ne shrambe za učila, ne lastne dvorane in učenci se morajo zadrževati na tujem dvorišču. Otroci iz male šole imajo pouk v pol kilometra oddaljeni kmečki hiši, šolska kuhinja pa ima prostor v bližnjem stanovanjskem bloku.

Leta 1963 so občani resno računali, da bodo njihovo šolo dogradili in obnovili ter uresničili sklep občinske skupščine. Toda spričo potreb drugod v občini so problem koprivniške šole odlagali in to zavlačevanje traja celo desetletje.

Od republiške izobraževalne skupnosti je vodstvo šole dobilo zagotovilo, da bo pri investiciji za novo šolo sodelovala s 40 odstotki. Prebivalci ne bodo držali rok križem. Na zadnjem zboru volivcev so sklenili razpisati referendum za samoprispevek v svojem okolišju 18. junija letos.

JOŽICA TEPPEY

Med prvomajskimi prazniki je Kostanjevico obiskalo rekordno število turistov in s tem napovedalo Kostanjevici obetajočo sezono. Samo Forma viva je zabeležila okrog 3000 obiskovalcev (največ jih je bilo v nedeljo), v kostanjevski jami pa jih je bilo okrog 1000. Jama bo sedaj odprta vsak ponedeljek in četrtek popoldan ter ves dan ob sobotah in nedeljah, za večje skupine vsak dan.

3000 TURISTOV — REKORD

ZMAGOVALCA
MED RIBIČI

V nedeljo, 7. maja je bilo v Kostanjevici prvo družinsko ribiško tekmovanje, ki je bilo hkrati izbirno tekmovanje. Prijavilo se je zelo malo udeležencev in tudi ulov je bil slab. Med člani je zmagal Ivan Kozole, med mladinci Srečko Beševič, med pionirji pa Igor Zabkar.

KRŠKE NOVICE

PREDZADNJI DAN V APRILU so napolnili bazen pri tovarni celuloze in papirja z ogrevano vodo. Četudi so bili prvomajski prazniki v znamenju lepega sončnega vremena, pa v bazenu še ni bilo veliko kopalcev. Številnejši so bili plavalci domačega „Celulozarja“, ki skušajo z zgodnjo vadbo nadoknaditi zamujeno v zimski mrtvi sezoni.

V PETEK OPOLDNE SO SE V Krškem zbrali na prvi seji novoizvoljeni člani medobčinskega sveta ZK Posavje. Obravnavali so problematiko medobčinskega sodelovanja, pregledali uresničevanje sklepov o nalogah za odpravljanje socialnih razlik ter razpravljali o bodočih delovnih nalogah sveta.

SE TA MESEC BODO NA SKUPNEM sestanku predstavnikov občinskih konferenc SZDL iz Krškega, Titovega Učica, Bajine Bašte in Čajetine izdelali točen program bivanja udeležencev „Karavane bratstva in prijateljstva 72“ v krški občini. Kot smo že poročali, bo 6. junija obiskala krško občino 24-članska delegacija iz naštetih treh zahodnosrbskih občin.

DOLENJEVAŠKI MLADINSKI AKTIV si je zastavi obsežen delovni

načrt, ki ga namerava uresničiti s pomočjo novoustanovljene krajevnih skupnosti. Uredili naj bi si igrišča za odbojko in roketet ter balinišče. Osnovna finančna sredstva naj bi mladini zagotovil samoprispevek, veliko pa bi naredili sami s prostovoljnimi delom.

V PETEK SO IMELI V TOVARNI CELULOZE in papirja Djuro Salaj delovno konferenco osnovne sindikalne organizacije. Ocenjevali so delo sindikata v podjetju ter spregovorili o problemih, ki vplivajo na delovne pogoje v tem največjem posavskem kolektivu.

DIREKTORJI PETIH PODJETIJ kovinskopredelovalne industrije in obrti so imeli v ponedeljek popoldne posvet, ki ga je sklical komite občinske konference ZK. Razpravljali so o razvoju te gospodarske panoge v občini in o možnostih za različne oblike poslovnega in tehničnega sodelovanja.

NASADI ČRNEGA RIBEZA so se letos v krški občini razširili že na skoraj 49 hektarjev. Četudi bo zaradi spomladanske pozebe letošnji pridelek nekoliko slabši od lanskega, bo prinesel zasebnim kmetovalcem precejšen dohodek.

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Pičel uspeh poravnave dolgov

Mnenje sevniških gospodarstvenikov: »Še vedno kaznovani le pridni!«

Delovne organizacije so morale do 6. marca prijaviti pri Službi družbenega knjigovodstva dolgov; temu naj bi sledila medsebojna poravnava obveznosti. Lani je bilo sicer že več takih poravnav, vendar s tem nelikvidnost gospodarstva ni bila odpravljena. Zadnja poravnava je bila sicer obvezna, vendar ni dosegla niti polovičnega uspeha. Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije je to poravnavo 11. aprila ocenila za uspešno, čeprav je medsebojno poravnano le 40 odstotkov obveznosti. Kako se je poravnava obnesla v nekaterih sevniških kolektivih?

Franc Ogorevc, konfekcija Lisca: Lisca ni bila niti enkrat tožena zaradi neplačila dolga. Pri kupcih terjajo 7,8 milijona dinarjev, sami so prijavi 290.000 dinarjev, vendar se je poravnalo le za 15 tisočakov dolgov! Poslej bodo skušali omejiti sodelovanje s slabimi plačniki. Poravnava ne uspeva, ker dolžniki ne prijavljajo vseh obveznosti, večja podjetja poslujejo še vedno z več žiro računih. Pri medsebojni poravnavi bi morali določiti kriterije, tako da bi poravnali zneske po za-

padlosti faktur. Ravno tako ni jasno, kako bo z obrestmi. Sedanja obvezna poravnava bi morali z večjo doslednostjo izpeljati že prej.

Anica Umek, Kopitama: Pričakovali so, da bodo od 5,8 milijona dinarjev terjatev dobili vsaj 3 milijone, dobili so le 1,4 milijona. Trenutno moti najbolj to, da vse skupaj stoji. Nekateri kupci jim dolgujejo že od leta 1970. Sami zaradi tega ne morejo poravnati za 3,27 milijona dinarjev svojih obveznosti. Iz meseca v mesec imajo večje težave z izplačilom osebnih dohodkov.

Ivo Pinterič, Stilles: Poravnava teče ob izredno slabi disciplini. Dolžniki niso prijavi 3,4 milijona dinarjev dolgov. Vseeno so poravnali 1,8 milijona dinarjev.

Rudi Pavčnik, konfekcija Jutrarnjka: Terjajo 5,28 milijona, ob poravnavi so dobili slabo polovico te vsote.

Po analizi zaključnih računov sevniških podjetij, ki jo je opravila Služba družbenega knjigovodstva – podružnica Krško, je lani naraslo razmerje presežka terjatev sevniškega gospodarstva nad obveznostmi za

94 odstotkov. To vsekakor otežuje poslovanje. Potrebno je mnogo truda za izterjavo, namesto da bi se lahko z vsemi silami borili s proizvodnimi vprašanji.

A. ŽELEZNIK

ZVEZA MLADINE Prvo: povezava

Govori Rudi Filej novi predsednik občinske konference ZMS Sevnica

Rudi Filej, vzgojitelj na poklicni šoli lesne stroke v Sevnici in izredni študent filozofske fakultete v Ljubljani, je bil izvoljen za to dolžnost na volilni konferenci 26. aprila. Mladinsko delo mu ni neznan – na sevniški šoli dela že dve leti. V tem času uspešno deluje na šoli mladinski aktiv, ki je pomagal uveljavljati vajensko mladino tudi izven šole. Bil je pobudnik sodelovanja aktiva z enoto JLA iz Cerkele in gojenci VPD Radeče. Na šoli se poskuša tudi v režiji.

– Katere naloge se boš najprej lotil v občinskem merilu?
»Na konferenci je bilo očitno, da med aktivni ni prave povezave. Občinska konferenca ima podobno kot republiška akcijski program, take programe so sprejemali tudi aktivni. Vseeno so mladi ne uveljavljajo dovolj uspešno, ravno tako ne rešujejo tistih vprašanj, ki jih tarejo tam, kjer živijo in delajo. Zaradi tega bi rad na začetku obiskal sleherni aktiv, da bi se kar najuspešneje dogovorili o pomoči.«

Rudi meni, da bi morali posvetiti več pozornosti mentorjem mladinskih aktivov na osnovnih šolah, saj je od tega še najbolj odvisen uspeh aktivov, v marsičem tudi kasnejše delo v organizaciji. Mladi komunisti bi morali biti bolj aktivni, pomagati jim bilo treba z družbenopolitičnim usposabljanjem.

– Kako razviti mladinsko delo v sami Sevnici?
»Potrebni bi prostori za mladinski klub v novem središču mesta. Doslej je najzlahnejše shajališče mladih v Snack-baru Gostinskega podjetja. Vodstvo kluba sicer obstaja, a brez lastnih prostorov ne bodo mogli združiti večjega kroga mladih. Ker je v teku mesec mladosti, je v tem času vodstvo zveze mladine v občini pobudnik raznih tradicionalnih športno-rekreativnih srečanj, z vso vneto pa se pripravljajo na partizanski pohod po poteh Kozjanskega odreda.«

A. Ž.

Lisca: niti ekipe

V nedeljo je bilo v Sevnici prvo občinsko tekmovanje ekip civilne zaštite in Rdečega križa iz prve pomoči. Tekmovalo je le 6 ekip. Čeprav bi delovne organizacije že po zakonu morale imeti več ekipe prve pomoči – v sorazmerju s številom zaposlenih – so zlasti v delovnih organizacijah storiili premalo. Lisca na ocenjevanje niti ni poslala ekipe, čeprav tudi druge ekipe, z izjemo kmetijske delalne, niso bile popolne. Kako je tleba, kaže primer direktorja obrata Vlada Senčarja, ki je tesno sodeloval pri izvedbi tečaja in ostalih aktivih. Na tekmovanju je ekipa Metalne zaostala za prvo uvrščeno ekipo Stillesa le za 0,5 točke.

30. aprila je slavilo gasilsko društvo Velika Loka 65-letnico. Pokrovitelj slavlja, zvezni poslanec Bogdan Osolnik, je izročil namenu nov gasilski avtomobil. (Foto: A. Železnik)

SZDL V TREBNJEM O KULTURI

Nezadovoljni z uspehi

Tudi po ustanovitvi kulturnih skupnosti premalo denarja – Več regionalnega povezovanja

21. aprila je v Trebnjem zasedala občinska konferenca SZDL. Poglavitna točka dnevnega reda je bila obravnava razvoja kulture v občini. Vprašanja kulture so obravnavali že pred ustanovitvijo kulturnih skupnosti, zadnja konferenca pa je prva tovrstna razprava v Sloveniji po zasedanju republiške konference SZDL o kulturi.

Razprava na konferenci nikakor ni bila le pregled dosedanjih uspehov, kar se ob podobnih srečanjih rado dogaja, marveč predvsem kritično razčlenjevanje pomanjkljivosti in iskanje poti, kako bi v občinski skupnosti kar najbolj izvedli kulturno akcijo, ki sta jo sprožila republiški svet zveze sindikatov in republiška konferenca SZDL.

V Trebnjem imajo samonikel Tabor likovnih samorastnikov, vendar njegovih dosežkov, kot je dejal Janez Gartner, predvsem domačini še ne čutijo kot svojih. Manjka organizacija, ki bi se ukvarjala s programom kulture vzgoje. Predvsem v delovnih organizacijah bi morali izkoristiti kulturno bogastvo Tabora, s tem da bi prirejali organizirane ogledne za delavce. Sodelavci Tabora pa bi priskrbeli strokovno vodstvo ogledov.

Konferenca ni moga mimo ocen enoletnih izkušenj dela temeljne kulturne skupnosti. Ivanka Pavlin, predsednica občinske konference SZDL, je že v uvodnih mislih poudarila, da kulturna skupnost pri delu ni bila deležna potrebne pomoči ostalih delavnikov v občini, zlasti je preveč dejavnilo prepričanje, da

bo kulturni razvoj tekkel sam od sebe že z ustanovitvijo te samoupravne oblike. Doslej je bila kulturna skupnost v glavnem razdeljevalec denarja, v obdobju naj bi kulturno delo predvsem bolj programirala. S sedanjim denarjem ne morejo reševati kulturnih domov pred propadanjem, ne da bi se občutek za dolgoročne samo dejavnosti. Za dolgoročne reševanje tega vprašanja bi morali pri kulturni skupnosti ustanoviti poseben sklad za te namene.

Po mnenju poslanca republiškega gospodarskega zbora Marjana Jenka bi morali v kulturi skrbeti za stalnejšo dejavnost, pri delu bi morali izdatneje podpirati tiste, ki so tudi sicer bolj delavni. Največ razprave so namenili vlogi krajevnih skupnosti v kulturi. Le-te so doslej izredno uspešno reševale komunalna vprašanja, enako uspešne bi bile lahko v kulturnih aktivih, če bi jim kdo nudil pomoč. Izvršni odbor občinske konference SZDL bo spodbujal krajevne organizacije SZDL za sodelovanje s krajevnimi skupnostmi v kulturi. V to smer bo morala izdatneje poseči tudi kulturna skupnost.

A. ŽELEZNIK

Začetek sindikalnih športnih iger

V soboto so se začele v trebanjski občini sindikalne športne igre, ki jih sprejema občinski sindikalni svet. Na sporedu je bil odbojarski turnir v telovadnici mirenske osnovne šole, sodelovala pa so štiri moštva, dvojce iz KPD Dob, eno ekipo je imela sindikalna organizacija prosvetnih delavcev, eno pa Mercator. Pogrešali smo zastopstva iz večjih delovnih organizacij. Prvo mesto je osvojilo moštvo KPD Dob. V naslednjih tednih bodo na sporedu tudi druge discipline, v katerih bodo tekmovali člani sindikata.

Premalo uslug

Na občnem zboru AMD Trebnje so kritično obravnavali delo tehnične delavnice AMD Slovenije, »Pomoč-informacije« v Trebnjem. Člani želijo, da bi delavnica opravljala vse storitve, ki jih omogoča oprema delavnice. Tako bi lahko delovala pralnica avtomobilov, vendar za to nimajo človeka. Sicer so v delavnici članom v redu opravljali popravila, manjših, a koristnih pregledov, kot npr. pregled žarometov, pa se člani AMD premalo poslužujejo. Pisarna AMD posluje vsako sredo in petek od 15. do 18. ure.

SLABO OSKRBOVANJE CEST

Letos je bilo tudi v trebanjski občini več republiških cest prenešenih na občino. Občinska skupščina se je dogovorila z novomeškim cestnim podjetjem za polletno začasno vzdrževanje, vendar kot kaže, cestno podjetje tem cestam ni posvečalo dovolj pozornosti. Izredno slaba je cesta Dobrič-Kal-Mima peč; zlasti na ravninskem delu pri Vrbovcu je zelo kotanjasta. S 1. aprilom je te ceste prevzelo v okrsbo komunalno podjetje, ki vsekakor ne bo imelo lahkega dela.

TREBELNO: POTREBNA PREPOVED?

Solski avtobusi, ki vozijo otroket na Trebelno, so edina javna prometna sredstva v bližnji jarko. Ker

GASILSTVO Zakaj ni žena?

Mnenje Malči Kostevc iz Straže

V vasi Straža med Sentrupertom in Slovensko vasjo živi kmečka žena Malči Kostevc. Kot aktivni gasilski podčastnik dela v društvu Sentrupert že doma 25 let.

S ponosom se spominja, kako so vse od leta 1947 imeli v Sentrupertu žensko gasilsko desetino. Vodstvo te desetine je prevzela za Rožo Malenkovo in Elo Prah. Leta 1962 je zbolela in poslej jim ni več uspelo sestaviti ženske desetine. »Dekleta se mlada poročajo, možje pa menijo, da morajo biti žene doma. S tem nastaja velika škoda, saj požar in podobne nesreče mnogokrat izbruhnejo, ko so žene same, takrat pa si ne znajo pomagati, ker nimajo osnovnega gasilskega znanja. Ne gre le za gašenje požarov, gre tudi za druge oblike samopomoči,« tako je opozarjala Malči na raznih sestankih.

Sedaj nadaljuje delo pri vzgoji gasilskih pionirjev. Sestajajo se ob nedeljah od 15. do 17. ure. Zbere se 15 pionirjev. Tedaj se ne pogovarjajo le o gasilstvu, marveč tudi o vprašanjih, s katerimi se otroci srečujejo med solo in doma. V tem vidi Malči široke možnosti za vzgojno delo žena v gasilskih vrstah.

Malči Kostevc so izvolili na občnem zboru gasilske zveze v Trebnjem tudi za delegata na kongresu slovenskih gasilcev. Pravi, da bo posegla v razpravo na kongresu. Predvsem se zavzema za enostavnejše pisarniško poslovanje društev, za daljše mandatske dobe za vodstva društev, redkeje spreminjanje gasilskih uniform in še marsikaj.

Ceprav ima doma mnogo dela, živi za gasilstvo in ji ta dejavnost pomeni svojevrstno razvedrilo. Če bi bilo takih žena več, bi bilo delo v gasilskih vrstah vsekakor pestrejše.

A. Ž.

Lipičnik gostuje

V nedeljo je gostoval v dvorani Prosvetnega doma v Trebnjem Franc Lipičnik z zabavnim ansamblom. Prireditev bo ob 19. uri.

DROBNE Z MIRNE

OBUDITI DELO SZDL – Pred dnevi je krajevna organizacija ZK Mima sklicala posvetovanje predstavnikov družbeno-političnih organizacij in društev v kraju. Sklenili so, da je treba sklicati letno konferenco SZDL, kjer bi izbrali novo vodstvo in sestavili program dela. Ker aktivnost SZDL na Mimi ni taka, kot bi morala biti, šepa tudi dejavnost drugih organizacij.

ORIENTACIJSKI POHOD – Pododbor zveze vojaških starejšin je ob koncu aprila priredil pripravljani orientacijski pohod za člane. S pohodom so želeli utrditi znanje in telesno pripravljenost za letni občinski pohod. Udeležba je bila dobra, posebno mlajši člani so se izkazali.

ZAMAN PO DENAR – Kmetje, ki prodajajo krompir v novo tovarno za predelavo krompirja na Mirni, se pritožujejo, da jim Kmetijska zadruga Trebnje nerodno plačuje odkupljeni krompir. Nekateri so že večkrat prišli po denar, a ga niso dobili. To je mučno zlasti za kmete iz bolj oddaljenih krajev.

NADLEŽNI ODPADKI – Odpadke iz tovarne za predelavo krompirja vozijo kar v bližnje jarko. Ker

gre za organske odpadke, nastaja eden kile smrad. To vprašanje je na zdajšnjem zasedanju občinske skupščine načel tudi odborik z Mima. Ker v kraju skrbi za urejanje smetišča krajevna skupnost, je o tem že vložila prijavo pri sanitarnem inspektorju.

KJE SADIKE ZA VRTIČKARJE? Pred leti so prodajali sadike paprike, paradižnika in nekaterih drugih vrtnin na Dobu, vendar jih sedaj ni več mogoče dobiti. Z vzgojo sadik se na Mimi v prostem času peča Albin Vidrih, tako da marsikomu prihrani pot v Novo mesto ali celo Ljubljano.

PRILOŽNOSTNI ZASLUŽEK – V teku je akcija za odkup polžev. Odkupuje jih trgovina kmetijske zadruga po 4 dinarje kilogram. Otroci polže pridno nabirajo, saj je cena kar primerna.

LEPŠI LOKALI – Gradbeno operativno podjetje je pričelo urejati spodnje prostore v novo zgrajenem bloku na Mimi. Del preostora, namenjenih za lokale, je prevzela Kmetijska zadruga Trebnje za trgovino. Tudi Gradbeno podjetje kmetijsko Mima je olepšalo videz poslovnih prostorov in okolice.

Titova štafeta

Pot letošnje Titove štafete drži skozi kraje, ki so še posebej povezani z revolucionarno dejavnostjo tovariša Tita. Ker je bila pred vojno na Lisci seja politbiroja CK ZKJ, se bo štafeta v ponedeljek ustavila tudi na tem vrhu ob 11. uri, ob 10. uri pa bo slavnostni sprejem štafete tudi na Glavnem trgu v Sevnici. Ob tej priložnosti bodo na Lisci pripadniki teritorialnih enot izvedli vojaško vajo.

Ob prvem maju so v Kopitami povabili v kolektiv 126 upokojencev. »Včasih je bilo težje,« je pripomnil marsikdo ob pogledu na sodobnejše stroje. (Foto: A. Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

MLADI V MESECU MLADOSTI – V nedeljo se je Sevničanom predstavila igralska skupina aktiva Sentjanž, v tem mesecu priredi občinska konferenca ZMS še vrsto rekreativnih prireditev: 20. maja turnir v malem nogometu za prehodni pokal, 21. maja mladinsko ekipno prvenstvo v namiznem tenisu. 20. maja bo priredil mladinski aktiv Boštanj že deseti nastop mladih talentov, »Pokazi, kaj znaš«. Na predvečer dneva mladosti se bodo občinstvu predstavili mladinski pevski zbor osnovne šole »Savo Kladič« in gojenci glasbene šole. Slovensni sprejem pionirjev v zvezo mladine bo na dan mladosti na nogo metnem igrišču.

PREVOZ NAVIJAČEV – Sevniški rokometiški bodo igrali v soboto prvenstveno tekmo v Ribnici. Kot običajno bodo tudi tokrat priredili ogled tekme. Odhod avtobusa iz Sevnice bo v soboto ob 15. uri. Cena za vožnjo v obe smeri je 30 dinarjev.

MOŠKI ZBOR PRED MIKROFONOM – Sevniški gasilski moški pevski zbor in oktet sta se prijavila na razpis Radia Ljubljana za snemanje. V soboto bo prišla v Sevnico radijska snemalna ekipa, snemali bodo v Lutrovski kleti. Sevniški pevci so pripravili za snemanje tudi skladbo

Bleda luna, ki jo je po okoliški ljudski pesmi priredil Viktor Krenčič.

LETOŠNJA DELA NA GRADU – Sevniško turistično društvo se je obrnilo na nekatere znane botanike po nasvete, kako bi najlepše uredili gnajsko pobočje. Tudi grad terja nekaj nujnih popravil, saj pušča streha na več krajih. Proti koncu maja bodo zopet prišli restavratordi v Lutrovsko klet.

MEDNARODNA KOLESARSKA DIRKA? Kolesarska sekcija pri TVD Partizan želi ob dnevu vstaje prirediti v mestu kriterijsko krožno dirko z mednarodno udeležbo. Imajo že vrsto zamisli; v sredo so se pogovarjali o izvedbi s predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij.

VLOŽILI POSTRVI – Letošnje poskusno valjenje postvri v novi valilnici ribiške družine je bilo uspešno. Pred dnevi so v Lončarjevski potok in Mimo spustili dvajset tisoč postvri, kolikor so jih dobili pri prvem poskusu.

POROKE – Pred prvomajskimi prazniki se je na sevniškem matičnem uradu poročilo kar 13 parov, zadnjo soboto pa je Janez Ajster iz Krške vasi in Olga Mlinarič iz Vranja.

SEVNIŠKI VESTNIK

Sklenili eno, naredili drugo

Komaj so zvečer sklenili, da zelenic na Prijateljevem trgu ni treba urejati dokler ne bodo opravljena nekatera druga dela, že so jih drugi dan začeli urejati! – Zanimiv ribniški primer

Prav čudovite reči se gode v tej naši Ribnici, ki jo imamo vsi tako radi. Še malo, pa bomo kot v Butalah.

Ko se zberemo na kakem sestanku, navadno predlagamo eno, največkrat neosnovano ali vsaj nedokumentirano, potem sklenemo drugo, večsah celo pametno, nato pa delamo zopet prvo. In tako se vse vrta naprej po onem: „Čemo, čete, če, radimo ko pre!“

Pa kaj bi, saj ne moremo in tudi ne smemo samo grajati, da ne bi vzeli tistim, ki hočejo vsaj malo delati, še tisto malo dobre volje. Toda če se kozarec prenapolni s tekočino, se ta razlije. Tako se mora tudi naša gren-

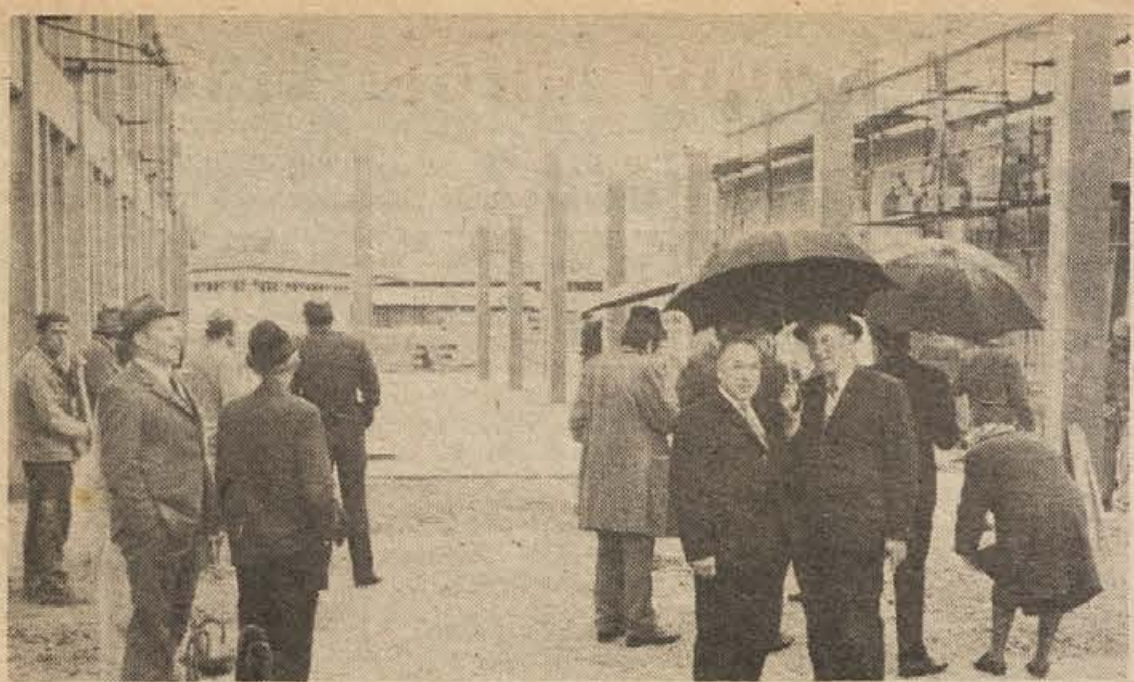
koba nekam izteči. Zato ne bomo kritizirali in tudi ne grajali nikogar. Zapisali bomo le en primer.

Predlog na zboru krajevnih skupnosti (KS) Ribnica je bil: urbanistično urediti Kufrsko pot, asfaltirati Ljubljansko cesto, urediti parkirni prostor, asfaltirati pot v G. Lepovčev, zasaditi travico, postaviti 3 do 4 jurčke za razsvetljavo na Prijateljevem trgu itd. Morda nisem prav točno prepisal predloga, vendar tako nekako je bilo predlagano.

Po burni, dolgotrajni in zelo živi razpravi so bili sprejeti naslednji sklepi: elektrificirati Prijateljev trg, asfaltirati Prijateljev trg, urediti vsaj začasno otroško igrišče na Prijatelje-

vem trgu, napraviti prehod skozi sažo pri trgovskem podjetju JELK zelenic ne urejati, dokler gornja del ne bodo opravljena, saj ne smemo ne moremo 150 otrok postaviti ravnost na ulico!

Tak je bil torej sklep. In veste se je zgodilo? Takoj drugi dan začela „Vrtnarija“ urejati zelenic na Prijateljevem trgu. Delo in l. lenjski list pa sta kot sklepe objavila točno vse prvotne predloge krajevnih skupnosti, ki sploh niso bili sprejeti! Delo je objavilo čez nekaj dni le prave sklepe (da dopisniku na reč ne bi delali prevelike krivice). Tale moj popravek pa naj bo za l. lenjski list.

Upokojenci ZIDARJA so se na srečanju pred 1. majem ogledali tudi nekatere objekte, ki jih gradi ZIDAR letos v Kočevju. Zanimalo jih je marsikaj. Mladi strokovnjaki so jim skušali odgovoriti na vsa vprašanja. – (Foto: J. Primc)

Srečanje pred prvim majem

Upokojenci ZIDARJA se bodo zbrali vsako leto pred 1. majem

29 izmed 42 vabljenih upokojencev kočevskega podjetja ZIDAR se je udeležilo srečanja, ki ga je organiziralo podjetje 22. aprila, se pravi pred praznikom dela. Prejšnja leta so organizirali ta srečanja za novo leto, a se jih je zaradi snega udeleževalo polovico manj upokojencev.

Na srečanju so se dogovorili, da bodo v bodoče taka srečanja pred prvim majem izmenoma na vseh delovnih mestih, se pravi eno leto na Reki, drugo v Ljubljani, tretje v Kočevju.

Direktor ZIDARJA inž. Oto Devjak je upokojene člane kolektiva seznanil z letošnjimi načrti podjetja. Podjetje ima letos sklenjenih pogodb za gradnje, vredne skupaj okoli 60 milijonov dinarjev (6 starih milijard). V tem znesku ni zajeta proizvodnja stranskih obratov. Od tega zneska bodo letos zgradili v Kočevju raznih objektov v skupni vrednosti 23 milijonov din, v Ljubljani za 20 milijonov na Reki pa za 17 milijonov din.

V Kočevju gradi ZIDAR okoli 6.000 kvadratnih metrov veliko novo proizvodno halo podjetja ITAS in nadaljuje gradnjo otroške varstvene ustanove in stanovanjskega bloka. Na teh objektih, ki bodo letos predvidoma dokončana, bodo letos opravili del v naslednjih vrednostih: hala ITAS 16 milijonov dinarjev, otroška varstvena ustanova 4 milijone in stanovanjski blok 4 milijone dinarjev.

Upokojenci so si kljub nekoliko slabemu vremenu ogledali gradnjo hale ITAS, ki je zelo velik in zahteven objekt, in gradnjo otroškega vrta.

Kolektiv ZIDARJA je svoje upokojene člane seveda tudi pogostil. V

hotelu PUGLED so se pogovorili še o tem in onem, obujali spomine na težke in lepe dni, pa tudi zapeli so kakšno.

„Upokojenci smo kolektivu Z-

DARJA zelo hvaležni, da ni pozabil na nas in da nas še vedno priznava za svoje člane, se pravi za svoje stare sodelavce,“ je v zahvalnem govoru poudaril Matija Letig iz Vasi Fare.

Negotovo letovanje

Naših otrok letos ne sprejmejo v Savudrijo – Drag ITAS in neudobno v Selcah – Težave so

Marija Mihelič, tajnica občinske Zveze prijateljev mladine (ZPM) Kočevje je med tistimi, ki mora vsako leto opraviti ogromno dela, da gre iz občine letovanje večja skupina otrok, ki jim je letovanje ob morju ali v planinah nujno potrebno.

– Koliko otrok iz kočevske občine je letovalo med počitnicami pred leti, ko je imela občina svoj počitniški dom, in koliko jih bo letos?

– Dokler je imela občina dom na Belem križu pri Piranu, je letovalo na leto 30 do 40 predšolskih otrok in okoli 100 šolarjev. Razen tega jih je takrat letovalo še okoli 50 na Travnici, ki jo je imela takrat v zakupu republiška ZPM, in 30 do 40 v počitniških domovih drugih delovnih organizacij. Letos ne vemo še, kje in koliko otrok bo letovalo, domnevam pa, da jih bo 100 do 150.

– Zakaj še ne veste, kje bodo otroci letovali?

– Doslej smo letovali vrsto let v Savudriji, kjer ima letovišče Zavod za počitniško letovanje Ljubljana-center. Februarja letos so nam sporočili, da imajo prijavljenih dovolj svojih otrok in da naših ne bodo sprejeli. Tu je vsako leto letovalo okoli 100 naših otrok.

Nato smo zaprosili ZPM občin Ljubljana-Vič, Ljubljana-Siška, Mursko Soboto, Kranj in Jesenice,

če bi sprejeli v kolonijo naše otroke. Dobilimo smo le en odgovor in še ta odklonilen.

– Kje bodo torej letovali kočevski otroci?

– Dogovarjamo se z domačima podjetjema ITAS in Združenim KGP. ITAS je ponudil od 26. junija do 5. julija svoj dom v Šibeniku s 30 ležišči. Oskrbni dan bi veljal 50 din, kar je veliko, saj je treba plačati še prevoz, vzgojitelje, medicinsko sestro. ZKGP ponuja počitniške hišice v Selcah, kjer je 67 ležišč, za 20 din na dan, vendar brez posteljnine in jedilnega pribora. Verjetno se bomo odločili za ponudbo ZKGP, ker je cenejša.

– Kako izbirate otroke za letovanje?

– Najprej zbiramo prijave; teh dobimo 250 do 300 na leto. Nato pregleda zdravnik vse prijavljene otroke in ugotovi, kakšno letovanje je za koga primerno. Komisija ZPM na podlagi zdravnikovega mnenja in svojih ugotovitev izbere okoli 100 otrok, ki so najbolj potrebni sprejemne okolja, zraka, hrane in drugega. Mnogi otroci doma nimajo reda; precej jih je, ki so navajeni jesti le 3-krat na dan, in še to le kavo in kruh, v koloniji pa dobijo pet obrokov hrane.

– In kdo plača letovanje?

– V primerih, kjer ne zmorejo plačila starši, zberemo zanje denar iz raznih virov. Nekaj prispevajo podjetja pa še občinska skupščina, Rdeči križ, svet za otroško varstvo pri TIS in morda še kdo.

– Možnosti za letovanje otrok so iz leta v leto bolj negotove. Kako bi po vašem mnenju lahko zagotovili, da bi bilo letovanje kočevskih otrok bolj urejeno, vsaj tako, kot je včasih že bilo?

– Zalostno je, da občina nima niti enega letovišča in da moramo zato vedno prosjačiti drugod. Če bi imeli svoj dom, bi bilo ceneje in več otrok bi lahko letovalo. Vendar moram pripomniti, da so se s skrajšanim šolskim tednom skrajšale tudi šolske počitnice na julij in avgust, se pravi na meseca, ko je glavna turistična sezona. To pomeni, da bi morale biti kolonije za šolarje v glavni sezoni, in ne več v predsezoni in sezoni, kot so bile v preteklih letih. Možnost pa je – sicer skoraj neverjetna – da bi naše delovne organizacije odstopile domove za počitniške kolonije v glavni sezoni, in to po primerni ceni.

J. PRIMC

Obrh, kjer je zajetje za kočevski in ribniški vodovod (Foto: D. Mohar)

Veliko dela

Za 16 milijonov din

Na nedavnem sestanku delovne skupnosti STANGRAD v Ribnici so se pogovorili o poslovanju v preteklem letu. Celotni dohodek je znašal lani 22.800.000 din, dohodek pa nekaj nad 5 milijonov din.

Največ težav povzročajo podjetju pomanjkanje obratnih sredstev. Vendar se STANGRAD uspešno uveljavlja v Buzetu, kjer bo letos zgradil objekte v skupni vrednosti okoli 16 milijonov din.

V podjetju posvečajo veliko skrbi notranjim odnosom in utrjevanju discipline. V zadnjem obdobju zaznamujejo večjo stalnost delovne sile. Lani je zapustilo podjetje 150 ljudi, se pravi prav toliko, kolikor jih imajo zaposlenih. To so bili večinoma sezonski iz drugih republik. Povprečni zaslužek je znašal lani le 1.260 din, ker imajo zaposlenih veliko nekvificiranih delavcev.

V bodoče bodo posvečali posebno pozornost uresničevanju samoupravnih sporazumov o delitvi dohodkov in uresničevanju ustavnih dopolnil v zvezi s temeljno organizacijo združenega dela.

Kam gre denar?

Občinska skupščina Ribnica je letos namenila v sklad za pospeševanje kmetijstva enkrat več denarja kot lani, se pravi 260.000 din. Največ tega denarja bo porabljenega za dotacije za sprejem krav v rodovnik (39.000 din), plačilo socialnega zavarovanja za kmete, ki preusmerjajo kmetije (20.000 din), dotacijo za osemenjevanje plemenic (24.000 din), sofinanciranje veterinarske službe (30.000 din), dotacijo za nakup kakovostne plemenske živine (nad 4000 l mleka – 20.000 din), regres za umetna gnojila za kmete, ki preusmerjajo kmetije (10.000 din), izobraževanje kmetov (18.000 din) itd.

Dobro obveščeni občani – dobri samoupravljalci!

Za praznik ni kruha

Človek bi mislil, da nam bo ribniška trgovina preskrbela za praznike dovolj mleka in kruha, belega, črnega, ovsenega, koruznega, pač po volji potrošnikov. Pa ni! Zmanjkalo je vsega. Že ob 8. uri ni bilo niti ovsenega niti koruznega kruha. Pa še nevljuden odgovor prodajalke je marsikomu vzel vso voljo do prijetnega praznovanja!

Sporazumi in dopolnila

Glavni nalogi sindikata: uresničevanje samoupravnih sporazumov in ustavnih dopolnil

Občinsko vodstvo sindikata v Ribnici je na zadnji seji obširno razpravljalo o nalogah sindikatov v prihodnjih mesecih. Ena najpomembnejših nalog je uresničevanje samoupravnih sporazumov. Prav tako pomembno pa je tudi uresničevanje ustavnih dopolnil, posebno 21. in 22. člena, ki govorita o temeljnih organizacijah združenega dela.

Občinski svet Zveze Sindikatov je v svojem biltenu posredoval organizacijam stališča

pri oblikovanju temeljnih organizacij združenega dela, v katerem pa bo organiziral zahtevalne vodje seminar, na katerem bodo podrobno obravnavali vsa vprašanja v zvezi s samoupravnimi sporazumi in temeljnimi organizacijami združenega dela.

Občinsko vodstvo sindikata je razpravljalo tudi o predloženi družbene gospodarske politike in politike negospodarske trošnje občine za letos, na terega so dali nekaj pripomb

ORTNEŠKI POROČEVALEC

V DVORSKO VAS VODO – Dobre, zdrave vode v Dvorski vasi manjka. Gradbeni odbor si utira težavno pot preko mnogih zaprek, da bi vasi in okolici oskrbel dovolj zdrave vode. Odbor potrebuje pomoč vaščanov in občine, da bo uspel. Zelimmo jim uspeh in skorajšnji likof!

POMLAD ODKRIVA GREHE – Že v zgodnji zimi smo opazili, da se je nekdo znesel nad turističnim križiščem na Grmado ob cestnem križišču v Ortneku. Neko noč je kar izginil, kot bi se v zeniljo vdrl. Vse do pred kratkim nismo mogli ugotoviti, kje je. Ko pa je skopnel sneg, se je tablica pokazala v travi ob cesti. Podobno je izginila tablica avtobusnega postajališča. Tudi plakati, ki oznanjajo razne izredne dogodke v našem kraju, nimajo sreče, nasi nepridipravi jih pridno trgajo. Tako divjaško početje zelo škodi ugledu naših krajev in občanov. Taka dejanja škodujejo tudi razvoju turizma.

SMERNE TABLE – Ob kažipotu na „Mlaki“ v Ribnici sem opazil zelo lepo in koristno pridobitev. To je novo stajalo z več smernimi tablami, ki domačinu in tujcu razložijo povedo, kje je posamezno podjetje in koliko je do njega. Nekaj podobnega bi bilo zelo potrebno v Ortneku, posebno ob poti proti Gregoriji. Tudi turisti nam to pomanjkljivost že očitajo.

STARA TRAFIKA – Stara trafika v Ribnici bo zaradi preureditve mesec dni zaprta. Prodajalna se bo začasno preselila v bivši krojaški salon Stefana Lovšina v Struško ulico (v trafikantino hišo).

LETOŠNJI IZLETI – Prišlo je leto „domačega turizma in izletni-

štva“. Ugotovili smo, da naš največ velja doma. Potovali smo po naši lepi domovini, saj jo še malo poznamo. Najcenejši so enodnevni izleti, ki na podelu tudi zaradi večnega pomanjkanja časa najbolj zadovoljujejo. Dogajamo se že za enodnevnne izlete v Moravške Toplice in vinske go po Primorski z obiskom bolnišnice in nedeljske izlete po naših stičnih domovih (Kurešček, ževo, Slivnica, Gospodična, Gopeč, Čateške Toplice, Bizje itd.). Potočani želijo na Trtu. Tudi to zamisel bomo uresničili.

ZE VEČKRAT POPRAVLJANI in krpami most pri cerkvi je slabši. Kaže, da bomo imeli pri turistično sezono zaprto cesto.

– V Ribnici ni mogoče kupiti nobene knjige, celo take so redke, ki so jih napisali Ribničani ali pa govore o Ribnici.

– Bomo pa zato uredili parkturnih mož Ribniške doline, bodo vklesana imena vseh naših svovateljev in morda še kakšnega jega.

DROBNE IZ KOČEVJA

KULTURNA DEJAVNOST je v Kočevju ponovno zaživela. Dvorana v domu Jožeta Šeška je dobro zasedena. To je razveseljivo. Za to je nedvomno zaslužna tudi temeljna kulturna skupnost. So pa še nekatere organizacije, ki jim ni znano, kaj vse je potrebno, da se lahko najame dvorana. Imeti morajo dovoljenje občne uprave občine, potrdilo o plačani taksi za malo avtorsko pravo (ZAMP) in o plačilu predpisane odstotka za Rdeči križ od prodanih vstopnic. Brez teh potrdil uprava doma dvorane ne sme dati v najem.

VELIKO PRIREDITEV – Preteklo sezono je bilo v Kočevju veliko raznih kulturnih prireditev in prošav. Zal nimamo človeka, ki bi poročal o uspehih ali neuspehih teh prireditev in ki bi ocenil njihovo kakovost. Sedaj je samo na kratko poročano, da je prireditev bila ali pa še tega ne. Prav bi bilo, da bi nekdo izmed kulturnikov že naostril sviničnik.

TRŽNICA je skromno založena. Prodajalcev je malo, povpraševanja pa veliko. Ponujajo le solato, redkvice, suho sadje, pa smo že pri kraju. Veliko je sadik cvetic-lončnic, vendar so pretirano drage. Edino zadovoljiv in reden je dovoz svežih rib vsak četrtek.

PREKINITEV TOKA v dopoldanskem času razburja gospodinje. V zadnjem obdobju so bile pogoste prekinjive elektrike tik pred poldnem, da so imele gospodinje težave s kuhanjem kosila. Če je izpad toka na daljnovidu, je to razumljivo, za

– Hišo za Šeškovim domom imam že dograjeno, električnega priključka pa še nimam.

– Pa si pomagaj s petrolejko, kot smo si v starih časih!

– Zakaj pa mečeš smeti po pločniku?

– Saj počenja to tudi moja mama!

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Delavci enote Elektro so prejšnji teden nameščali v središču mesta nove živostrežne svetilke na cestah. Ves ozi del Črnomla ima zdaj obnovljen in sodobnejšo javno razsvetljavo. (Foto: R. Bačer)

Osnovna hiba: kader

Socialistična zveza opozarja, da zahteva skokovita rast gospodarstva v črnomaljski občini predvsem več strokovnjakov

25. aprila je zasedala občinska konferenca Socialistične zveze. V prisotnosti poslancev Leopolda Kreseta in Toneta Trohe ter članov občinskega zbora delovnih ljudi so ocenjevali gospodarstvo v pogojih stabilizacije.

„Volilni program, sprejet pred tremi leti, je bil z malenkostnimi odstopi uresničen, kar zadeva gospodarstvo,“ je ugotovil Lojze Šterk, predsednik občinske konference SZDL. Takrat so se zavzemali za poznejše število delovnih mest in za več gospodarskih organizacij, obenem za integracije, kar vse je danes že stvarnost.

Ob tem, ko so v teh letih povečali število zaposlenih za 900 in ko podjetji BELT-COSMOS ter Rudnik zmanjšarica uresničujeta razvojne programe, ki bodo v letu 1972 končani, in ko še nekateri drugi kolektivni povsem zagotovo računajo na nadaljnjo rast, pa je bilo premalo strobi za strokovnjake. Pomanjkanje strokovnega kadra je za črnomaljsko občino značilno že več let, toda tako perečega stanja, kot je zdaj, še niso imeli. Še bolj se bo vprašanje oostri, ko bodo razvojni načrti kolektivov povsem uresničeni.

Nič čudnega, če se je razprava ometala največ okrog tega vprašanja. Predlagali so, naj preučijo možnosti na osnove delovne organizacije,

V nedeljo na štafeto

14. maja bo zvezna štafeta potovala po krajih od Starega trga preko Sijega vrha, Vinice, Dragatuša v Črnomelj, kjer bo ob 17. uri sprejem s kulturnim programom. Ob tej priložnosti bodo pritekale v mesto tudi številne lokalne štafete s pozdravi in čestitkami predsedniku Titu. Štafeta bo ta dan nadaljevala pot do Metlike in Novega mesta, kjer bo prenočila. Če bo vreme lepo, bo sprejem štafete v Črnomlju na prostoru za jurjevanje, sicer pa pred Prosvetnim domom.

Izredna udeležba

Tik pred prvomajskimi prazniki je bil v Starem trgu občini zbor krajevne organizacije ZROP. Udeležba je bila odlična, saj je bilo navzočih 99 odst. članov. Potem ko so se zmenili o organizacijskih zadevah, so imeli še predavanje o splošnem ljudskem odporu. Vodil ga je Franc Štajdohar iz Črnomla.

K. R.

Svinjarija

V Črnomla je ne manjka. Smeti in odpadke najdemo ob cesti, pred hišami, celo pred poslovnimi lokali. Kupe neporavnane zemlje, razpadajoče plotove, grdo nametana drva vidimo na vseh štirih straneh mesta. Koprive bujno rastejo, prav tako plevel; rož in okrasnega grmičja pa je čedalje manj.

Tam kjer so še ostanki kmetij, so večinoma zanemarjena gospodarska poslopja, gnojnišča so neurejena, gnojnica se preliva tudi po cestah. Če pogledamo še nastano okolico blokov in opuščene zelenice, lahko trdimo, da je Črnomelj zanemarjen. Otroci javno in ob belem dnevu trgajo cvetje in lomijo grmičje, odrasli pa ne glede na zelenice parkirajo svoje avtomobile, kjer se jim zdi najbolj prikladno. Mestu tudi ni v čast, da se domače živali ponekod prosto sprehajajo kot sredi zakotne vasi.

Začenja se čas, ko Belo krajino množično obiskujejo domači in tuji izletniki. Kakšno mnenje si bodo ustvarili o ljudem, če naletijo na take stvari?

Maj je tudi mesec večjih prireditvev, moral bi predvsem postati mesec čistoče. Če bi vsak poskrbel za svojo lastnino, bi bilo kmalu drugače. Potrebna je akcija za lepšo podobo mesta, v kateri bi lahko s pridom sodelovale šole, krajevna skupnost in društva, ki jim je turizem blizu.

Denar je kamen spotike

Vzgoja in izobraževanje dobita vsako leto več, še vedno pa ni toliko, da bi vse zadovoljili

Občinska skupščina Črnomej je 26. aprila med drugim razpravljala tudi o financiranju programa temeljne izobraževalne skupnosti za letošnje leto. Iz dolge razprave o tem je bilo videti, da so na nekatere šolah močno nezadovoljni.

Prvotno so računali, da bo občina prispevala za IIS 1.630.000 din, toda po zadnjih izračunih republiške izobraževalne skupnosti ne morejo uiti plačilu 1.929.820 dinarjev. Sredstva so za to namene občutno večja, toda stanje na nekaterih šolah in med prosvetnimi delavci je daleč vse prej kot zadovoljivo.

Novo v letošnjem letu je, da bodo vsi otroci obiskovali male šole in da bo bolje poskrbljeno za socialno ogrožene otroke. Okrog 500 takih je v občini, ki ne morejo plačati niti cenene šolske malice. Letos bo zanje plačala temeljna izobraževalna skupnost.

Največ pripomb k delitvi sredstev po šolah je imela Fanika Toman, odbornica in hkrati ravnateljica dragatuške šole. Njihov kolektiv se čuti prikrajšan, tako rekoč ogoljufan, medtem ko so pristojni zahtevali, da se sredstva delijo po enakih merilih za vse šole. Zmenili so se, da bodo te nejasnosti nazčistili na prvi seji TIS, kamor bodo odslej vabili tudi ravnateljše šol.

Dejstvo je, da na vseh šolah občutno primanjkuje denarja za popravila stavb, posebno podružničnih, ki so stare in ponekod že razpadajo. Prav tako so boleča točka celotne prosvetne službe stanovanja. Vse šole na območju občine imajo letos na voljo za nakup stanovanj 200.000 dinarjev. S tem ni mogoče kupiti niti enega večjega stanovanja v bloku, potrebe pa so kričeče tako v mestu kot na podeželskih šolah.

6 kilometrov asfalta

Letos se začne gradnja asfaltne ceste Črnomej - Ručetna vas. Načrti so že v izdelavi in bodo do konca maja narejeni. Računajo, da bi stroje na cesto pripeljali že junija letos in uredili okrog 6 kilometrov ceste.

Prvi sadovi kažejo brstje

V metliški občini se utrjuje vpliv sindikata pri samoupravljanju, obenem skušajo izboljšati življenjske in delovne pogoje zaposlenih - O tem so spregovorili na prvi konferenci sindikatov

22. aprila je v Metliki zasedala prva konferenca sindikatov domače občine in skušala priti do dna slabostim, ki so jih doslej občutili pri sindikalnem delu. Akcijski program napoveduje ostrejši veter.

Sindikati so se v novih samoupravnih, družbenopolitičnih in ekonomskih razmerah znašli v položaju, ko je treba reči: gremo z dosedanjim mlačnim in polovičarskim delom naprej ali ubereemo novo pot in si zagotovimo večji vpliv delavskega razreda na vsa družbena dogajanja. Metličani so se odločili za drugo že na zadnjem zasedanju občinskega sindikalnega sveta in v času do konference sindikatov-že beležijo prve uspehe.

Ko so obravnavali samoupravljanje v posameznih delovnih kolektivih, so lahko ugotovili, da se kaže precejšen napredek zlasti tam, kjer je imelo samoupravljanje doslej največ slabosti. Tak primer je obrat

IMV na Suhorju, v katerem so se stvari tako spremenile, da jih je konferenca le pohvalila.

Največja slabost samoupravljanja v domači občini so samoupravni akti v delovnih organizacijah, saj niti en kolektiv še nima usklajenih z vsemi novimi predpisi. Tako stanje je tudi posledica slabe kadrovske zasedbe, na kar so delegati še posebej opozorili. Manjka zlasti strokovnjakov z visoko šolo, predvsem pravnikov. Trenutno v vsej občini ni niti enega.

Obširni podatki, ki jih je zbralo občinsko sindikalno vodstvo po kolektivih, kažejo, da z življenjskimi in delovnimi pogoji zaposlenih ne morejo biti zadovoljni. Vzrokov za to je več. Za občino je značilna nagla rast, saj je bilo pred 15 leti komaj 400 ljudi zaposlenih, danes jih je okrog 2400. Podjetja so rasla največ z lastnimi silami in sredstvi, zato je šel napredek predvsem na račun zaposlenih in njihovih manjših osebnih dohodkov. Doslej je bila taka politika nujna, zdaj pa je čas, da začno delavci bolj uživati plodove svojega dela.

Večina delovnih organizacij pa je že popravila osebne dohodke tako, da se najmanjši zaslužki približujejo 1000 dinarjem na mesec. Kjer tega posamezniki še ne dosegajo, je v glavnem njihova krivda. Najbolj pereče je stanovanjsko vprašanje, kajti veliko več je potreb kot možnosti. Konferenca je podprla zlasti družbeno gradnjo stanovanj za delavce z manjšimi zaslužki in pa gradnjo samskega bloka za več podjetij skupaj.

BORCI V DRAGOMLJO VAS

Vaščani Dragomlje vasi in občinski odbor ZZB NOV Metlika vabita preživle borce NOV Prve belokranjske grupe, ki se je zbrala 9. maja 1942 v dragomeljskem gozdu, na tovariško srečanje po 30 letih. Srečanje bo v Dragomlji vasi v nedeljo, 14. maja, ob 10. uri.

KAJ PA VOLILNI PROGRAM?

Pretekli teden je ob dobri udeležbi zasedala občinska konferenca Socialistične zveze. Obravnavala je dosedanja in bodoči volilni program. Kot je slišati, je bila razprava plodna in živahna, vendar o njej ne moremo poročati, ker predstavniki tiska niso bili vabljeni.

Dve možnosti

Po podatkih občinskega sindikalnega sveta so imeli v podjetju KOMET lani še 33 ljudi z zaslužkom pod 800 din na mesec in 44 zaposlenih, ki so dobivali od 800 do 1.000 din osebnega dohodka. Glede na število zaposlenih je to precejšnja številka, vendar je videz drugačen od resnice. O tem je govoril predstavnik kolektiva tovariš Muc na občinski konferenci sindikatov:

„Nizki osebni dohodki so v našem kolektivu samo iz dveh vzrokov. Prvič gre za dekleta na poskusnem delu. V resnici je to priučevanje ali neke vrste tečaj. V trimesečnem obdobju se pri nas uče dela pri strojih, kvarijo material, zahtevajo precej zamude časa inštruktorjev itd. Druge tega sploh ne plačujejo, mi pa dajemo dekletom od 200 do 320 din mesečne nagrade za čas priučevanja, da imajo vsaj za malico in prevozne stroške. Druga in težja problematika je pri starejših, ki ne dosegajo norm. Večina je v podjetje prišla z raznimi priporočili, ker je predstavljala socialni problem. Vnaprej smo vedeli, da pri delu ne bodo mogli pokazati spretnosti, a vzeli smo jih vendarle. Ko zdaj sindikat obravnava njihove nizke osebne dohodke, se srečujemo samo z dvema možnostima: dati jim ljudem še naprej mesečno nagrado, s katero jim je zagotovljen življenjski obstoj in da ne padejo v breme občini ali pa jih odpustiti.“

Prav tako pri večini podjetij že urejajo prevoze na delo in vprašanja odhida in razvedrila.

Čestitke nagrajencem

Na svečani proslavi dneva OF in prvega maja, ki je bila v Gradcu, so podelili tudi letošnja občinska priznanja Osvobodilne fronte. Žirija za podelitev priznanj je dobila več kot 30 predlogov, med temi pa je izbrala 5 občanov in 2 organizaciji.

Priznanja so dobili: Ivan Šavor z Radovice, Nežka Dragoš iz Metlike, Minka Črnugelj iz Metlike, Anton Vraničar iz Čuril in Anton Šober iz Klostra. Poleg teh sta letošnja odlikovanca OF še mladinska skupina OSIP ŠEST iz Metlike in pa prostovoljno gasilsko društvo iz Rosalnic. Slednje priznanja še ni dobilo, pač pa mu ga bodo svečano izročili poleti ob 50-letnici društva.

Posameznikom in organizacijam, ki so si visoko priznanje zaslužili z vestnim in dolgoletnim delom na raznih toriščih družbenopolitičnega in kulturnega življenja, iskreno čestitamo.

Turistična prireditev Kmečka ohcet je pred dumi, zato je te dni metliška folklorna skupina že začela vaditi. Tudi izvajalci govornega dela programa, ki ga je napisal Toni Gašperič, bodo v kratkem začeli z vajami. Posnetek kaže metliško skupino pri lanskem prevozu bale. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

LEP BARVNI reklamni prospekt je pred kratkim izdala tovarna BETI. V njem prikazuje del modne kolekcije za poletno sezono 1972.

V PETER, 12. MAJA, bo ob 20. uri gostovalo v Metliki Slovensko gledališče iz Trsta z dramo Tennessee Williamsa „Tramvaj poželenje“. V dramo nastopa tudi belokranjski rojak Stane Starešinič. Vstopnice bodo na razpolago uro pred predstavo.

DENARJA BO PREMALO - tako so ugotovili na zadnjem sestanku temeljne kulturne skupščine. Zlasti bo letos trpela živa kultura: amaterska dejavnost, gostovanja in podobno.

OBETA SE, DA BO tudi mestna knjižnica dobila nove prostore, in sicer v sklopu mladinskega kluba. Zadnji čas, ker se v slabih prostorih knjige uničujejo.

STARO HISO BARE JURČINE je Belokranjski muzej že nekoliko popravil. Zaradi pomanjkanja denarja pa hiša še vedno razpada. Se bodo našla kje sredstva, da se ohrani še edina s slamo krita hiša v mestu?

ZADNJI CAS! Pri trgovini „Kranjec“ so postavili napisno tablo, ki kaže, da se na križišču zavije do podjetja Metlikatrans. Prav tako so v mestu postavili več novih prometnih znakov in začrtali prehode za pešce.

V VEZI OSOVNE SOLE imajo učenci razstavljene prospekte, fotografije, razpise in drug material, da bi se lažje odločili za bodoči poklic. Poklicno usmerjanje je na tej šoli dobro organizirano.

UMRLI SO: Martin Režek z Radovice, star 42 let, in Terezija Henigman iz Metlike, stara 83 let, Vincenc Zvab, star 81 let, iz Metlike in Janko Stipančič, star 73 let, iz Metlike.

metliški tednik

● REDKA PRILOŽNOST!
Od priznane tovarne konfekcije smo prejeli v prodajo kvalitete prehodne pomladne
ZENSKE PLAŠČE
iz čiste 100-odstotne volne v modernih barvah in krojih po 300 din. Izkoristite priložnost!

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

PROŠNJA JE ZALEGLA - Od maja do oktobra bo v Črnomla ob nedeljah dopolne izmenično prpta po ena samopostrežna trgovina. Občani so to želeli, z dogovorom med trgovskimi podjetji pa so var uredili.

ODBOR ZA PROSLAVE pri občinski konferenci SZDL je predložil občinski skupščini, naj bi sprejeli datum občinskega praznika. Ta naj bi bil spet 19. februarja na letnico zasedanja SNOS, medtem naj bi 12. avgust ostal kot praznik krajevnih skupnosti Črnomej.

PRVE CEŠNJE so se v Črnomla javile na tržnici takoj po prvomajskih praznikih. Veljale so 13 dinogram. Čeprav so bile drage, so sproti kupili.

KMETIJSKA ZADRUGA obnavlja svoje hiše, kjer ima pomembne prostore in trgovino. Z obnovo fasado bo stavba veliko prijetnejša.

Črnomaljski poročevalec

V Podpreski je podjetje LIK Kočevje odprlo pred prvomajskimi prazniki novo proizvodno dvorano, v kateri proizvajajo šolsko in otroško pohištvo. (Foto: J. Primc)

V dveh letih podvojiti proizvodnjo

Otvoritev v Podpreski

Januarja je stekla proizvodnja v novi, 880 kvadratnih metrov veliki proizvodni dvorani v Podpreski, ki so jo svečano odprli 26. aprila letos, se pravi z manjšo zamudo. V njej proizvajajo šolsko in otroško pohištvo. Proizvodnja poteka v eni izmenici, uvesti pa nameravajo še drugo. Dvorana za kočevsko občino ni pomembna le kot proizvodni obrat, ampak tudi zato, ker je edini industrijski objekt izven občinskega središča Kočevja in tako prispeva, da podeželje na tem koncu ne izumira tako hitro kot v drugih območjih občine.

Plemenite iverke

Obrat za oplemenitenje ivernih plošč je začel delati marca. V njem stiskajo iverne plošče z impregniranimi dekor papirji, s čimer plošče pridobijo na kakovosti in seveda tudi ceni.

Zdaj delajo v eni izmenici, konec maja bodo predvidoma že v dveh, v juliju pa – če bodo dobili dovolj ljudi – celo v treh izmenicah.

Težave imajo z uvozom surovin (papir), manjkalo pa jim bo letos tudi okoli 5.000 kubičnih metrov ivernih plošč, ki jih bodo verjetno morali uvoziti.

Pri letnem oplemenitju okoli

750.000 kvadratnih metrov plošč jih bodo morali okoli tretjino uvoziti, ker je proizvodnja v lastni iverki za toliko premajhna.

Obrat za oplemenitenje ivernih plošč je skupna investicija kemične tovarne MELAMIN in LIK (ki je obrat oziroma pridruženo podjetje SLOVENIJALES, Ljubljana). Papir impregnirajo v MELAMINU, plošče pa oplemenitujejo v LIK.

Letna proizvodnja tega obrata bo vredna okoli 52 milijonov din. Del plošč bodo porabili sami za nadaljnjo predelavo, del pa jih bodo prodali oziroma izvozili.

Nova tovarna pohištva

Letos bodo tudi začeli razširjati proizvodnjo šolskega in otroškega pohištva, kar je osnovna smer razvoja LIK. Podpisali so že pogodbe, da mora biti do konca septembra letos dograjena 5.000 kvadratnih metrov velika proizvodna dvorana, ki bo začela delati predvidoma okoli novega leta. Tako bodo proizvodnjo šolskega in otroškega pohištva preselili na eno mesto in bo manj notranjih prevozov, povečali pa bodo tudi prostore za skladiščenje materiala in končnih izdelkov.

Pri LIK pravijo, da bodo tako dosegli z istim številom ljudi za tretjino ali celo za polovico večjo proizvodnjo, tako da se bo vrednost povečala od sedanjih 30 na 40 do 45 milijonov dinarjev. Hkrati bodo izboljšali kakovost izdelkov; k temu bodo največ pripomogli novi uvoženi stroji, ki jih bodo dobili že ta ali prihodnji mesec.

Ta gradnja bo povečala težave predvsem pri skladiščih, ker bodo morali začasno skladišče porušiti. Težavo jim bo pomagalo premostiti Združeno KGP, ki je dalo LIK na razpolago do konca septembra hangar avtoparka.

Doma predelati bukovino

V LIK bodo razen že naštetega letos obnovili tudi kotlovnico, ker potrebujejo več pare za ogrevanje in proizvodnjo. Mehanizirali bodo tudi skladišče hlodovine, in sicer tako, da bodo na njem postavili žerjav, ki je že prispel.

Če nekoliko odgrnemo tančico še proti letoma 1973/74, potem vam lahko zaupamo, da nameravajo v dveh letih postaviti še okoli 3.000 kvadratnih metrov veliko dvorano

V LIK Kočevje bo l. 1973 znašala vrednost proizvodnje 100 do 120 milijonov, medtem ko je znašala lani 56 milijonov din – Letos so že odprli nov obrat v Podpreski, obrat za oplemenitenje ivernih plošč v Kočevju, prihodnje leto pa bo predvidoma začela delati še nova tovarna pohištva v Kočevju

za proizvodnjo pohištva iz masivne bukovine za izvoz. Za to izgradnjo je posebno zainteresiran SLOVENIJALES.

Izgradnja te tovarne je usklajena z načeli gozdarstva za povečanje pro-

»Dolenjski list« v vsako družino

delave domače bukovine. Na tem območju bo namreč za predelavo na razpolago na leto 7 do 10.000 kubičnih metrov bukovine.

J. PRIMC

KAKO SMO LANI GOSPODARILI V KOČEVJU?

Gospodarstvu dali in spet vzeli

Čeprav kažejo številke za lani lep gospodarski napredek, gospodarstvu v občini (podobno kot v ostali državi) ne manjka težav – Odpraviti vse, kar povzroča gospodarstvu škodo – Poprečna plača je 1.640 din

Gospodarske organizacije Kočevske občine so lani poslovale dokaj ugodno. Podatki zaključnih računov povedo, da se je celotni dohodek povečal za 25 odstotkov, porabljena sredstva za 26,7 odstotka in dohodek za 21,2 odstotka. Zaposlenih je bilo poprečno za 4,6 odstotka več.

Primerjava ustvarjenega dohodka in zaposlenosti kaže da se je produktivnost povečala za okoli 16 odstotkov. Osebnih dohodki so porasli za okoli 19 odstotkov. Povprečni mesečni osebni dohodek zaposlenega v gospodarstvu je bil lani 1.640 din.

Kljub takim dosežkom se je gospodarstvo srečevalo z vrsto težav. Predvsem je manjkalo reprodukcijskega materiala, počasi so prihajale nekatere surovine in oprema, manjkalo pa je tudi obratnih sredstev. Zaradi nenehnega naraščanja cen materialu in naraščanja drugih stroškov je prihajalo do težav predvsem v delovnih organizacijah, kjer so cene nadzorovane ali zmrznjene. Posledice so, da imajo delovni kolektivi precej težav in majhne možnosti za posodobitve.

Delitev dohodka med gospodarstvom in družbo se je lani res spremenila v korist gospodarstva. Vendar nimajo gospodarske delovne organizacije za to nič več denarja. Nekatere obveznosti so se sicer zmanjšale, povečujejo pa se druge davke, kot so razna posojila (predvsem v sklad za manj razvita območja), skladom skupnih rezerv, obvezni polog za energitiko in druge obveznosti.

Splošna nelikvidnost v državi je vplivala tudi na kočevsko gospodarstvo. Pomanjkanje obratnih sredstev so najbolj občutili v industriji, gradbeništvu in prometu. Terjatve so bile konec preteklega leta nad 32 odstotkov večje kot leto prej. Večji del terjatev se je nanašal na terjatve v državi. Število sodnih sklepov in akceptnih nalogov je seveda porastlo.

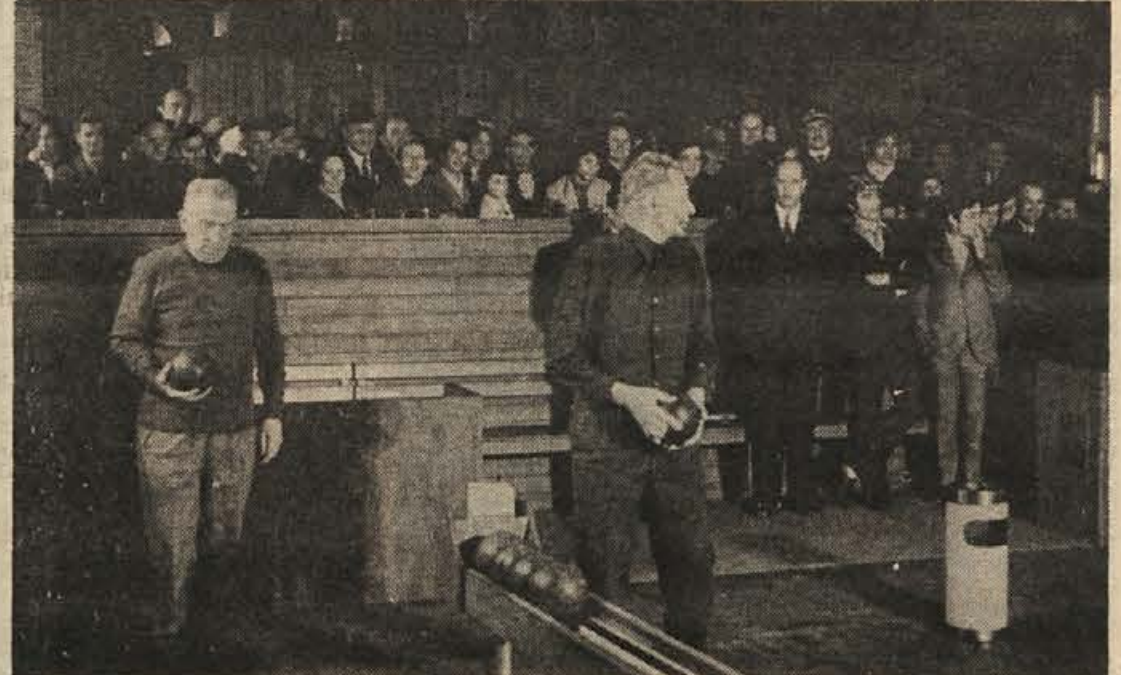
Čeprav so vse delovne organizacije v zaključnih računih in poslovnih poročilih pokazale zadovoljivo poslovanje, bi le morali čimprej storiti ukrepe za odpravo tistih težav, ki so povzročale gospodarstvu škodo. Ti ukrepi naj bi pripomogli, da bi v okviru stabilizacijskih prizadevanj (tudi v samih delovnih kolektivih) dosegli v gospodarstvu občine še večji in hitrejši napredek, kar je želja vseh občanov.

VIKTOR DRAGOŠ

PRODALI ZADNJO

Na zadnji javni ustni licitaciji o prodaji stavbnih parcel v Kočevju in okolici je Stanovanjsko podjetje prodalo vse razpoložljive gradbene parcele, na katerih je dovoljeno graditi družinske hiše. Neprodana je ostala samo ena gradbena parcela v Dolgi vasi, ki bi terjala nekaj več izdatkov pri pripravljalnih gradbenih delih. Kazalo bi hitreje izdelati zadnje načrte in omogočiti gradnje. Sprejete zaizdatnih načrtov je potrebno toliko bolj, ker je še vedno povpraševanje po gradbenih parcelah.

—dr

Tik pred praznikom OF so v Kočevju odprli štiristezno avtomatsko kegljišče. To je sploh prvo avtomatsko kegljišče v občini. NAMA ga je preuredila iz starega kegljišča kegljaškega kluba. Preureditev je veljala okoli milijon dinarjev. Vse steze so vedno zasedene, kar pove, da je Kočevje kegljišče res potrebovalo in da gotovo potrebuje še nekaj drugih rekreacijskih oziroma športnih objektov. (Foto: J. Primc)

RAZGOVOR Z JOŽETOM NOVAKOM, SEKRETARJEM ZK

Delati javno in pošteno

Preprečiti zaostajanje gospodarstva – Tudi med komunisti so primeri neupravičenega bogatenja – Samoupravljanje naleteli na ovire – Vsak naj odgovarja za svoje delo – Javnost dela porok za pošteno delo

Jože Novak je novi sekretar občinske konference ZK Kočevje. Konec aprila smo ga zaprosili za razgovor o komaj sprejetem delovnem programu kočevskih komunistov. Ob tej priložnosti je povedal, da bo začel redno delati na komiteju z majem, da zato še ne pozna položaja do vseh podrobnosti in naj mu ne zamerimo, če na vsa vprašanja ne bo dal popolnoma zadovoljivih odgovorov.

V prvem delu programa je med drugim dan poseben poudarek sprejemu delavcev in mladine v ZK. Slišati pa je, da je v občinskem komiteju, ki šteje 11 članov, le en delavec.

Iz neposredne proizvodnje sta Albin Svete iz ITASA in Slavka Segar iz TEKSTILANE, ki je bila izvoljena v komitej pri dopolnitvi volitev. Mladino zastopa Miroslava Besal iz TRIKONA.

Poudariti pa moram, da sprejeti program ni le akcijski program, ampak tudi vsebinska usmeritev za delo komunistov v občini, ker so v njem tudi nekatere trajne naloge, kot: sprejemanje mladine in neposrednih proizvajalcev v ZK, nove delovne metode ZK, občinske skupščine in

vodstev drugih organizacij, spoprijemanje z negativnimi pojavi itd.

ZAOSTAJAMO ZA REPUBLIKO

Narodni dohodek na prebivalca v kočevski občini iz leta v leto bolj zaostaja za republikanskim poprečjem, kar pomeni, da občina gospodarsko zaostaja za razvojem republike. Kaj pravi partijski program o tem in kako bomo v občini preprečili to zaostajanje oziroma kako bo zagotovljena hitrejša gospodarska rast?

— Pospešiti je treba izdelavo srednjeročnih in dolgoročnih programov razvoja občine. Poseben poudarek je treba v njem dati tudi raz-

voju prometa in zvez, se pravi cestam, železnici.

Občina pripravlja tudi poseben vprašalnik v zvezi z razvojem občine v naslednjih petih letih. Izpolnilo ga bo 70 najrazličnejših občanov. Odgovori na ta vprašalnik bodo tudi nakazali, v katero smer naj bi se občina v bodoče razvijala.

— Kaj so vzroki gospodarskega zaostajanja? Ste jih že analizirali, ali jih še boste in do kdaj?

— Vzroke je treba še analizirati. Roka si nismo čvrsto postavili, vendar menim, da bo treba to opraviti še letos, se pravi hkrati s pripravljanim programom za razvoj občine v naslednjih petih letih. To je posebno pomembno še zato, ker bodo prihodnje leto volitve odbornikov in poslancev oziroma delegatov.

— Nekateri očitajo partijskemu programu, da ne govori nič o volitvah, Zakaj ne?

— Volitve v njem res niso posebej omenjene, so pa zajete v okviru drugih nalog, kot: krepitev samoupravnih odnosov in vloge neposrednih

proizvajalcev, uveljavljanje ustavnih dopolnil itd.

Naloge v zvezi z volitvami so zapane SZDL, kjer tudi delajo komunisti in je torej vpliv partije pri volitvah prisoten, čeprav to v programu ni posebej omenjeno.

SZDL in občinski skupščini je zapana naloga v zvezi z naslednjo fazo ustavnih sprememb, kjer bo podrobneje obdelan med drugim tudi volilni sistem.

NEUPRAVIČENO BOGATENJE

— Program govori tudi o socialnem razlikovanju. So v občini in med člani ZK primeri pojavov neupravičenega bogatenja, utaj itd.?

Jože Novak (Foto: J. Primc)

Tudi v naši občini imamo primere neupravičenega bogatenja, vendar na tako kriče kot drugod. Če hočemo, da se bomo komunisti zavzemali za zmanjševanje in odpravljanje neupravičenih socialnih razlik, potem moramo najprej sami izpolnjevati moralno-politične norme, kot so skromnost, poštenost, odklanjanje privilegijev itd. Gotovo so v naši občini med tistimi, ki so na neupravičen način prišli do koristi, tudi komunisti, vendar mi ni znano, koliko jih je.

Odkrivanje neupravičenega bogatenja je naloga vseh komunistov, predvsem pa seveda organov, kot so SDK, inšpekcije, sodišča, tožilstvo itd. Z eza komunistov lahko take pojave in posameznike moralno-politično obsodi. Tudi ZK je dobila nekatere take prijave, vendar še preverjamo, če so obdolžitve točne.

RAZREŠITI ZAVIRALCE

— Zadnje poglavje govori tudi o odgovornosti in javnosti dela. Kako je zagotovljena odgovornost pri sedanjih splošnih neodgovornosti?

— Stalno bo treba preverjati, če posamezniki in redbu opravljajo svoje naloge, se pravi v duhu programa ZK in programa naše občinske organizacije. V našem programu so naloge točno določene tako za komuniste kot za posameznike. Vsak komunist bo dobil v roke natisnjen program in bo moral po njem delati. Dobile pa ga bodo tudi družbenopolitične organizacije in občinska skupščina. Zoper tiste, ki ne bodo v redu delali, je treba ukrepati, jih kaznovati, jim izreči nezaupnico, jih odpoklicati ali razrešiti.

— Zakaj je dan poseben poudarek javnosti dela?

— Predvsem zato, da bo vsak odgovorneje opravljal delo. Javnost dela je tudi porok, da bo vsako delo pošteno opravljeno. Razen tega je praksa pokazala, da se z javnim delom zadeve hitreje rešujejo, kot če jih skuša rešiti le ozek krog ljudi. Sicer pa reševanje v zaprtim krogu niti ni samoupraven način reševanja zadev.

— Gradimo samoupravni socializem in tudi posebno poglavje programa ZK govori o krepljivi samoupravljanja. Kako je zagotovljena krepitev samoupravljanja in na kakšne ovire zadeva samoupravljanje v občini?

— Uresničevanje ustavnih dopolnil pomeni resnično približevanje samoupravljanja naprednim proizvajalcem in občanom. To nalogo bo ZK opravljal v podjetjih v sodelovanju s sindikatom, na terenu pa v sodelovanju s SZDL.

Tudi moramo čimprej oblikovati temeljne organizacije združenega dela, še prej pa razčistiti, kaj je to temeljna organizacija združenega dela, se pravi organizacija, ki sama ustvarja in deli dohodek. Po mojem mnenju je na primer lahko temeljna organizacija v okviru podjetja MER-CATOR kočevski TRGOPROMET, v okviru SLOVENIJALES pa LIK Kočevje. Vprašanje pa je, če je taka organizacija lahko NAMA ali posamezni obrati znotraj naših, tudi večjih podjetij, na primer v ITAS.

— Cutiti je, da razvoj samoupravljanja zavira prepočasno uveljavljanje pravic, ki so v ustavi zapisane, in ker si vsak po svoje razlaga, kakšne so pravice neposrednih proizvajalcev.

JOŽE PRIMC

ČGP DELO
PODRUŽNICA NOVO MESTO

sprejme takoj

DELAVCA - DELAVKO

za dostavo časopisa na dom naročnikom
za področje Novega mesta

Raznašanje je v zgodnjih jutranjih urah.
Zasluzek dober. Interesenti naj se javijo v pisarni po-
družnice Novo mesto, Glavni trg 1.

RIBIŠKA DRUŽINA NOVO MESTO

obvešča svoje člane in mladince,

- da bo družinsko tekmovanje v lovu rib s plovčkom
- v nedeljo, 21. maja, na Radulji pri Škocjanu.

Pričetek ob 6. uri zjutraj. Tekmovanje bo ob vsakem
vremenu.

Prijavite se lahko v pisarni Ribiške družine Novo me-
sto do 18. maja, kjer dobite pravila tekmovanja in vse
druge informacije.

Tekmovanje osmih razredov osnovnih šol še vedno
traja. Najuspešnejše razrede čakajo zanimive nagrade.
Več zbranih novih naročnikov v domačem kraju —
daljši izlet

**NAGRADA
ZA VAŠ RAZRED**

Nič še ni izgubljeno! Tekmujte in zbirajte nove naroč-
nike. Vsak dan je vrstni red drugačen. Se vedno se
lahko uvrstite med najboljše. Zbirajte naročnike v do-
mačem kraju. Pošiljajte naročilnice na naslov: Revi-
ja m, Nazorjeva 1, 61000 Ljubljana. Na pisemsko ovjo-
nico napišite šolo, razred, kraj.
Tekmujte vztrajno, znašli se boste med najboljšimi,
nagrada vas še vedno čakajo.

**pridružite se
varčevalcem**

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
- vodimo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- dajemo kredite za stano-
vanjsko gradnjo, pospe-
ševanje kmetijstva,
obrtni in turizma
na podlagi
namenskega varčevanja
- odobravamo kratkoročne
in dolgoročne kredite
- opravljamo vse druge
bančne posle.

Zaupajte nam svoje de-
narne zadeve! Opravimo
jih hitro, natančno in zaupno
pod najugodnejšimi pogoji.
Vsak varčevalec, ki ima pri svoji
banki vloženi vsaj 500 din, je nezgodno zavarovan.

**DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA
NOVO MESTO**

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI,
NOVEM MESTU in TREBNJEM

ŠTIPENDIJE!

**COSMOS Ljubljana
tovarna BELT, Črnomelj**

RAZPISUJE

za šolsko leto 1972/73 naslednje štipendije:

I. na visokih in višjih šolah:

- 1. fakulteta za elektrotehniko 2
- 2. strojna fakulteta 2
- 3. visoka ekonomsko-komercialna šola 2
- 4. ekonomska fakulteta 2
- 5. fakulteta za naravoslovje in tehnologijo:
 - a) metalurgija 5
 - b) kemija 2
- 6. tehnična fizika 1
- 7. višja šola za socialne delavce 1

II. na srednjih šolah:

- 1. TSS — metalurški oddelek 7
- 2. TSS — elektro oddelek 3

III. na poklicnih šolah:

- 1. poklicna šola za KV livarje 20
- 2. poklicna kovinarska šola Črnomelj (ključavničarji, strugarji, rezkalci) 10
- 3. poklicna gostinska šola (oddelek za kuharice) 2

Prošnje za dodelitev štipendije pošljite na upravo to-
varne »BELT«, Črnomelj, do 15. julija 1972.

**»POSESTVO SNEŽNIK«,
Kočevska Reka**

razpisuje javno licitacijo
za prodajo naslednjih osnovnih sredstev ter inventarja:

- 1 kamion OM Super Orione, leto izdelave 1960, z vgrajeno tretjo pomožno osjo in hidravličnim dvigalom Hiab 193
- 3 traktorji Se - 35, leto izdelave 1960
- 2 traktorja IMT - 533, leto izdelave 1965 in 1969
- 3 traktorji Fe - 65, leto izdelave 1960
- 1 traktor Steyer, nekompletan (rezervni deli)
- 1 osebni avto Zastava-Campagnola, leto izdelave 1963
- 1 moped Tomos, tip VS - 50, leto izdelave 1958
- 1 okvir za moped Tomos, tip 03
- 1 dvoosna priklopa ITAS, tip P - 14, leto izdelave 1966, nosilnost 14 ton
- 2 dvoosni traktorski priklopi Ljutomer, tip UKP - 1, nosilnost 4 tone
- 2 enoosni traktorski priklopi Ljutomer - tip KP - 4, nosilnost 3 tone
- 1 šasija za enoosno traktorsko priklopa
- 1 tračna žaga (cepilka) Bratstvo, tip RT 110, kompletna
- 1 veržni transporter za nakladanje rezanega lesa, z el. motorjem
- 1 elektromotor Rade Končar, 40 KW, z zaganjačem
- 1 elektromotor Rade Končar, 27 KW
- 4 elektromotorji, 4,2 do 13,5 KW 1420 do 1460 O min.
- 1 plug za oranje snega ST Trbovlje, primeren za montažo na kamion TAM 4500
- 1 puhalnik za seno IG, brez električnega motorja
- 6 motornih kesilnic BCS, tip 82
- 2 grabelj Sonce za seno
- 2 nizkotlačni stiskalnici Fortschritt za seno
- 2 kombajna za košnjo New Holland
- oprema za mali damski frizerski salon, več priključkov in rezervnih delov za kmetijske stroje, ležaji, vodovodni material

Licitacija bo v petek, 19. maja 1972, ob 9. uri na KU Stalcevi (pri hlevih) za družbeni in zasebni sektor. Interesenti morajo položiti pred licitacijo kavejco v višini 10% od izključne cene. Informacije lahko dobite po telefonu št. 86-35 Kočevje.

**Zavarovalnica SAVA
poslovna enota Novo mesto**

razpisuje delovno mesto za

REFERENTA kmetijskih zavarovanj

POGOJI: srednja kmetijska šola splošne smeri in najmanj 5 let delovne prakse.

Stanovanje ni na razpolago. Nastop dela po dogovoru. Prijave pošljite na naslov: Zavarovalnica SAVA, PE Novo mesto, Glavni trg 24. Razpis velja do zasedbe.

AB Agraria BREŽICE
Ste v zadregi za darilo?
Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

**UČNA MESTA
Kmetijsko in trgovsko podjetje
AGRARIA, BREŽICE**

razpisuje naslednja učna mesta:

- 1. 1 STROJNI KLJUČAVNIČAR
- 2. 7 PRODAJALCEV V TRGOVINI Z ŽIVILI
- 3. 2 PRODAJALCA V TRGOVINI Z REPRODUKCIJSKIM MATERIALOM
- 4. 1 MESAR — PRODAJALEC
- 5. 2 MESARJA — KLAJNICARJA

Učenci morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod 1. končana osnovna šola;
- pod 2. končana osnovna šola z najmanj dobrim uspehom;
- pod 3. končana osnovna šola z najmanj dobrim uspehom;
- pod 4. končana osnovna šola;
- pod 5. končanih 6. razredov osnovne šole.

Prednost imajo učenci iz območja občine Brežice. Prošnje je treba poslati najpozneje do 26. maja 1972 upravi podjetja — splošni oddelek, Brežice, Sentjerne 72.

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega dragega in dobrega očeta

ERNESTA BIENENFELDA

se zahvaljujem vsem prijateljem, znancem in kolektivom Zdravstvenega doma Novo mesto, TZE Metlika, BETI Metlika in vsem zastopnikom družbeno-političnih organizacij iz Metlike, ki so ga počastili s tolikim cvetjem, nam izrekli sožalje in pokojnika v tako velikem številu spremili do njegovega zadnjega doma na Mirogoju v Zagrebu dne 22. aprila 1972.

Globoko žalujući sin dr. Evgen Bienefeld in družina

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, sestre, tete in tašče

MARIJE TURK

iz Ragovske ulice 19, Novo mesto

se najprizrečneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam stali v teh težkih urah ob strani, nam vsestransko pomagali ter soobstvovali z nami. Lepa hvala zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto ter gospodu župniku za lepi obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojnici poklonili toliko lepega cvetja in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Zalujući: sin Janez z ženo Minko, hčerke Vera, Majda in Ivica, sestre, bratje ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega moža, očeta, brata, starega očeta, strica in pradedu

NIKOLAJA VESELIČA

ADLEŠIČI 26

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnjo pot. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih boleznih, gasilskemu društvu Adlešiči za spremstvo, vsem darovalcem vencev in cvetja in tov. Alojzu Cvitkoviču za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujući: žena Barbara, sinovi Niko, Rudi, Vinko, Anton, Lojze in Jože z družinami, hčerke Katica, Marija, Anka, Slavica z družinami in Nada, sestra Ana in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

URŠULE KRALJ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se poslovlili od nje na domu, dalje vsem, ki so jo spremljali na dolgi poti do zadnjega počitka. Iskreno se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja. Naša posebna zahvala gre zdravniku dr. Podobniku, ki ji je lajšal bolečine, kolektivno ISKRE in kolektivno Veterinarske postaje, ki se je tako polnoštevilno udeležil pogreba. Se posebej se zahvaljujemo č. duhovščini iz Škocjana, predvsem pa g. župniku iz Sentjerneja za njegovo veliko skrb in prizadevnost. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Sentjernej, 3. maja 1972

Družine Kralj — Medle

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše ljube, skrbne in nenadomestljive mame in stare mame

FRANČIŠKE JANŽEVEC, roj. Gazvoda

iz Čučje mlake pri Škocjanu

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje ter pokojni prerani grob zasuli z venci in cvetjem. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za obred, kolektivno Iskra Sentjerneja, Papirokonfekciji Krško in drugim. Vsem še enkrat hvala!

Zalujući: sinova Jože in Ivan, Stane, Angelica, Pepca, Franci in Lojze z družinami ter Anica s hčerko

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 12. maja - Pankracij
Sobota, 13. maja - Servacij
Nedelja, 14. maja - Bonifacij
Ponedeljek, 15. maja - Zofka
Torek, 16. maja - Janez
Sreda, 17. maja - Mojca
Četrtek, 18. maja - Erik

KINIO

BREŽICE: 12. in 13. 5. ameriški barvni film „Serif v New Yorku“, 14. in 15. 5. ameriško-italijanski barvni film „Tajni hudičev agent“, 16. in 17. 5. francosko-italijanski barvni film „Ziveti ponoči“.
CRNOMELJ: 12. 5. ameriški barvni film „Serif iz George Cityja“, 14. 5. ameriški barvni film „Smešno dekle“, 17. 5. ameriški barvni film „Zgečkaj me“, 18. 5. ameriški barvni film „Ujeti v puščavi“, 14. 5. španski barvni film „7 žena za 7 kavbojev“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISČEM ŽENSKO za dopoldansko pomoč v gospodinjstvu. Lešnjak, Kristanova 57, Novo mesto.

ZA DOM NA KOMNI sprejememo takoj oskrbnika in kuharico. Delovni mesti stalni, primerni za zakonski par brez šoloobveznih otrok. Za čas od 25. junija do 10. oktobra letos bomo potrebovali sezonske delavke za Sedmera jezera in Kredarico. Pismene ponudbe pošiljate Planinskemu društvu Ljubljana-matica, 61000 Ljubljana - p. p. 320.

KV NATAKARICO, lahko je tudi priučena, sprejememo takoj. Hrana in stanovanje v hiši, Gostilna Silva Breskvar, Cesta na Loko 28, Ljubljana.

ISČEM gospodinjstvo pomočnico k 4-članski družini. Nudim stanovanje in hrano, plača po dogovoru. Interesente se lahko oglasijo vsak dan na stanovanju M. Pokorny, Dreččetova 11 (Zabja vas), Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

V VARSTVO vzamem enega otroka. Naslov v upravi lista (1033/72).

STANOVANJA

NUJNO POTREBUJEM sobo v Novem mestu. Ponudbe pod „Miren fant“.

ZAMENJAM enosobno komfortno stanovanje z vrhom v Ljubljani za enako ali večje v Novem mestu. Ponudila dobite na Kom. Staneta 5 ali Cvelbar, Gerbičeva 8, Ljubljana.

ODDAM stanovanje s pogojem dopoldanskega varstva otroka. Naslov v upravi lista (1023/72).

ODDAM opremljeno sobo samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (1020/72).

Motorna vozila

PRODAM osebni avto Zastava 750, Ragovska 38, Novo mesto.

PRODAM TRAKTOR Goldoni 24 KM, prevoženih 1800 ur, dvobrazdni plug, kosa, Kastelic, Pristava 13, Sentjernej.

PRODAM ZASTAVO 1300 LUXE, letnik 1970, Milan Bratož, Mestne njive 9, Novo mesto.

PRODAM osebni avto „Skoda“ - letnik 67. V pošte priče tudi plačilo s čekom. Ogled po 14. uri. Poštočar, Vel. Bučna vas 35, Novo mesto.

PRODAM škodo 1000 MB po delih, motor generalno popravljen. Viktor Fišter, Sp. Lakenc 22, Mokronog.

OPEL rekord 57, odlično ohranjen, prodam. - Telefon 21-541.

PRODAM osebni avto škoda MB 1000 v dobrem stanju. Franc Gorenc, Ločna 39, Novo mesto.

FIAT 600 D, letnik 1961, prodam. Zglasite se v trgovini v Šmihelu pri Novem mestu.

PRODAM

KRAVO sivo rjave pasme, 8 mesecev brejo, dobro mlekarica, težko pribl. 600 kg, staro 5 let, in traktorsko škopolnilnico TF 300 v brezhib-

KRŠKO: 13. in 14. 5. angleški barvni film „Kapitan Nemo in podvodno mesto“, 17. 5. ameriški film „Divjaki“.

METLIKA: Od 12. do 14. 5. ameriško-italijanski barvni film „Legija prekletih“, Od 12. do 14. 5. ameriški barvni film „Vaš zvesti Blackie“, 17. in 18. 5. ameriški barvni film „Zakladi Aztekov“.

MIRNA: 13. in 14. 5. „Dvinajest zaznamovanih“.

MOKRONOG: 13. in 14. 5. francoski barvni film „Angelika in sultan“.

NOVO MESTO: Od 12. do 14. 5. ameriški barvni film „Ubij vse in vrni se sam“, Od 16. in 18. 5. italijanski barvni film „Smrt trka dvakrat“, - POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 12. do 16. 5. angleški barvni film „Poljubi dekleta, pa jih pobij“.

RIBNICA: 13. in 14. 5. angleški barvni film „Nedolžna ljubezen“, SENTJERNEJ: 13. in 14. 5. „Pravi človek z Zahoda“.

TREBNJE: 13. in 14. 5. ameriški barvni zabavni film „Dvojnik v zagati“, 17. 5. slovenski mladinski film „Kekčeve ukane“.

okolje primerna za avtomehanično ali podobno obrt. Delno bo vselejva takoj po nakupu. Ostalo ob ogledu in po dogovoru. Ponudbe pod šifro „Ugodna prilika“.

TAKOJ oddam dva lokala za frizersko obrt in mesarijo v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (1034/72).

POCENI prodam lepo posestvo, gospodarsko poslopje, vinograd z zidanico, dobro ohranjeno posodje za vino, lepe gozdove s hišo, vse zaradi odsotnosti v Ameriki. Cenjene ponudbe sprejema Jože Matekovič, Metlika, Trg svobode št. 4.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! - Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravi zlatar v Ljubljani, Gospoška 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

NOVOMESCAN, 168 cm, srednjih let, samski, želi spoznati življenjsko družico do 40 let, ki ljubi naravo, glasbo in petje. Ponudbe pod „Osamljen povratnik“.

KDOR BI KAJ VEDEL o ukradenem avtomobilu Zastava 750, reg. št. NM 145-93, sivo rjave barve, naj sporoči na naslov: Jože Vovko, Dol. Nemška vas 21, Trebnje, ali najbližji postaji milice.

ZAHVALBA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega brata

FRANCA GORIŠKA iz Cerovega loga

se zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujem gasilskemu društvu Cerova log in Orehova, tov. Tonetu Jakšetu in Francu Zagorcu za poslovilne besede ob odprtem grobu, društvu upokojencev Sentjernej, gospodu župniku za opravljeni obred ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Zalujoči: sestre z družinami in drugo sorodstvo

JOŽETA SMRKETA iz Sred. Globodola

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti in mu poklonili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujem sosedom za pomoč v času njegove bolezni, gasilskemu društvu Globodol za organizacijo pogreba in vence, kolektivno Beti - obrat Mima peč za vence in gospodu župniku za obred.

Zalujoči: žena Ana, sin Jože, hčerka Joži z družino in drugo sorodstvo

Ob izgubi naše mame in stare mame

BETKE BALOH bivše gostilničarke iz Šmarjskih Toplic

se zahvaljujem vsem, ki ste jo spremljali k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljujem dr. Božu Oblaku, ki je nesebično storil vse, da bi naša mama ostala čim dalj pri življenju, organizacijam OO ZJK, SZDL, Zvezi borcev, gasilcem in godbi. Še posebno se zahvaljujem gasilski organizaciji za tako lepo organiziran pogreb ter šolskemu pevskemu zboru, ki je s svojim nastopom pretresel srca vseh prisotnih, in obema govornikoma, ki sta orisala revolucionarno življenjsko pot naše mame.

Zalujoči: sin Peter z družino in drugo sorodstvo

Ob težki in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JANEZA JANCA iz Brusnic 51

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala kolektivni IMV Novo mesto, krajevni organizaciji ZB Brusnice, Tonetu Mastniku za denar, ki ga je daroval namesto venca, gospodu župniku za obred in vsem sorodnikom. Hvaležni smo tudi vaščanom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Zalujoči: žena Ana, hči Anica z družino ter sinovi Jože, Martin in Franci

Ob smrti našega dragega očeta in starega očeta

JANEZA BAČARJA Vrhe 15 pri Stopičah

se iskreno zahvaljujem gospodu župniku, kolektivni Pionir in sosedom za vso pomoč v najtežjem trenutku. Še enkrat prav lepa hvala vsem.

Zalujoči: hčerka Rezka, sinova Franc in Lojze z družinami in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

MATIJA BOBNARJA s Suhorja pri Dol. Toplicah

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za sočustvovanje in podarjeno cvetje. Enako se zahvaljujem dobrim vaščanom, pevskemu društvu iz Dol. Toplic, kolektivom Novolesa, osnovni šoli Dol. Toplice, gozdničarjem obratoma Straži in Podturnu ter upravi GG Novo mesto. Zahvaljujem se tudi g. kaplanu za opravljeni obred.

Zalujoči: žena in otroci z družinami

Ob bridki izgubi našega ljubelega moža, očeta in starega očeta

MIHAELA IVANIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in delovnim kolektivom OKP Crnomelj ter ZB Dragatuš za podarjene vence in cvetje. Posebna hvala tov. Leopoldu Bečaju za pretresljivi govor pred odprtim grobom in gospodu župniku za cerkveni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti in nam izrekli sožalje.

Zalujoči: žena Ana, sin Vladimir, snaha Anica ter vnukinja Irena in Vladka

Ob nenadni izgubi mojega dragega moža, našega očeta, starega očeta, prastarega ata, strica in brata

IVANA ZAMIDE iz Uršnih sel

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in nam izrazili sožalje. Iskrena hvala gasilskemu društvu Uršna sela in pevcem Vavta vas - Straža.

Zalujoči: žena Marija, sin Štefo, hčerki Anica, Zofka z družinami, sestre, nečaki, nečakinje z družinami ter vnuki

Odšla je mnogo prezgodaj in se ne bo več vrnila med nas naša dobra, zlata žena in mamica

FANIKA KAPLER iz Zavinka 3, Škocjan

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so bili tolažniki v težkih trenutkih. Posebno zahvala smo dolžni vaščanom, gospodu župniku, podjetju IMV in sodelavcem za pomoč, osnovni šoli Škocjan, splošni bolnišnici in vsem, prav vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti in zasuli njen grob s cvetjem.

Globoko zalujoči mož Vinko s hčerko Zdenko in sinčkom Jožkom in vsi domači

Ob boleči izgubi našega moža in očeta

PETRA GORŠETA iz Dragatuša

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam nudili vso pomoč gospodu župniku za cerkveni obred, pevcem iz Dragatuša pod vodstvom Evgena Cestnika za zapete žalostinke. Vsem še enkrat hvala.

Zalujoči: žena Kristina, otroci Mirko z družino, Pavle, Malči

Ob bridki izgubi našega dobrega ata in starega ata

ANTONA STRUNE iz Meniške vasi

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, znancem, sosedom in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, podjetju „Varnost“ iz Novega mesta in „Gorjancem“ iz Straže ter organizaciji ZB Meniške vasi. Posebno se zahvaljujem za zdravljenje dr. Smigovevi in sestri Ildi ter gospodu duhovniku za zadnje spremstvo.

Zalujoči: sin Franci in hčerka Tončka z družinami

Po mučni bolezni nas je za vedno zapustil v 46. letu starosti naš nad vse ljubljeni mož, skrbni očka, brat, stric

MATIJA VENE Žvabovo 3, Sentjernej

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje in nam stali ob strani v težkih urah. Posebej se zahvaljujem zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Novem mestu. Lepa zahvala tudi Kopinovim, podjetju „Mercator“, tovarni IMV iz Novega mesta, trgovski šoli v Brežicah, posebno 2. e razredu. Enako tudi gospodu župniku za zadnje slovo. Še enkrat hvala vsem, ki so se od našega ljubelega očeta poslovili, darovali cvetje in ga spremljali na zadnji poti.

Zalujoči: žena Pepca, sinova Jože in Stane ter hčerka Slavka, brat Drago, sestre Angelca, Pepca in Marija z družinami in drugo sorodstvo

Ob nenadni, boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

MATIJE KOVAČIČA iz Železnega pri Dobniču

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na prerani zadnji poti, mu darovali cvetje in vence. Posebno se zahvaljujem Cestnemu podjetju iz Novega mesta, Gasilskemu društvu Dobnič, Občine, Žužemberk in Reber, Društvu upokojencev, Lovski družini Dobnič, zahvala gospodu dekanu iz Dobniča za lepo opravljeni pogrebni obred.

Zalujoči: žena Ana, sinova in hčerka z družinami

Ob smrti naše drage mame in žene

JOŽEFE KRALJ z Blance

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so ji darovali cvetje in vence ter jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja družinam Vidmar, Radej, Fakin in Radej.

Zalujoči: otroci Drago z družino, Rudi z družino, Mira z družino in mož Rudi ter drugo sorodstvo

ČESTITKE

Dragi mami Pepci Kurtal iz Dolge vasi št. 51 pri Kočevju želi vse najboljše za 65. rojstni dan in še mnogo srečnih ter zdravih let - hčerka Zlatka z družino iz Nemčije. Ostalim lep pozdrav.

Dobrima in skrbnima Jožici in Franciju Urbančiču iz Gor. polja 8 pri Straži želimo mnogo zdravja in sreče ob 10-letnici skupnega življenja njuni otroci: Dušanka, Franci in Alenka.

Dragi teti Ivanki Grozde iz Skrovnik pri Trzinu za 61. rojstni dan veliko sreče, zdravja in da bi bila še vnaprej tako dobra kot do sedaj, želi nečakinja Karolina.

Našemu dragemu očetu in starem očetu Janezu Rolihu iz Praproč pri Sentjerneju za bližnji 77. rojstni dan in god želimo vse najboljše, da bi ostal še dolgo med nami in da čim prej ozdravi. - Sin Ivan z ženo Vido in Ivico.

Janezu Useniku čestitamo za uspešno opravljeno diplomu. - Družina Stokanovič.

PREKLIC

Podpisana Jože Šporar, Podhosta 61, in Anton Senica iz Meniške vasi 31, prepovedujeta vsako vožnjo z vprežnimi ali motornimi vozili po srednji poti v Podhosti, ker to ni jav-

»Dolenjski list« tribuna bralcev

na pot, ampak jo lahko uporabljajo samo lastniki parcel ob tej poti za dovoz na parcele in z njih. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Podpisana Marija Kastelic, Štrekljevec 18, prepovedujem hojo in pašo kokoši ter kakršnokoli delanje škode v vinogradu v Stari gori. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jože Pavc, Javorovica 6, Sentjernej, prepovedujem po vsem svojem posestvu vožnjo in pašo živine. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ana Hočevar, Brezovica 5, Stopiče, prepovedujem hojo, pašo živine in delanje škode po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Podpisani Jože Anceļ, Mačkovec 1, Suhor, prepovedujem pašo in preganjanje živine po košenici pod vasjo Gradnik. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jože Šašek, Pangrč gm 13, Stopiče, prepovedujem vožnjo, pašo kokoši in hojo po mojem zemljišču. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ivan Bečaj, Jezero 23, Trebnje, prepovedujem pašo kokoši in hojo ter vožnjo z avtomobili po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Podpisani Jože Klobčar, Jože Ambrožič in Franc Berkopec iz Podgrada prepovedujemo vsem vsako vožnjo, hojo in pašo kokoši po naših parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

OBVESTILA

VINOGRADNIKI, POZOR! Obveščam interese nate, da izdelujem natezače (sponarje) za napenjanje žice do 5 mm debeline (najnovjši sistem). Izdelki se lahko dobijo takoj pri Francu Brčarju, kovinostrojarstvo, Mokronog 55.

Cenjene stranke prosim, da do 15. 5. 1972 prevzamajo popravljene ure pri Milanu Dvoršku v Krškem, CKZ 93 - dvojniše (v hiši postaje milice). Uraar Stanislav Kos.

Pletilje! Kvalitetne ščetke za vse pletilne stroje nabavite pri Slavku Armiču, Tržaška 52, Ljubljana.

Vsak dan imamo na zalogi sveža jajca. Priporočamo se! Franc Humek, Irča vas 57, Novo mesto.

SVEŽA JAJCA lahko zopet dobite pri Lešnjaku, Kristanova 57, Novo mesto.

GRADITELJI, POZOR! Bloke različnih dimenzij in strešno valovito opeko, podobno italijanski, različnih barv dobite pri Toniki Vodopivc, Stolovnik 49, Brestanica. Za naročila se priporočam!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marta Medle z Malega Slatnika - Roberta, Marija Zorc iz Crnomlja - Violeta, Majda Barborič iz Dolnjega Suhadola - Ana, Antonija Krevs iz Orkliceva - Irena, Marija Berkopec z Male Cikave - Boštjana, Marica Malešič iz Fratrovcev - Damirja, Rozalija Poglavc iz Dolnje Straže - Andrejo, Marija Stipič iz Harinje vasi - Romano, Marjana Šuklje z Vinomera - Bogdana, Štanka Mavsar iz Semic - Alenka, Jožefa Švalj iz Kočarje - Milana, Marija Kozan iz Tribuč - Tomaža, Francka Grošelj iz Sentlovenca - Alenka in Ida Hudorovac iz Zabjeka - Avgušlina in Zmago. - Čestitamo!

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kučevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jekc, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Frano Stajdohar in Ivan Zivič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Spilchal, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. - Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 1 dinar - Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24.50 dinarja, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev oziroma 20 DM (ali ustrežna druga valuta v vrednosti 8 ZDA dolarjev) - Devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oziroma 10 cifer) 33 din. 1 cm na določeni strani 45 din. 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din. vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preključnega cenik št. 4 od 6. 1. 1971. - Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 69001 Novo mesto, Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokov pisov in fotografij ne vračamo - Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisanje glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 12. MAJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Od melodije do melodije - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Tunistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Marija Orešnik: Nasveti za zrejo piščancev - 12.40 Z domačimi ansambli in godci - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za tujine - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 „Signal“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Franca Kerceta - 20.00 Naj narodi pojo... - 20.30 „Top-pops 13“ - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 13. MAJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Tunistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Miran Brinar: Ali bo jelka pri nas izumrla - 12.40 „Po domače“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino - 18.15 Iz opretnega sveta - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s Fanti treh dolin - 20.00 Spoznavajmo svet in domovino - 21.00 Za prijeten konec tedna - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 14. MAJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Smilja Radovančev-Popović: Dogodek v 43. regimentu - 9.05 Srečanje v studiju 14 - 10.05 Se pomnite, tovariši... Rado Pehaček - generalni polkovnik: Tito - vojskovođa in strateg narodnoosvobodilnega boja - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.20 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Nedeljska re-

portaža - Ujčič: Po sledovih Titove mladosti - 13.50 Z domačimi ansambli - 15.05 Iz opretnega sveta - 16.00 Radijska igra - Blagoje Ivanov: „Tri bežna srečanja“ - 17.05 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Melodije za lahko noč.

PONEDELJEK, 15. MAJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.20 Pet minut za novo pesmico - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Tunistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jelka Hočevar: Plesen na krompirju, ne vama bolezen - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Med zboji Jakova Gotovca - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 Zbor in orkester Horst Jankowsky - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s Tiom Avgusta Stanka - 20.00 Brahmsova vokalno-instrumentalna dela - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 16. MAJA: 8.10 Opema matineja - 9.05 Radijska šola za srednje stopnjo - Gustav Kriklec - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Tunistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Viktor Repanšek: Opozorilo pridelovalcem krompirja, zlasti semenskega - 12.40 Z domačimi ansambli in godci - 14.10 Glasbena tribuna mladih - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V terek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s štirimi kovači - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Ioan Grigorescu: „V ringu“ - 22.15 Glasba Karola Pahorja na novejših posnetkih.

SREDA, 17. MAJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.25 Z orkestrom James Last - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Tunistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Prof. Dolfe Cizej: Kaj lahko pridobimo z zboljšanjem sušenja sena - 12.40 „Od vasi do vasi“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezikovni pogovori - 18.15 Slovenske popevke - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Glasbeni večeri simfoničnega orkestra RTV Ljubljana - 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 18. MAJA: 8.10 Opema matineja - 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Tunistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Marjan Mrhar: Spravilo travniške kme za prevetrovanje in siliranje - 12.40 Igrajo pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Z ansambлом Atija Sossa - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.15 Klavir v ritmu - 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.40 Glasbeni nokturno - 22.15 Iz hrvaške simfonične literature.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 14. MAJA
8.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.45 Po domače z ansambлом Milana Kružana (Lj) - 10.12 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Don Kihot, Cami svet živali (Lj) - 11.50 Mestece Peyton (Lj) - 12.40 TV kašpot (do 13.00) (Lj) - Nedeljsko popoldne - Studio C (Lj) - Obisk v nedeljo (Lj) - Nekaj veselih domačih s Sloven. instrum. kvintetom (Lj) - 18.00 Abel, tvoj brat - poljski barvni film (Lj) - 19.45 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Vaščani luga - serijska oddaja (Bgd) - 21.20 Zabavno-glasbena oddaja (Zg) - 21.35 Sportni pregled (JRT) - 22.05 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 15. MAJA
9.05 Odrpita univerza (Bgd) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 17.45 Glasbena pravljica: Globina zvana (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Boj za obstanek - barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Civilizacija - barvna oddaja (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.35 Bos skozi pekel - japonska nadaljevanka (Lj) - 22.20 Jazz na ekranu: Kvarter Boone-Drew (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

PETEK, 19. MAJA
9.35 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bgd) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.30 Veliki zmagovalec in njegova sužnja (Trapollo HH-33) (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Glasbena oddaja (Lj) - 18.45 Gospodinski pripomočki (Lj) - 18.55 Ekonomsko izrazoslovje - Devizni režim (Lj) - 19.00 Mestece Peyton (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Moški in ženske - francoski film (Lj) - 22.10 Rezerviran čas - Poročila (Lj)

SOBOTA, 20. MAJA
9.35 TV v šoli (DO 11.00) (Zg) - 17.35 Po domače z ansambлом Mihe Dovžana (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Disneyev svet (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoristična oddaja (Bgd) - 19.45 Kratak film (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 TV križanka (Lj) - 21.35 Na poti k zvezdam (Lj) - 22.00 Tekmeča - serijski barvni film (Lj) - 22.50 TV kašpot (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

TOREK, 16. MAJA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina (Zg) - 16.10 Angleščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.50 L. Baum: Čarovnik iz Ozza - III. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Oktet „Svoboda“ iz Postojne (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Zvijanje šimpanzov - II. del barv. odd. (Lj) - 19.30 Jutri bo prepozno - barvni film (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Džungla v razredu - ameriški film (Lj) - 22.05 Simfonični orkester RTV predstavlja - C. M. Weber: Koncert za fagot in orkester (Lj) - 22.25 Poročila (Lj)

SREDA, 17. MAJA
8.20 TV v šoli (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.55 Don Kihot - serijski film (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Bila je ena stara žena (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi (Lj) - 19.30 Na ekranu (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Igralci: Jože Zupan (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 18. MAJA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 17.45 Glasbena pravljica: Globina zvana (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Boj za obstanek - barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Civilizacija - barvna oddaja (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.35 Bos skozi pekel - japonska nadaljevanka (Lj) - 22.20 Jazz na ekranu: Kvarter Boone-Drew (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

RADIO BREŽICE
ČETRTEK, 11. MAJA: 16.00-16.15 Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki. 16.15-17.00 Nove plošče RTB. Aktualnost tedna - Obvestila in reklame. 17.00-18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 13. MAJA: 16.00-16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30-16.45 Sobotno kramljanje. 16.45-17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam in melodija za vas. 17.00-17.10 Vlado Curin: Novi učni načrti in rekreacija učencev. 17.10-17.30 Za naše najmlajše: V kraljestvu medvedov ter skladbica iz brežiške glasbene šole. 17.30-18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 14. MAJA: 10.30 Domače zanimivosti - Možnosti novih oblik povezovanja in sodelovanja v brežiški občini - Za naše kmetovalce: dipl. veterinar Ivan Sekorinja: Sodoben hlev za vinje - Nedeljski razgovor ob 30-letnici jugoslovanskega vojnega letalstva: Tudi v domači garniziji se vzgajajo mladi strokovnjaki - Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00-15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 16. MAJA: 16.00-16.15 Napoved programa in srečanje z ansambлом glasbenikov iz Grodena. 16.15-17.15 Poročila - Novo v knjižnici - Jugoton vam predstavlja - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Obvestila, reklame in filmski pregled. 17.15-17.30 Tedenski športni komentar. 17.30-18.00 Mladinska oddaja.

RADIO SEVNICA
NEDELJA, 14. MAJA: 10.30 Reklame in oglasi - Po domače z ansambлом Otavija Brajka - Kmetijski nasveti - Četrte ure z ansambлом Pro arte - Kakšne so možnosti razvoja nerazvitega območja Kozjanskega v sevnški občini (govori magister Vinko Prelog) - Za vsakogar nekaj - Tribuna poslušalcev. 12.30 Poročila - Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 15.00 Zaključek programa.

SREDA, 17. MAJA: 16.00 Poročila - Reklame in oglasi - Po domače - Vrt in vrtičkarji - Disco klub brez imena - Titova štafeta v sevnški občini (reportažni zapis) - 15 minut za pop glasbo. 18.00 Zaključek programa.

nuVan
CIBA-GEIGY
ZLATOROG

Za učinkovito uničevanje mrčesa

Ljubljanska banka

Dne 21. aprila je bilo v Novi Gorici 25. nagradno žrebanje Ljubljanske banke za lastnike vezanih hranilnih vlog in vezanih deviznih računov. Na javni prireditvi je bilo izžrebanih 3999 nagrad. Dobitniki glavnih premij so:

premija	poslovna enota	vrsta vloge	številka
30.000 din	Beograd	vezan devizni račun	49956
20.000 din	Ljubljana, Trg revolucije	vezana hranilna vloga	22380
20.000 din	Beograd	vezan devizni račun	17486
10.000 din	Novi Sad	vezana hranilna vloga	3781/02
10.000 din	Mestna hranilnica Ljubljana	vezan devizni račun	807
10.000 din	Mestna hranilnica Ljubljana	vezan devizni račun	4377

Poleg tega je bilo izžrebanih še 30 nagrad po 5000 din, 90 po 2500 din, 250 po 1000 din, 750 po 300 din, 1373 po 200 din in 1500 nagrad po 150 din. Podroben izid žrebanja je bil objavljen v Nedeljskem dne 30. aprila 1972.

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

Rudi pri svojem najljubšem opravilu. (Foto: F. Pavkovič)

Kaplja železa — okamenele solze

Kipar-samorastnik Rudi Stopar iz Sevnice: »Zakaj si ob brezglavi življenjski dirki ne bi okusno polepšali delovnega okolja — doma?«

Sevniški fotoamater Franc Pavkovič nam je poslal fotografijo Rudija Stoparja, nastalo na domu po delovnem času v obratu Konus-Jugotanin, kjer je sicer zaposlen kot strojni tehnik. Ponavadi se ustavlja pri ljudeh ob pomembnih dogodkih, prejemu priznanj in odlikovanj — zakaj se ne bi za hip pomudili ob človeku, ki skuša s kipi, visokimi le nekaj peti, upodobiti slovenske ljudske junake od Kralja Matjaža do Jurčičevega Krjavlja, zelenih Jurijev, Martinov Krpanov in zadnje čase likov s panjskih končnic?

Priljubile so se mu majhne stvari. Zanje se hitro najde prostor, bodisi v tovarni, pisarni ali stanovanju. Naše tovarne so vse preveč kup betona in strojev, ob tem človek ne more biti srečen. V redkih podjetjih premorejo po stenah vsaj dobre fotografije delovnih uspehov. V nekaterih prostorih Jugotanina stojijo Rudijeve stvaritve. Kip usnarja je preko tovarne Konus, kjer je bil razstavljen, našel mesto v nizozemski tovarni Transmarinde v Rotterdamu; res sicer v zasebni zbirki, vendar stalno postavljeni v tovarni.

Miniature železne skulpture so prijetno dopolnilo stanovanja, za kar nekoč kot fant ni mogel najti ničesar primernega, dokler se ni česa lotil sam. Kar je bilo lepo, je bilo predrago, kiča ni maral. Ko si je z ženo uredil nov dom na Griču, ga je seveda uredil po svoje. Mnogi pravijo, da je tudi svojevrstna umetnina.

Je to, kar ustvarja, umetnina? Razstavljal je dosti, od leta 1965 dalje na manjših razstavah, kasneje v Kostanjevici. Zelo cenil izkušnje s trebanjskih taborov samo-

rastnikov in strokovno kritiko. Ko izdelek prestane kritiko družinskega kroga, je pač zadovoljstvo večje, če je všeč tudi drugim. Od stotine raznih kipov jih je le malo doma. Kot je zapisal hudo mušen novinar Dnevnika, bi moral novemu lastniku kipa odšteti kar lep denar, da bi mu ga le-ta posodil za retrospektivno razstavo.

„Danes bore malo cenimo stare stvari,“ potoži Rudi ob pregledu lepe zbirke, od ljudskih umetnin do starinskih slik na steklu, ki jih je otel stari šari pri kmečkih podstrešjih po okoliških hribovih. Te motive bo uporabil pri novih delih, zlasti na temo kmečkih uporov.

Botruje temu samosvojemu oblikovanju železa z avtojenim varilnim aparatom zgolj naključje? Nekaj je tudi posledica tradicije: kovaštvo je bilo razširjeno obrt okrog boštanjskih hribov, ne le po Gorenjskem. Tudi Rudijev oče je kovač. Kot brigadir v mladinskih brigadah in tudi kasneje se je skušal uveljaviti tudi na odru. Odrska dejavnost je vezana na kolektivno delo, skupino je težko najti; kiparjenje je le samosvoje delo, ki se mu lahko posveti, kadar najde čas. Sicer pa 7-letni Romi in 5-letni Mario že iščeta svoje načine oblikovanja — očetovi albumi so polni njihovih domisebnih risb...

ALFRED ŽELEZNIK

TATOVANI V ŠPORTU

Ceprav slovijo športne organizacije po tem, da so večno brez denarja, so se neznani tatovi kljub temu odločili za obisk v domu Partizana na Loki v Novem mestu. 8. maja so namreč ugotovili, da so neznanec ukradli vrtni stroj in klešče, last OMP. To podjetje je na Loki popravljalo vodovodno napeljavo.

NEDELJO ODPRTO

MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem trgu

DOLENJKA

Pogoreleca Ludvik in Ivanka Ješelnik sta se po požaru, ki jima je upepelil dom, zatekla pred dežjem kar pod kap sosednje hiše. (Foto: J. Primc)

Oče na dežju, sin v novi hiši

Z občine so morali posredovati, da je 70-letni pogorelec le dobil streho — Sin ni mogel sprejeti očeta v novo hišo, češ da še nima urejenega zgornjega dela hiše — Kaže, da so se po drugi očetovi poroki začeli slabi odnosi s sinom

Okoli 50.000 din škode je nastalo, ko je 3. maja okoli 2. ure zjutraj požar upepelil hlev in hišo v Stari cerkvi 37 pri Kočevju. Zgorelo je tudi okoli 1000 kg sena, od petih goved v hlevu pa je bilo eno tako poškodovano, da ga je bilo treba zaklati. Hiša in hlev sta bila last Janeza Kotarja iz Jerman vrha pri Bučki, živina je bila last Antona Androjne iz Stare cerkve, v hiši pa sta stanovala zakonca Ludvik in Ivanka Ješelnik, stara 70 oziroma 49 let. Imetje ni bilo zavarovano. Sumijo, da je po nesreči zažgal nekdo, ki je na senu nad hlevom prenočeval.

Tako nekako bi o tem požaru poročali, če mi ne bi nekdo tisto popoldne telefoniral: — Pridite v Stare cerkev. Boste videli očeta pogorelega, ki sedi na dežju na prostem, le nekaj metrov vstran pa ima njegov sin pravo vilo, a ga ne sprejme pod streho.

Vaščani so povedali: Ivan Starič: „Sin Johan ima tu poleg novo in prostorno hišo, a noče vzeti očeta in njegove druge žene pod streho. Rekel sem mu, da je njegova moralna in sinovska dolžnost, da jima pomaga v sili. Odgovoril mi je, da mu oče ni ničesar dal in da naj samo še enkrat kaj rečem, pa se bom zagovarjal. Tudi on ima otroke in nič se ne ve, kaj ga še čaka. Zdaj je vzel oba pogoreleca pod

streho nečak Mirko Ješelnik. Stanujeta v nekdanji kovačiji, ki ni primerna za stalno stanovanje.“

Mihajlo Špirič: „Občina in krajevna skupnost sta se potrudili, da imata pogoreleca zdaj, ko se bliža noč, le streho nad glavo.“

Ludvik Ješelnik: „Tudi sin je pomagal ven nositi, ko je gorelo. Jaz pa sem mu pomagal, ko je zidal hišo.“

Ernest Tušek: „Mi smo zjutraj tu še delali in pomagali, sin pa je šel na ših. Ni prav, če misli, da mora samo občina pomagati očetu. Je bilo hudo med požarom. Sem mislil v tistem dimu, da vlečem vola ven, pa sem Androjno, ki je lastnik živine.“

France Zilindra in Zinka Zemliak

iz občinske skupščine, ki odgovarjata tudi za socialne in stanovanjske zadeve: „Bila sva pri Ješelnikovem sinu Johanu. Ima res veliko hišo, v kateri živi z ženo in dvema otrokoma, vendar je zagotavljal, da nima prostora, ker nima urejenega zgornjega dela hiše. Kaže, da so slabi odnosi med očetom in sinom, odkar se je oče drugič poročil. Upanje je, da se bo sin premislil. Vendar tudi oče ni preveč pripravljen iti k sinu, češ da stanovanje še ni gotovo, in podobno.“

J. PRIMC

Ogorčenje v IMV

V torkovi številki Ljubljanskega Dnevnika je bila na 3. strani vest, da so v tovarni IMV ustavili proizvodnjo zlastin 1300, zaposlene pa do 23. maja poslali na izredni plačani dopust.

V IMV so zaradi tega sporočila ogorčeni in so v sredo na sestankih družbenopolitičnih organizacij v podjetju ogorčeni zahtevali, da je treba pisca tega neresničnega članka poklicati na odgovornost. V tovarni poudarjajo, da torkova vest v Dnevniku ni bila prvi primer zavajanja javnosti in da je Dnevnik v zadnjih

meseh vsaj štirikrat neresnično in škodljivo pisal o IMV.

Industrija motornih vozil nima nobenega delavca na izrednem plačnem dopustu; nasprotno, zaradi obilice dela v proizvodnji prikolic in dostavnih vozil morajo delavci delati tudi ob sobotah.

Do Kanižarice bo lepše

Republiško cesto med Črnomljem in Kanižarico bodo letos obnavljali. Investitor je Cestni sklad SRS. Obenem bodo ob cesti uredili še pločnike, da peš pot zaradi precejšnjega prometa ne bo več nevarna.

Barman Franci Bobič pri lepo urejeni vitrini, v kateri je že lepo številno njegovih pokalov, odličij in drugih priznanj. (Foto: S. Dokl)

LEP DOSEŽEK NAŠEGA BARMANA V DUBROVNIKU

Ali bo Franci šel v Južno Ameriko?

Franci Bobič, barman iz Šmarjeških Toplic, je na tekmovanju v Dubrovniku osvojil tretje mesto in je kandidat za svetovno prvenstvo

Franci Bobič, barman (mešalec pijač) iz zdravilišča Šmarješke Toplice, je konec aprila sodeloval na neuradnem prvenstvu barmanov Jugoslavije, ki je bilo v Dubrovniku. Med 57 tekmovalci je najboljši slovenski mešalec pijač osvojil tretje mesto; dobil je lep pokal, razen tega pa še

posebno priznanje — spominski kozarec.

Franci se je pomembnega dosežka zelo razveselil. Sicer je računl, da bo njegov cocktail „Trubadur“ dobro sprejel, vendar ne, da se bo povzpел tako visoko.

Če se bo Bobič uvrstil na tretje

mesto tudi na državnem prvenstvu barmanov, ki bo novembra v Zagrebu, potem se mu bodo odprla vrata na svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Južni Ameriki.

Letos ga čaka še vrsta pomembnih tekmovanj. Braniti mora našo najboljšega barmana v Sloveniji poleg tega pa bo tekmoval tudi na posebnih prireditvah v Portoržu; organizator je hotel Riviera.

Smarjetčan je z dušo in srcem pri svojem poklicu, prebira vso novejšo literaturo s tega področja in se pripravlja na nova tekmovanja, ki mu naj odprejo pot na potovanje čez vesliko lužo.

S. DOKL

TO BO ŽE TONI NAREDIL

V otroškem vrtcu je bilo premalo vzgojiteljic, zato je ena med njimi predlagala: „Otroke v jaslih nam bi lahko Toni pomagal paziti!“

Varoval sem dojenčke in se počutil vzvišenega. Jožek pa je medtem risal in stariši so kupovali njegove risbice. Kmalu si je kupil kolo...

V osnovni šoli sem delal pri tabornikih, modelajih, lutkarjih, v dramskem krožku, v pionirski organizaciji, pri radioamaterjih, v foto-grafskega krožku, plesal pri folklori in drugod. Kadar koli je bilo treba kaj narediti, je tršica rekla: „To bo že Toni naredil!“ In Toni je naredil in počutil se je vzvišenega.

Jožek pa je med tem časom zbiral staro železo, cunje, kosti in drug odpadni material in enkrat bi me skoraj povozil z mopedom, ki si ga je kupil za prihranjeni denar...

Zaposlil sem se. Izvolili so me v vrsto komisij, podkomisij, odborov, podobodbov, konferenc in komitejev. Sodeloval sem pri pripravljaniju kurirckove pošte, pri mladinskih delovnih brigadah, pri srečanjih mladine, pri pohodih po poteh različnih divizij, pri kmečkih ohceti, pri Rdečem križu, pri Socialistični zvezi, izvolili pa so me celo v občinsko skupščino. Kadar je bilo

treba kaj organizirati, napisati, napovedovati ali popravljati, so rekli: „To bo že Toni naredil!“ In Toni je naredil in počutil se je vzvišenega.

Jožek pa se je v tem času honorarno zaposlil. Neko jesen, ko sem se iz neke vasi vračal domov s sestanka, je pridrel mimo s svojim mercedesom in amazana voda izpod koles mi je onesnažila edino obleko...

Prišel sem v leta. Mladinska problematika me ni več zanimala, so pa imeli probleme upokojevci. Postal sem tajnik njihovega društva; pisal sem jim prošnje, pri-tožbe, prirejal izlete, se po-tegoval za toplice. Kadar se

je kdo od upokojevcev jezil, ga je drugi potolažil:

„To bo že Toni uredil, tako da bo prav!“

In Toni je naredil in počutil se je vzvišenega.

Jožek pa ni hotel odstopiti mesta mladim. Bil je sicer v pokoju, a s njegovo delovno mesto obdržali in službo je opravljal honorarno...

Na upokojskem izletu sem skozi okno avtobusa zagledal na gričku hišo, podobno podeželskemu gradiču.

„Čigava je ta krasota?“

„Jožetova!“ je odgovoril stari ob meni in pričel od srca peti:

„Mi se imamo radi...“

In počutil sem se vzvišenega...

TONI GAŠPERIČ

Zaposleni o referendumu

Delovne organizacije v Novem mestu in drugih krajih novomeške občine so pripravljene na nedeljski oziroma ponedeljski referendum o uvedbi krajevne samoprispevka za dograditev šol. Vzdruje med organi upravljanja in zaposlenimi je voljo pričakujejo velik odziv na voljo. V delovnih organizacijah se tudi zadovoljivo odločajo o kolektivnem dežju — tako imenovanem 1-odstotnem prispevku — v skupni osebnih dohodkov — v izredni sklad. Večina podjetij bo izvedla zbere zaposlenih do sobote. Na torkovem posvetu s predsedniki sindikalnih organizacij so potrdili med drugim razpored glasovanja v delovnih organizacijah za volivce, ki živijo in so zaposleni na območju novomeške krajevne skupnosti.